

Nr 8 A.

Godkänd av första kammaren den 26 april 1929.

Godkänd av andra kammaren den 26 april 1929.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av dels vissa utav Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under åttonde huvudtiteln gjorda framställningar, dels och åtskilliga beträffande samma huvudtitel väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 8.)

Till Konungen.

Departementet.

1:o) I den till riksdagen den 4 januari 1929 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1929/1930 har Eders Kungl. Maj:t i avseende å åttonde huvudtiteln (punkt 1 av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden samma dag) föreslagit riksdagen att till bestridande av kostnaderna inom ecklesiastikdepartementet för ökad föredragning i regeringsrätten för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 7,000 kronor.

Riksdagen har intet att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och får därför anmäla, att riksdagen till bestridande av kostnaderna inom ecklesiastikdepartementet för ökad föredragning i regeringsrätten för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 7,000 kronor.

Arkiv, bibliotek och museer.

2:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 2) föreslagit riksdagen att dels — med uteslutande ur staten för riksarkivet av en där upptagen registratortjänst i lönegraden B 21 — därstädes i stället uppföra ytterligare en andre arkivarietjänst i samma lönegrad;

Bihang till riksdagens protokoll 1929. 14 saml. Nr 8 A.

dels ock i riksstaten för budgetåret 1929/1930 uppföra det ordinarie förslagsanslaget till riksarkivet med oförändrat belopp 167,800 kronor.

Nu gällande stat för riksarkivet upptager i lönegraden B 21 fyra andre arkivarier och en registrator. Registratorstjänsten inrättades från och med år 1910 i avsikt att till *en* ordinarie tjänsteman sammanföra de förut mellan ett flertal befattningshavare fördelade expeditionsgöromålen. Såsom skäl för den nu föreslagna förändringen har åberopats, att nyssnämnda ordning icke kunnat så, som avsett varit, förverkligas, i det att på grund av expeditionsgöromålens starka ökning och andra förhållanden de uppgifter, som från början knutits till registratorstjänsten, numera måst utskiftas på flera personer. De expeditionsgöromål, som för närvarande vore uppdragna åt registratorn, vore till sin art icke väsentligt olika de uppgifter, som åvilade vissa andra tjänstemän inom arkivet. Vidare har framhållits, att tjänstgöringen såsom registrator i riksarkivet i avseende å vetenskapliga förutsättningar och utbildning vore av helt annorlunda krävande art än registratorstjänsten hos flertalet andra statsmyndigheter, och riksarkivet hade också måst fordra enahanda vetenskapliga skolning hos registratorn som hos en andre arkivarie. Den nu föreslagna åtgärden skulle möjliggöra ett mera rationellt utnyttjande av arbetskrafterna.

Riksdagen har icke kunnat undgå att hysa vissa betänkligheter mot den ifrågasatta förändringen med tanke på att densamma skulle kunna i framtiden giva anledning till nya krav på inrättande av en särskild registratorstjänst. De angivna skälen för ändringen synas emellertid i och för sig bärande, varför riksdagen icke velat ställa sig avvisande mot förslaget. Därvid förutsätter emellertid riksdagen, att registratorsgöromålen skola jämväl hädanefter kunna fördelas på olika förefintliga arbetskrafter, så att icke anspråk på inrättande av en särskild befattning för dessa göromåls skötande skola behöva framkomma.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen *dels* — med uteslutande ur staten för riksarkivet av en där upptagen registratorstjänst i lönegraden B 21 — därstädes i stället uppfört ytterligare en andre arkivarietjänst i samma lönegrad;

dels ock i riksstaten för budgetåret 1929/1930 uppfört det ordinarie förslagsanslaget till riksarkivet med oförändrat belopp 167,800 kronor.

3:o I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till uppehållande av expedition i riksarkivets nya lokaler vid Östermalmsgatan i Stockholm anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 4,000 kronor.

4:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 4) föreslagit riksdagen att *dels* förklara, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall

från och med den 1 juli 1929 äga tillämpning å befattningshavare vid länsarkivet i Östersund;

dels bestämma antalet ordinarie befattningar vid landsarkiven på följande sätt:

Befattningar	Lönegrad
4 landsarkivariier	B 26
1 länsarkivarie	B 22
1 andre arkivarie	B 21
4 expeditionsvakter	B 5;

dels fastställa av departementschefen i statsrådsprotokollet förordad förslag till ordinarie avlöningsstat för länsarkivet i Östersund;

dels förklara, att de av riksdagen i dess skrivelse den 22 februari 1921 nr 55 lämnade medgivanden i anledning av den då beslutade löneregleringen för statsdepartement med flera verk må i tillämpliga delar gälla även be-
träffande ifrågavarande länsarkiv;

dels ock under riksstatsens åttonde huvudtitel — med uteslutande av det ordinarie förslagsanslaget till landsarkiven och det ordinarie reservationsanslaget till inköp av arkivalier och tryckta arbeten för landsarkiven — uppföra

ej mindre under rubriken »Landsarkiven m. m.» ett ordinarie förslagsanslag av 101,800 kronor

än även under rubriken »Inköp av arkivalier och tryckta arbeten för landsarkiven m. m.» ett ordinarie reservationsanslag av 1,800 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen

dels förklarat, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1929 äga tillämpning å befattningshavare vid länsarkivet i Östersund;

dels bestämt antalet ordinarie befattningar vid landsarkiven på följande sätt:

Befattningar	Lönegrad
4 landsarkivariier	B 26
1 länsarkivarie	B 22
1 andre arkivarie	B 21
4 expeditionsvakter	B 5;

dels fastställt följande avlöningsstat för länsarkivet i Östersund:

Avlöningar till ordinarie befattningshavare, förslagsanslag	kronor	7,700: —
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	600: —
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	5,500: —
	<u>Summa kronor</u>	<u>13,800: —</u>

dels förklarar, att de av riksdagen i dess skrivelse den 22 februari 1921 nr 55 lämnade medgivanden i anledning av den då beslutade löneregleringen för statsdepartement med flera verk må i tillämpliga delar gälla även beträffande ifrågavarande länsarkiv;

dels under riksstatsens åttonde huvudtitel — med uteslutande av det ordinarie förslagsanslaget till länsarkiven och det ordinarie reservationsanslaget till inköp av arkivalier och tryckta arbeten för länsarkiven — uppfört *ej mindre* under rubriken »Länsarkiven m. m.» ett ordinarie förslagsanslag av 101,800 kronor; *än även* under rubriken: »Inköp av arkivalier och tryckta arbeten för länsarkiven m. m.» ett ordinarie reservationsanslag av 1,800 kronor.

5:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 5) föreslagit riksdagen att av det utav 1928 års riksdag för uppförande, i huvudsaklig överensstämmelse med företedda, av byggnadsstyrelsen uppgjorda ritningar, av en nybyggnad inrymmande lokaler dels för ett till Östersund förlagt länsarkiv för Jämtlands län, dels ock för lantmäterikontoret i samma län beviljade anslaget av 325,000 kronor för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag anvisa återstoden 18,500 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen av det utav 1928 års riksdag för uppförande, i huvudsaklig överensstämmelse med företedda, av byggnadsstyrelsen uppgjorda ritningar, av en nybyggnad inrymmande lokaler dels för ett till Östersund förlagt länsarkiv för Jämtlands län, dels ock för lantmäterikontoret i samma län beviljade anslaget av 325,000 kronor för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag anvisat återstoden, 18,500 kronor.

6:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 6) föreslagit riksdagen att, med uteslutande ur personalstaten för kungl. biblioteket av 4 expeditionsvakter med placering i lönegraden B 5, där uppföra 1 maskinist med placering i lönegraden B 7 och 3 expeditionsvakter med placering i lönegraden B 5.

Då kungl. bibliotekets personalförhållanden ännu icke varit föremål för undersökning i samband med den pågående besparingsutredningen, har riksdagen icke ansett lämpligt, att en ändring i bibliotekets stat av det slag, varom här är fråga, nu företages.

Riksdagen får därför anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag icke vunnit riksdagens bifall.

7:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 7) föreslagit riksdagen att

dels öka den i staten för kungl. biblioteket ingående anslagsposten: Böcker, inköp och inbindning, nu 70,000 kronor, med 10,000 kronor till 80,000 kronor,

dels ock för budgetåret 1929/1930 anvisa till bokinköp och bokbindning för kungl. biblioteket ett extra reservationsanslag av 40,000 kronor samt till

täckande av kostnader för utvidgning av kungl. bibliotekets referensbibliotek ett extra reservationsanslag av 8,000 kronor.

I fråga om det extra reservationsanslaget till bokinköp och bokbindning innebär Eders Kungl. Maj:ts förslag, att det nu för samma ändamål utgående extra anslaget skulle för budgetåret 1929/1930 höjas från 20,000 kronor till 40,000 kronor för att bereda biblioteket möjlighet att gälda ineliggande obetalda räkningar å särskilt bokinköp men även bindningskostnader. Enligt vad riksbibliotekarien upplyst, återstå från budgetåret 1927/1928 dylika oguldna räkningar å omkring 20,000 kronor, och riksbibliotekarien har beräknat, att skuldsumman vid utgången av budgetåret 1928/1929 skall hava vuxit till minst 50,000 kronor. Riksbibliotekarien har därför hemställt, att utöver det vanliga extra anslaget å 20,000 kronor ett extra anslag av 50,000 kronor måtte beviljas för täckande av berörda brist. Denna hemställan har departementschefen ansett sig icke kunna tillmötesgå i vidare mån än som ovan nämnts.

Riksdagen har funnit tillräckliga skäl anförda för den föreslagna ökningen av den ordinarie anslagsposten till böcker, inköp och inbindning och har därför bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

Vad angår den omtalade bristen i utgiftsposten för bokinköp och bindning, synes det riksdagen anmärkningsvärt, att biblioteket på detta sätt ansett sig kunna överskrida ramen för de av riksdagen för ändamålet beviljade anslagsmedlen, och vill uttala sin förväntan, att berörda utgifter för framtiden hållas inom de genom riksdagens beslut utstakade gränserna. Med hänsyn till föreliggande omständigheter har riksdagen emellertid ansett medel böra ställas till förfogande för täckande av berörda brist i den utsträckning, som av Eders Kungl. Maj:t föreslagits, alltså med ett belopp av 20,000 kronor, men finner ej lämpligt, att sistnämnda belopp sammanföres med det extra reservationsanslaget till bokinköp och bokbindning. Enligt riksdagens mening bör det till bristens täckande avsedda beloppet uppföras såsom ett särskilt extra anslag i riksstaten för budgetåret 1929/1930. Vid sådant förhållande skulle det nu utgående extra reservationsanslaget å 20,000 kronor till bokinköp och bokbindning vid kungl. biblioteket bibehållas oförändrat för budgetåret 1929/1930.

Eders Kungl. Maj:ts förslag om ett extra reservationsanslag å 8,000 kronor till täckande av vissa engångskostnader för utvidgning av kungl. bibliotekets referensbibliotek har icke föranlett någon erinran från riksdagens sida.

Under åberopande av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels ökat den i staten för kungl. biblioteket ingående anslagsposten: Böcker, inköp och inbindning, nu 70,000 kronor, med 10,000 kronor till 80,000 kronor,

dels till bokinköp och bokbindning för kungl. biblioteket anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor,

dels till täckande av brist i kungl. bibliotekets medel till bokinköp och bokbindning anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 20,000 kronor,

dels ock till täckande av kostnader för utvidgning av kungl. bibliotekets referensbibliotek anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 8,000 kronor.

Med anledning härav har riksdagen ökat det ordinarie förslagsanslaget till kungl. biblioteket, nu 248,200 kronor, med 10,000 kronor till 258,200 kronor.

8:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till ökning av kungl. bibliotekets arbetskrafter för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 11,000 kronor.

9:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 9) föreslagit riksdagen att till katalogiseringsarbeten inom kungl. biblioteket, enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser, för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 29,000 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag men vill därjämte uttala önskvärdheten av att till det anslagsäskande, som kan för frågavarande ändamål komma att göras hos nästkommande riksdag, må fogas en överskådlig redogörelse för omfattningen av de hittills verkställda katalogiseringsarbetena av olika slag ävensom en sådan plan för arbetenas fortsatta bedrivande, att det må bli så möjligt att därav bedöma, för huru lång tid framåt och i vilken utsträckning anslag för berörda ändamål ytterligare kan vara erforderligt.

Under åberopande härav får riksdagen anmäla, att riksdagen till katalogiseringsarbeten inom kungl. biblioteket, enligt av Eders Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser, för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 29,000 kronor.

10:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 10) föreslagit riksdagen att

dels till slutförande av redigeringen av den för Sveriges offentliga bibliotek gemensamma accessionskatalogens 43:e årgång, omfattande år 1928, samt för påbörjande av redigeringen för accessionskatalogens 44:e årgång, omfattande år 1929, för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 5,000 kronor, att användas enligt av Eders Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter;

dels ock till redigering av ett tioårsregister till nämnda accessionskatalogs 31:a—40:e årgångar, omfattande åren 1916—1925, bevilja ett extra reservationsanslag av 1,000 kronor.

Riksdagen har intet att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och får förty anmäla, att riksdagen

dels till slutförande av redigeringen av den för Sveriges offentliga bibliotek gemensamma accessionskatalogens 43:e årgång, omfattande år 1928, samt för påbörjande av redigeringen för accessionskatalogens 44:e årgång, omfattande år 1929, för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 5,000 kronor att användas enligt av Eders Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter;

dels ock till redigering av ett tioårsregister till nämnda accessionskatalogs 31:a—40:e årgångar, omfattande åren 1916/1925, beviljat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 1,000 kronor.

11:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 11) föreslagit riksdagen att

dels höja den i den nuvarande ordinarie staten för stifts- och landsbiblioteket i Linköping ingående anslagsposten arvode till amanuens, nu 3,060 kronor, med 240 kronor till 3,300 kronor,

dels ock höja det i riksstaten under stifts- och landsbiblioteket i Linköping med rubrik Avlöningar uppförda ordinarie förslagsanslaget, nu 13,060 kronor, med 240 kronor till 13,300 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen

dels höjt den i den nuvarande ordinarie staten för stifts- och landsbiblioteket i Linköping ingående anslagsposten arvode till amanuens, nu 3,060 kronor, med 240 kronor till 3,300 kronor,

dels ock höjt det i riksstaten under stifts- och landsbiblioteket i Linköping med rubrik Avlöningar uppförda ordinarie förslagsanslaget, nu 13,060 kronor, med 240 kronor till 13,300 kronor.

12:o I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1929/1930 anvisat

dels till förstärkning av det ordinarie reservationsanslaget till bokinköp, inbindning och vissa expenser för stifts- och landsbiblioteket i Linköping ett extra anslag av 2,000 kronor,

dels ock till vissa konserveringsarbeten vid samma bibliotek ett extra reservationsanslag av 3,000 kronor.

13:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 13) föreslagit riksdagen att såsom bidrag till uppehållande av pedagogiska bibliotekets verksamhet för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 6,500 kronor att utgå under de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Den^a i statsrådsprotokollet intagna staten för biblioteket för budgetåret 1929/1930 slutar å en utgiftssumma av 9,800 kronor. Härav utgöra allenast 2,200 kronor kostnader för böcker och tidskrifter samt bokbindning; återstoden, 7,600 kronor, avser utgifter, som kunna betecknas såsom rena för-

valtningskostnader. Riksdagen har icke kunnat undgå att finna dessa senare kostnader höga i förhållande till bibliotekets omfattning. Enligt riksdagens mening borde en undersökning verkställas, om ej detta bibliotek lämpligen kunde förenas med annat inom huvudstaden beläget större bibliotek, varigenom bland annat den fördelen kunde vinnas, att administrationsutgifterna för biblioteket skulle kunna nedbringas. Riksdagen har visserligen uppmärksammat, att bibliotekets årsanslag från Stockholms stad utgör allenast 2,300 kronor, under det att staten under de senare åren bidragit med mer än det dubbla beloppet årligen, men har likväl i överensstämmelse med Eders Kungl. Maj:ts förslag ansett sig böra bevilja fortsatt anslag till bibliotekets verksamhet med oförändrat belopp för budgetåret 1929/1930.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag, såsom bidrag till uppehållande av pedagogiska bibliotekets verksamhet för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 6,500 kronor att utgå under de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

14:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom bidrag till avlöning åt en skandinavisk bibliotekarie vid nordiska avdelningen av S:te Genevievebiblioteket i Paris för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 1,500 kronor att utgå enligt de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott meddela.

15:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 15) föreslagit riksdagen att
dels — med uteslutande ur personalstaten för nationalmuseum av 1 förste expeditionsvakt (tekniskt biträde vid handteknings- och gravyravdelningen) med placering i lönegraden B 7 — därstädes i stället uppföra 1 restaurator med placering i lönegraden B 10,

dels ock uppföra det ordinarie förslagsanslaget till nationalmuseet med oförändrat belopp, 154,200 kronor.

På enahanda skäl, som av riksdagen under punkten 6:o här ovan anförts beträffande en ifrågasatt ändring i kungl. bibliotekets stat, har riksdagen funnit sig icke kunna bifalla det av Eders Kungl. Maj:t nu framlagda förslaget.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen

dels avslagit Eders Kungl. Maj:ts förslag om förändring av en förste expeditionsvaktstjänst vid nationalmuseet till en restauratorstjänst,

dels ock i riksstaten för budgetåret 1929/1930 uppfört det ordinarie förslagsanslaget till nationalmuseet med oförändrat belopp, 154,200 kronor.

16:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 16) föreslagit riksdagen att till förstärkning av arbetskrafterna vid nationalmuseet för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 14,800 kronor.

Ifrågavarande anslag utgår för innevarande budgetår med ett belopp av 12,800 kronor.

Det har visat sig nödvändigt att dela på den arbetsbörda, som faller på föreståndaren för avdelningen för måleri och skulptur, och lägga handhavandet av frågor rörande nutidskonst på den av intendenterna, som därtill ansetts hava de bästa förutsättningarna. Denne intendent, som sålunda har sig anförtrött värvet att svara för museets ställning till den moderna konsten, kan enligt departementschefens mening numera icke rimligen samtidigt leda och förestå den avdelning, för vilken han ursprungligen varit avsedd och för vilken han formellt har att bära ansvaret, nämligen den omfattande och av ständiga forskningsbesök frekventerade handtecknings- och gravyravdelningen. Han har på grund härav befunnits vara i behov av en mera effektiv hjälp än den, som kan lämnas endast av en tjänsteman i amanuens' ställning. Den tjänsteman, som sålunda kräves såsom biträde åt intendenten, skulle hava att svara för den synnerligen omfattande samlingen av äldre grafik och handteckningar, just den avdelning, som oupphörligt är föremål för studier av konstforskare, arkitekter m. fl. Departementschefen föreslår nu, att det extra anslaget å 12,800 kronor ökas med 2,000 kronor till 14,800 kronor, samt att Eders Kungl. Maj:t skulle äga bestämma, att nämnda 2,000 kronor skulle utgå såsom lönetillägg åt den amanuens vid museets handtecknings- och gravyrsamling, som förordnades att förestå denna avdelnings samlingar av äldre handteckningar och gravyrer.

Riksdagen har intet att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och får därför anmäla, att riksdagen till förstärkning av arbetskrafterna vid nationalmuseet för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 14,800 kronor.

17:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 17) föreslagit riksdagen att till täckande av utgifter för nationalmuseets depositionsavdelnings konstbildande verksamhet för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 7,000 kronor att utgå enligt de närmare grunder, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl föreskriva.

För nu löpande budgetår utgår för ifrågavarande ändamål ett anslag av 5,000 kronor. Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag om anslagets ökande till 7,000 kronor men förutsätter därvid, att anslagsökningen kommer till användning för de för verksamhetens syfte särskilt betydelsefulla vandringsutställningarna.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag, till täckande av utgifter för nationalmuseets depositionsavdelnings konstbildande verksamhet för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 7,000 kronor att utgå enligt de närmare grunder, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl föreskriva.

18:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till försäkring och transport av konstföremål, som äro eller varda deponerade hos nationalmuseum, för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 2,500 kronor.

19:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom extra reservationsanslag för budgetåret 1929/1930 anvisat

dels till konservering av handtecknings- och gravyrsamlingar inom nationalmuseum ett belopp av 5,000 kronor,

dels ock till anskaffande av portföljer för vissa äldre samlingar av handteckningar och gravyrer samt till ombyggnad av äldre skåp och anskaffande av nya sådana för dessa samlingar ett belopp av likaledes 5,000 kronor.

20:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 20) föreslagit riksdagen att till konserveringsarbeten för statens tavel-samlingar å Drottningholms slott för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 12,000 kronor att utgå efter de grunder, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott bestämma.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till konserveringsarbeten för statens tavel-samlingar å Drottningholms slott för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 12,000 kronor, att utgå efter de grunder, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott bestämma.

21:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 22) föreslagit riksdagen att till ändringsarbeten i nationalmuseibygnaden i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet företedda ritningar och kostnadsförslag för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 13,700 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till ändringsarbeten i nationalmuseibygnaden i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet företedda ritningar och kostnadsförslag för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 13,700 kronor.

22:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 23) föreslagit riksdagen att såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för tryckning av kataloger och vägledningar över nationalmuseets samlingar för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 4,000 kronor.

Riksdagen, som uppmärksammat, att museet häftar i skuld för redan utgivna kataloger med ett belopp av 5,600 kronor, samt att ytterligare omfattande och kostbara katalogarbeten planerats, anser visserligen, att ifrågasvarande sida av museets verksamhet är av betydelse, men kan dock icke underlåta att framhålla angelägenheten av att verksamheten hålles inom

sådana gränser, att kostnaderna för densamma såsom regel kunna gäldas av influtna medel vid försäljning av katalogverk m. m., så att icke krav på särskilda statsanslag för ändamålet skola behöva framkomma. Under nu föreliggande förhållanden har riksdagen emellertid icke velat motsätta sig Eders Kungl. Maj:ts förslag utan får anmäla, att riksdagen till bestridande av kostnaderna för tryckning av kataloger och vägledningar över nationalmuseets samlingar för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 4,000 kronor.

23:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 24) föreslagit riksdagen att *dels* bestämma antalet ordinarie befattningshavare i livrustkammaren på följande sätt:

Befattning.	Lönegrad.
1 föreståndare	B 27
1 tekniskt biträde (livrustmästare)	B 10
3 expeditionsvakter	B 5

dels medgiva, att vad riksdagen 1926 beslutat beträffande tillämpning av avlöningsreglementet för chefen för livrustkammaren skall i tillämpliga delar även hava avseende å övriga ordinarie befattningshavare vid livrustkammaren,

dels godkänna följande stat för livrustkammaren att tillämpas från och med budgetåret 1929/1930:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 24,000: —
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	» 13,800: —
	<u>Summa kronor 37,800: —</u>

dels ock under riksstatsens åttonde huvudtitel — med uteslutande av därstädes under rubrik Livrustkammaren, avlöningar uppfört ordinarie förslagsanslag å 11,000 kronor — under rubrik Livrustkammaren, avlöningar m. m. uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 37,800 kronor.

I proposition till 1926 års riksdag föreslog Eders Kungl. Maj:t, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skulle från och med den 1 juli 1926 förklaras äga tillämpning å föreståndaren för livrustkammaren. Föreståndaren hade hemställt, att kostnaden för den direkta vården av livrustkammarens samlingar skulle upptagas på ordinarie stat. Statskontoret, som yttrat sig i ärendet, hade emellertid avstyrkt detta förslag under framhållande, att en samling av så relativt liten omfattning som livrustkammaren knappast kunde komma att fortvara såsom fristående institution, utan

att det finge anses sannolikt, att densamma komme att förr eller senare, när förhållandena så medgäve, sammanföras med någon annan liknande samling, exempelvis med samlingarna i statens historiska museum. Med hänsyn till ovissheten beträffande det framtida ordnandet av denna fråga borde anslagen icke uppföras å ordinarie stat.

Departementschefen ansåg en reglering och ett ordnande av avlönings- och anslagsförhållandena vid livrustkammaren i hög grad önskliga, men hade icke kunnat undgå att taga intryck av den utav statskontoret i frågan hävdade uppfattningen. Han framhöll, att spørgsmålet om livrustkammarens ställning i en blivande museiorganisation vore en fråga av rätt komplicerad beskaffenhet, och det syntes honom icke lämpligt att försvåra densammans lösning genom fastknytande av de härför utgående anslagen till ordinarie stat. I en punkt ansåg dock departementschefen icke ett föregripande av detta spørgsmål kunna tänkas, nämligen i avseende å föreståndarens ställning, och han föreslog därför, att dennes befattning skulle uppföras å ordinarie stat men övriga avlöningar och anslag tills vidare utgå å extra stat.

Eders Kungl. Maj:ts i enlighet härmed framlagda förslag bifölls av riksdagen, som under rubrik Livrustkammaren till avlöningar uppförde ett ordinarie förslagsanslag av 11,000 kronor, varjämte för budgetåret 1926/1927 anvisades till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare vid livrustkammaren ett extra anslag av 23,900 kronor att utgå efter av Eders Kungl. Maj:t angivna grunder. Riksdagen anförde därvid bland annat, att riksdagen delade den av departementschefen hävdade uppfattningen i fråga om uppförande av institutionens anslag å ordinarie stat. Jämväl under de härefter följande budgetåren hava livrustkammarens avlöningsförhållanden varit ordnade på enahanda sätt. I riksstaten för budgetåret 1928/1929 är sålunda det ordinarie förslagsanslaget till livrustkammaren: avlöningar uppfört med oförändrat belopp, 11,000 kronor, varjämte riksdagen för sagda budgetår anvisat till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare vid livrustkammaren ett extra anslag av 24,430 kronor att utgå efter av Eders Kungl. Maj:t angivna grunder.

Sistnämnda anslag skall enligt Eders Kungl. Maj:ts föreskrift användas till följande ändamål.

Avlöning till ett tekniskt biträde (livrustmästare)	kronor	3,486: —
» » » kvinnligt tekniskt biträde (åldfru)	»	3,000: —
» » 4 vaktmästare	»	9,924: —
» » en amanuens	»	6,048: —
Ersättning till extra vakter och tillfällig arbetshjälp	»	1,200: —
Till avlöningsförhöjningar	»	772: —

Eders Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag innebär, att samtliga avlöningsmedel till livrustkammaren skulle upptagas såsom ordinarie anslag. Vidare skulle å ordinarie stat uppföras de befattningshavare, vilka — oavsett om

livrustkammaren sammanföres med annan statsinstitution eller ej — anses erforderliga för samlingarnas behöriga vidmakthållande.

Riksdagen kan för sin del icke finna, att, sedan vid 1926 års riksdag frågan om uppförande av livrustkammarens anslag å ordinarie stat var föremål för prövning, någon omständighet inträffat, som kan giva säkrare hållpunkter för bedömande av livrustkammarens definitiva ställning i museiorganisationen och sålunda föranleda riksdagen att frångå sin då intagna ståndpunkt. Då ett godkännande av Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag otvivelaktigt skulle i viss mån kunna binda riksdagen vid dess slutliga ställningstagande till sistberörda spørsmål, anser sig riksdagen icke kunna bifalla förslaget. Vid sådant förhållande har riksdagen beslutat, att de till livrustkammaren nu utgående avlöningsanslagen skola bibehållas oförändrade för nästkommande budgetår, och får alltså anmäla, att riksdagen, med avslag å Eders Kungl. Maj:ts förslag,

dels uppfört det i riksstaten under rubriken: Livrustkammaren, avlöningar upptagna ordinarie förslagsanslaget med oförändrad beteckning och oförändrat belopp, 11,000 kronor,

dels ock till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare vid livrustkammaren anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 24,430 kronor att utgå efter de grunder, som Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt föreskriva.

24:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till underhåll och vård av livrustkammarens samlingar anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 24,000 kronor att utgå efter grunder, som Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt föreskriva.

25:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 27) föreslagit riksdagen höja den i den nuvarande ordinarie staten för naturhistoriska riksmuseet ingående anslagsposten: Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, nu 12,600 kronor, med 200 kronor till 12,800 kronor,

samt förty öka det i riksstaten under naturhistoriska riksmuseet med rubrik: Avlöningar m. m. uppförda ordinarie förslagsanslaget, nu 229,450 kronor, med 200 kronor till 229,650 kronor.

Riksdagen har intet att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och får därför anmäla, att riksdagen höjt den i den nuvarande ordinarie staten för naturhistoriska riksmuseet ingående anslagsposten: Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, nu 12,600 kronor, med 200 kronor till 12,800 kronor samt förty ökat det i riksstaten under naturhistoriska riksmuseet med rubrik: Avlöningar m. m. uppförda ordinarie förslagsanslaget, nu 229,450 kronor, med 200 kronor till 229,650 kronor.

26:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till arbetsbiträde vid naturhistoriska riksmuseets paleozoologiska avdelning för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 2,400 kronor.

27:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till arbetsbiträde vid naturhistoriska riksmuseets etnografiska avdelning för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 2,400 kronor.

28:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till vetenskapligt biträde för bearbetning av vissa samlingar å naturhistoriska riksmuseets evertebratavdelning för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 4,000 kronor.

29:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till särskilt arvode åt en vaktmästare vid naturhistoriska riksmuseet, tillika trädgårdsskötare, för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 300 kronor.

30:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till inköp för naturhistoriska riksmuseets paleozoologiska avdelning av instrument och museiskåp anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor.

31:o) Sedan 1927 års riksdag till förvärv och kemisk analys av mineral från Långbans gruva i Värmland beviljat ett belopp av 6,000 kronor och därav för vart och ett av budgetåren 1927/1929 anvisat såsom extra reservationsanslag 2,000 kronor, har nu Eders Kungl. Maj:t (punkt 33) föreslagit riksdagen att av nämnda belopp å 6,000 kronor för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag anvisa 2,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen av det utav 1927 års riksdag till förvärv och kemisk analys av mineral från Långbans gruva i Värmland beviljade beloppet av 6,000 kronor för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag anvisat 2,000 kronor.

32:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1929/1930 anvisat

dels till ordnande och preparering av vissa samlingar inom naturhistoriska riksmuseets botaniska avdelning ett extra anslag av 4,000 kronor,

dels ock till anskaffande av nya herbarieskåp för samma avdelning ett extra reservationsanslag av 3,000 kronor.

33:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 35) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till arbetsbiträde m. m. vid naturhistoriska riksmuseets botaniska avdelning för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 3,000 kronor att utgå enligt de närmare föreskrifter, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl meddela.

34:o) Sedan 1928 års riksdag till anskaffande av nya skåp m. m. för naturhistoriska riksmuseets entomologiska avdelning beviljat ett belopp av 20,000 kronor samt därav anvisat för budgetåret 1928/1929 såsom extra reservationsanslag 5,000 kronor, har nu Eders Kungl. Maj:t (punkt 36) föreslagit riksdagen att av omförmälda belopp, 20,000 kronor, för budgetåret 1929/1930 anvisa såsom extra reservationsanslag 5,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen av det till anskaffande av nya skåp m. m. för naturhistoriska riksmuseets entomologiska avdelning av 1928 års riksdag beviljade beloppet av 20,000 kronor för budgetåret 1929/1930 anvisat såsom extra reservationsanslag 5,000 kronor.

35:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till uppvärmning m. m. av vissa av etnografiska avdelningen disponerade provisoriska lokaler för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 3,810 kronor.

36:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 38) föreslagit riksdagen att till naturhistoriska riksmuseets paleozoologiska och paleobotaniska avdelningar för slipning av fossila växter och djur för anatomiska undersökningar för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 4,500 kronor att utgå med den fördelning, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes.

Sedan flera år tillbaka pågå inom båda dessa avdelningar undersökningar av ifrågavarande material, och arbetet härmed har delvis vunnit understöd genom anslag ur vetenskapsakademiens Hierta-Retziusfond. Möjligheten att erhålla ytterligare understöd från denna står emellertid nu icke till buds. För att kunna fortsätta och avsluta ifrågavarande arbeten erfordras för det kommande budgetåret 4,500 kronor, så fördelade, att på paleozoologiska avdelningen skulle komma 2,500 kronor och på paleobotaniska avdelningen 2,000 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag men förutsätter därvid, att ytterligare anspråk på bidrag av statsmedel för nämnda ändamål icke skola behöva framkomma. Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till naturhistoriska riksmuseets paleozoologiska och paleobotaniska avdelningar för slipning av fossila växter och djur för anatomiska undersökningar för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 4,500 kronor att utgå med den fördelning, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes.

37:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 39) föreslagit riksdagen att till ritnings- och retuscheringsarbeten för naturhistoriska riksmuseets paleozoo-

logiska avdelning för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 1,500 kronor.

Riksdagen har funnit behovet av det begärda extra anslaget styrkt och får därför anmäla, att riksdagen till ritnings- och retuscheringsarbeten för naturhistoriska riksmuseets paleozoologiska avdelning för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 1,500 kronor.

38:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 40) föreslagit riksdagen att såsom bidrag till inlösen för naturhistoriska riksmuseets botaniska avdelning av de av filosofie kandidaten Lars Romell efterlämnade mykologiska samlingarna för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 5,000 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen såsom bidrag till inlösen för naturhistoriska riksmuseets botaniska avdelning av de av filosofie kandidaten Lars Romell efterlämnade mykologiska samlingarna för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 5,000 kronor.

39:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 41) föreslagit riksdagen att till förstärkande av den i det ordinarie reservationsanslaget till samlingar m. m. vid naturhistoriska riksmuseet ingående anslagsposten till ordnande, vård och förökande av samlingarna samt till instrument, materiell och inventarier, skrivmaterialier m. m. för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 10,000 kronor.

Riksdagen har funnit behovet av det föreslagna förstärkningsanslaget styrkt och får därför anmäla, att riksdagen till förstärkande av den i det ordinarie reservationsanslaget till samlingar m. m. vid naturhistoriska riksmuseet ingående anslagsposten till ordnande, vård och förökande av samlingarna samt till instrument, materiell och inventarier, skrivmaterialier m. m. för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 10,000 kronor.

40:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till förstärkande av såväl den i naturhistoriska riksmuseets reservationsanslag till samlingar m. m. ingående anslagsposten till expenser för avdelningarna vid Frescati som den i samma reservationsanslag ingående anslagsposten till expenser samt till vård, underhåll och förkovran av etnografiska avdelningen för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 19,000 kronor att utgå med den fördelning, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes.

41:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 43) föreslagit riksdagen att till nordiska museet för budgetåret 1929/1930 anvisa

dels ett extra anslag av 167,300 kronor att under villkor att en ledamot i museets nämnd är av Eders Kungl. Maj:t förordnad ävensom på de övriga villkor, Eders Kungl. Maj:t må föreskriva, utgå till avlönande av befattningshavare vid museet i huvudsaklig enlighet med vad departementschefen i statsrådsprotokollet anfört;

dels ock för beredande under tiden 1 juli 1929—30 juni 1930 av dyrtidstillägg åt den i en i statsrådsprotokollet (sid. 124) intagen tablå angivna personal vid nordiska museet ett extra förslagsanslag av 33,000 kronor att utgå under iakttagande i tillämpliga delar av de grunder, som kunna varda bestämda beträffande dyrtidstillägg under motsvarande tid åt befattningshavare i statens nyreglerade verk och enligt de närmare bestämmelser, som må av Eders Kungl. Maj:t meddelas.

För nu löpande budgetår äro för nordiska museets räkning beviljade följande anslag nämligen dels till nordiska museet ett extra anslag av 115,450 kronor, dels till tillfällig löneförbättring åt viss nordiska museets personal ett extra anslag av 14,975 kronor, dels till tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare m. fl. vid nordiska museet ett extra anslag av 3,600 kronor, dels ock för beredande av dyrtidstillägg åt viss nordiska museets personal ett extra anslag av 44,000 kronor eller således tillhopa ett belopp av 178,025 kronor.

I jämförelse härmed innebär Eders Kungl. Maj:ts förslag en ökning av statsanslagen till museet med 22,275 kronor. Berörda förslag äsyftar genomförandet av en lönereglering för museets personal. Denna fråga har tidigare varit föremål för riksdagens prövning. Vid 1927 års riksdag framlade nämligen Eders Kungl. Maj:t i nämnda syfte förslag om beviljande till nordiska museet av ett extra anslag å 150,000 kronor, varjämte föreslogs anvisande av ett extra förslagsanslag å 36,000 kronor till dyrtidstillägg åt museets personal. Detta Eders Kungl. Maj:ts förslag grundade sig på en av statskontoret verkställd längre utredning rörande museets anslagsförhållanden, med stöd av vilken statskontoret ifrågasatt, att statsbidrag måtte beviljas museet med omkring 75 procent av slutsumman i ett av museet framlagt statförslag. Departementschefen anslöt sig i stort sett till de av statskontoret verkställda beräkningarna, varvid han emellertid framhöll, att man genom beslut i den av statskontoret antydda riktningen ej finge anses hava bundit sig för att statsbidrag under alla omständigheter borde utgå med 75 procent av avlöningarna.

Riksdagen ställde sig emellertid avvisande till Eders Kungl. Maj:ts förslag. Anledningarna härtill voro flera. Dels hade statskontoret utgått från att i anslaget till museet å 115,450 kronor dyrtidstillägg inginge med 21,000 kronor, under det att, enligt vad museets nämnd meddelat, så icke vore förhållandet, i det att hela anslaget fullt toges i anspråk för bestridande av de ordinarie avlöningarna till museets personal. Vidare fann riksdagen det i statförslaget upptagna antalet befattningshavare synnerligen rikligt tillmätt i förhållande till den personal, som vore anställd vid motsvarande statsmuseer.

Det nu föreliggande förslaget har föregåtts av ingående ekonomiska utredningar av nordiska museets nämnd, statskontoret och 1926 års besparings-sakkunniga. Enligt det av nämnden nu framlagda statsförslaget (sid. 105 i

statsrådsprotokollet) skulle i statsanslag till avlöningar erfordras 206,994 kronor, vartill skulle komma dyrtidstillägg beräknat såsom för nyreglerade verk med 28,500 kronor eller tillhoppa i runt tal 235,500 kronor. *Statskontoret* har, under hänvisning till vad departementschefen uttalat i det till 1927 års riksdag framlagda förslaget, tillstyrkt beviljande av en klumpsumma av 150,000 kronor, varjämte statskontoret beräknat det för dyrtidstillägg erforderliga beloppet till 33,000 kronor. Enligt statskontoret mening borde dessa båda belopp sammanföras i ett anslag å 183,000 kronor. *Besparingssakkunniga* hava bland annat anfört följande. Nordiska museet utgjorde en självständigt arbetande stiftelse, vars stadgar icke vore av Eders Kungl. Maj:t fastställda. I stiftelsens styrelse inginge en av Eders Kungl. Maj:t utsedd ledamot men i övrigt toge statliga organ i regel icke någon del i museets förvaltning. Några bestämda regler för utmätande av det sedan gammalt till museet utgående huvudanslaget torde icke kunna sägas hava utbildat sig, utan anslagsbeloppet hade beräknats efter vad som med hänsyn till museets allmänna ekonomiska läge vid olika tillfällen ansetts skäligt. Ej heller hade — med visst undantag — särskilda föreskrifter ifråga om anslagets användande meddelats. Vid beviljandet av de under de senare åren utgående anslagen för vissa särskilda avlöningsändamål vid museet, nämligen dyrtidstillägg, tillfällig löneförbättring och tillfälliga lönetillägg, hade Eders Kungl. Maj:t och riksdagen utgått från bland annat den förutsättningen, att avlöningarna till museets tjänstemän samt viss vaktmästar- och eldarpersonal vid museet borde utgå enligt samma grunder, som gällde för statens befattningshavare vid oreglerade verk. Beträffande beräkningen av huvudanslaget hade dock med ovan antydda undantag någon specifikation icke skett. När nu museinämnden ville såsom norm för statsunderstödet bestämmade uppställa den regeln, att staten borde bidra med samtliga avlöningskostnader för de tjänstemän, som upptoges i det av nämnden framlagda statförslaget, skulle, såvitt de sakkunniga kunnat finna, ett godtagande härav innebära ett införande av en icke förut från statens sida erkänd princip. Det förefölle de sakkunniga kunna ur praktiska och principiella synpunkter mycket starkt ifrågasättas, huruvida staten nu borde binda sig för att bestrida kostnaderna för en viss bestämd del av museets organisation. Museet vore för sin ekonomi i betydande omfattning beroende av resultatet av verksamheten å Skansen. I händelse av en gynnsam utveckling i ekonomiskt hänseende av denna verksamhet skulle museet, om statsverket bundit sig för att under alla förhållanden svara för museets löneutgifter, onekligen kunna komma i en betydligt förmånligare ställning än de statliga museerna. Sakkunniga hade för sin del kommit till den uppfattningen, att tillräcklig anledning icke föreläge att nu övergiva det tidigare tillämpade förfaringssättet att lämna museet understöd av statsmedel med belopp, som på grund av museets ekonomiska ställning och andra på frågan inverkan förhållanden kunde anses skäligt. Härvid ansåge de sakkunniga sig böra tillstyrka, att museet med hänsyn till de ökade utgifter, som komme

att åsamkas museet till följd av den av nämnden i utsikt ställda lönerregleringen för museets befattningshavare, komme i åtnjutande av höjt statsbidrag. I enlighet härmed hava de sakkunniga förordat, att till museet anvisades ett enda anslag till belopp av 200,000 kronor.

Departementschefen finner det i anslutning till 1927 års riksdags ovan återgivna uttalande i ämnet vara önskligt, att en fast norm kunde finnas för reglerandet av den ställning i ekonomiskt hänseende, som museet bör intaga till staten. Vid övervägande av detta spörsmål och särskilt i betraktande av den ställning, som tillmätts nordiska museet i den museala riksorganisationen, har departementschefen funnit skäl tala för att statens understöd till museet i princip begränsas till att — i den mån så kan befinnas skäligt vid jämförelse med motsvarande förhållanden vid de egentliga statsinstitutionerna — omfatta avlöning, inklusive dyrtidstillägg, dels till de i museets tjänst anställda tjänstemän, vilka tillhöra den grupp befattningshavare som uppehålla museets verksamhet som *museiinstitution* och följaktligen utgöra de vetenskapliga och administrativa krafter, som äro behövliga för den museala verksamheten, dels till den vaktmästar- och eldarpersonal, som tjänstgör i museibyggnaden.

I anslutning härtill skulle ett statsanslag till museet till siffran bestämmas av Eders Kungl. Maj:t och riksdagen, sedan vederbörlig detaljprövning ägt rum av museets förhandenvarande behov, och till nya tjänsters avlöande skulle statsmedel icke kunna påräknas, förrän museiledningen härför framlagt sina skäl och Eders Kungl. Maj:t och riksdagen efter prövning av dessa vederbörligen fattat beslut.

Efter granskning av det av nämnden framlagda statförslaget förordar departementschefen, att med statsmedel avlöningar bestridas till de i nedanstående tablå upptagna tjänstemän vid museet.

A n t a l t j ä n s t e m ä n	Lönegrad	Avlöning, beräknad efter ortsgrupp G.
1 styresman och chef	A 1	13,020
4 intendenter	B 26	38,160
3 förste amanuenser	B 19	20,448
1 bokhållare	B 15	5,304
7 kvinnliga amanuenser	B 11	27,216
1 uppsyningsman (vice värd)	B 10	3,888
1 rustmästare	B 10	3,888
2 kvinnliga amanuenser	B 7	6,288
1 vaktmästare (tekniskt biträde)	B 7	3,300
1 maskinist och eldare	B 8	3,486
8 vaktmästare	B 5	23,904
4 kvinnliga amanuenser	B 4	10,704
Till avlöande av extra arbetskrafter	—	7,700
Summa kronor	—	167,306

Nämnda belopp, avrundat nedåt till 167,300 kronor, synes departementschefen böra anvisas såsom bestämt anslag och ställas till museinämndens förfogande att användas i huvudsaklig överensstämmelse med ovan angivna tablå. Nämnden, som enligt museets grundstadgar äger att utnämna samtliga i ovannämnda tablå angivna befattningshavare, skulle hava befogenhet att vid ledighet eller vakans förordna om tjänsternas uppehållande och borde därvid äga att för respektive befattning efter för handen varande förhållanden och behov disponera den för befattningen i fråga beräknade lönen. Frågor, som avsåge rubbning av antalet tjänster inom respektive grader och inom den angivna slutsumman, borde underställas Eders Kungl. Maj:ts prövning och avgörande. I avseende å uppflyttningar i löneklass borde nämnden äga att i tillämpliga delar begagna sig av de grunder, som i detta hänseende gällde för motsvarande befattningshavare vid nyreglerade verk. Skulle med hänsyn till inträdande löneförhöjningar anslaget icke visa sig för ett kommande år tillräckligt, förutsätter departementschefen, att nämnden i samband med sina anslagsäskanden framlägger det förslag till förhöjning, som kunde av förhållandena påkallas.

Till nu angivna belopp skulle komma dyrtidstillägg att utgå till de i ovanstående tablå upptagna tjänstemännen i anslutning till grunderna för dyrtidstillägg vid nyreglerade verk. Det erforderliga dyrtidstilläggsanslaget uppskattar departementschefen till 33,000 kronor. Totalkostnaderna för budgetåret 1929/1930 skulle alltså bliva 200,300 kronor.

Riksdagen finner visserligen av den föreliggande utredningen och vad riksdagens vederbörande utskott eljest från museets nämnd inhämtat vara ådagslagt, att museet för att kunna genomföra en önskvärd lönereglering för museets befattningshavare är i behov av ett något ökat statsanslag. Men riksdagen måste dela de betänkligheter, som särskilt gjorts gällande av ovannämnda besparingssakkunniga, mot att staten, såsom ju Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär, skulle i förhållande till en institution av nordiska museets natur förplikta sig att ekonomiskt svara för en viss del av dess organisation. Mot godtagandet av en sådan princip talar enligt riksdagens mening med styrka vad de sakkunniga anfört i fråga om museets självständiga ställning i förhållande till statsmakterna — på vilken punkt det nu föreliggande förslaget icke innefattar någon ändring — och det organisatoriska och ekonomiska samband, som förefinnes mellan museet och verksamheten å Skansen. Riksdagen vill härmed icke antyda, att riksdagen skulle finna en omläggning med avseende å museets ställning i dessa hänseenden önskvärd; fastmera hyser riksdagen den uppfattningen, att museets nuvarande fria ställning erbjuder åtskilliga fördelar med hänsyn till de syften, för vilka museet har att verka. Men under sådana förhållanden synes det också riksdagen lämpligast, att omfattningen av statens ekonomiska understöd åt museet, liksom hittills, bestämmes efter en årligen återkommande prövning av vad som i betraktande av museets allmänna ekonomiska läge och föreliggande behov

kan härutinnan anses skäligt och för staten med tanke på övriga anslagskrav lämpligt eller möjligt att presteras. Det skulle måhända kunna invändas, att ett godkännande av de principer, som av departementschefen förordats, skulle för staten möjliggöra en verksammare kontroll över att icke museets personalutgifter svälde ut över rimliga gränser, föranledande ökade anspråk på statsunderstöd. Riksdagen kan för sin del icke finna, att möjligheterna till en dylik begränsning av anslagskraven i någon mån minskas, därest den hittills iakttagna regeln om en fri prövning av statsbidragets storlek fasthålls. Snarare torde det vara så, att staten i senare fallet lättare kan hålla sina utgifter för museet inom en skälig ram än i förra fallet, då staten uppenbarligen får en mera bunden ställning. På nu anförda grunder måste riksdagen ställa sig avvisande mot det av Eders Kungl. Maj:t framlagda förslaget. Riksdagen anser i stället, att museet för här ifrågakomna ändamål bör tilldelas en summa, avpassad efter vad som med hänsyn till föreliggande omständigheter kan anses skäligt. Denna summa har riksdagen efter prövning av museets behov funnit böra för budgetåret 1929/1930 bestämmas till 190,000 kronor, vari då inräknats vad som kan anses erforderligt för dyrtidstillägg åt museets personal. Riksdagen förutsätter härvid, att bemälda personal av museet avlönas efter samma grunder, som gälla för tjänstemän vid motsvarande statliga institutioner. Riksdagens beslut innebär i förhållande till nu utgående statsanslag en ökning med 11,975 kronor.

Liksom hittills torde böra föreskrivas, att en ledamot i museets nämnd skall vara av Eders Kungl. Maj:t förordnad, samt att anslaget skall på de villkor i övrigt, Eders Kungl. Maj:t må föreskriva, utgå till nämnden för att enligt dess bestämmande användas till museets ändamål.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen till nordiska museet anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 190,000 kronor att under villkor att en ledamot i museets nämnd är av Eders Kungl. Maj:t förordnad ävensom på de övriga villkor, Eders Kungl. Maj:t må föreskriva, utgå till nämnden för att enligt dess bestämmande användas till museets ändamål.

42:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 44) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till kulturhistoriska museet i Lund anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 30,000 kronor att under de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl föreskriva, utgå till styrelsen för kulturhistoriska föreningen för södra Sverige för att användas för museets förvaltningsomkostnader och i främsta rummet till avlöning åt två vetenskapligt och fackmässigt utbildade biträden vid museet.

43:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till musikhistoriska museet för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 4,000 kronor

att på de villkor och under de förbehåll, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl föreskriva, utgå till museets ändamål.

44:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till svenska skolmuseet anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 3,000 kronor att på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott bestämma, utgå till centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskolläraryörening för museets ändamål.

Kyrkliga ändamål.

45:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 47) föreslagit riksdagen att minska det ordinarie förslagsanslaget till kleresistaten, nu 150,000 kronor, med 5,000 kronor till 145,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen minskat det ordinarie förslagsanslaget till kleresistaten, nu 150,000 kronor, med 5,000 kronor till 145,000 kronor.

46:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 48) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till ersättning för prästerskapets tionde, nu 4,536,700 kronor, med 23,300 kronor till 4,560,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till ersättning för prästerskapets tionde, nu 4,536,700 kronor, med 23,300 kronor till 4,560,000 kronor.

47:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till avlöning åt pastor vid svenska Olaus Petri-församlingen i Helsingfors anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 6,000 kronor.

48:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 50) föreslagit riksdagen att till tre stipendier för utbildande vid universitet av präster, förtrogna med finska språket, bevilja ett extra anslag å 10,800 kronor samt därav för budgetåret 1929/1930 anvisa ett belopp av 3,600 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att meddela de närmare bestämmelser, som må erfordras rörande de sålunda anvisade medlens användande.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till tre stipendier för utbildande vid universitet av präster, förtrogna med finska språket, beviljat ett extra anslag å 10,800 kronor samt därav för budgetåret 1929/1930 anvisat ett belopp av 3,600 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att meddela de närmare bestämmelser, som må erfordras rörande de sålunda anvisade medlens användande.

49:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till religiös och social verksamhet bland svenskar i vissa utländska hamnstäder anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 45,500 kronor.

50:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 53) föreslagit riksdagen att till bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord, anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra förslagsanslag å 10,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord, anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra förslagsanslag av 10,000 kronor.

Akademier m. m.

51:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 55) föreslagit riksdagen att till utarbetande av en katalog över svensk naturvetenskaplig litteratur m. m. för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 3,000 kronor att utgå i enlighet med de närmare föreskrifter, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl meddela.

Anslaget utgår för innevarande budgetår med ett belopp av 2,500 kronor.

Anslag begäres nu, förutom till ovannämnda katalog med samma belopp som förut, jämväl till Concilium bibliographicum i Zürich — som utger en handkatalog (index bibliographicus) över hela världens zoologiska, paleontologiska, anatomiska och fysiologiska litteratur — med ett belopp, som avses att årligen utgå och som av departementschefen uppskattas till 600 kronor. Det erforderliga totalbeloppet för nu ifrågakomna båda ändamål beräknas till i runt tal 3,000 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen till utarbetande av en katalog över svensk naturvetenskaplig litteratur m. m. för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 3,000 kronor att utgå i enlighet med de närmare föreskrifter, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl meddela.

52:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 56) föreslagit riksdagen att såsom bidrag till underhåll av det vetenskapsakademien tillhöriga, i dess fastighet i Djursholm förvarade och av styrelsen för makarna Mittag-Lefflers matematiska stiftelse förvaltade matematiska biblioteket för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 7,500 kronor att utgå enligt de grunder, som Eders Kungl. Maj:t bestämmer.

Riksdagen anvisade för ett vart av budgetåren 1924/1928 såsom bidrag till underhåll av ifrågavarande bibliotek ett extra anslag av 15,000 kronor att utgå enligt de grunder, som Eders Kungl. Maj:t bestämde.

För budgetåret 1928/1929 nedsattes anslaget, sedan det visat sig, att stiftelsen kunde räkna med en årsinkomst av behållningen i boet efter Mittag-Leffler om cirka 25,000 kronor för samma budgetår, till 7,500 kronor, varvid riksdagen framhöll, att av det beviljade anslaget ej måtte för ändamålet av Eders Kungl. Maj:t ställas till förfogande högre belopp än vad som efter prövning visade sig erforderligt för bibliotekets underhåll.

Sistnämnda belopp har sedermera disponerats på följande sätt:

till arvode åt en bibliotekarie	kronor 2,000: —
» oundgängliga bokinköp	» 4,000: —
» bokbindning	» 1,500: —
	<hr/>
	Summa kronor 7,500: —

Av den nu föreliggande utredningen framgår, att av utredningsmännen i Mittag-Lefflers stärbhus till vetenskapsakademien numera överlämnats värdehandlingar till ett belopp av omkring 500,000 kronor. Det av stiftelsens styrelse framlagda statförslaget för budgetåret 1929/1930 upptager under inkomster ett belopp av 33,000 kronor och under utgifter arvoden till föreståndare, sekreterare, bibliotekarie och vaktmästare till belopp av 13,600 kronor, en post till bokinköp och bindning å 6,000 kronor, för bränsle m. m. tillhoppa 5,800 kronor samt för reparationer 15,100 kronor, eller summa utgifter 40,500 kronor. Styrelsen har åberopat en utav vetenskapsakademiens arkitekt A. Anderberg verkställd utredning, av vilken framginge, att det årliga anslag, som under de senare åren anvisats för byggnadernas underhåll, varit i hög grad otillräckligt. För upphjälpande av de brister, som härigenom uppkommit, erfordrades under en tid av fem år ett årligt reparationsanslag av 15,100 kronor för samtliga byggnader.

Departementschefen har anfört, att den ränteavkastning, som den matematiska stiftelsen hade att påräkna, icke vore tillräcklig för dess behov, i vart fall icke under den period av fem år, som beräknats för iståndsättande av de stiftelsen tillhörande byggnaderna. Efter denna femårsperiod komme de årliga underhållskostnaderna att sjunka från 15,100 kronor till 6,600 kronor eller med 8,500 kronor. Med hänsyn till det matematiska institutets stora, av riksdagen vid upprepade tillfällen behjärtade internationella betydelse funne sig departementschefen böra tillstyrka ett anslag å 7,500 kronor för budgetåret 1929/1930.

Då det numera visat sig, att ifrågavarande stiftelse kan förfoga över avsevärt större ränteinkomster än tidigare beräknats, synes riksdagen skäl icke längre föreligga för staten att genom särskilt anslag bidra till underhållet av ovannämnda bibliotek. Genom lämpliga inskränkningar i administrationskostnaderna, vilka förefalla högt beräknade, torde det bli möjligt för stiftelsen att inom ramen av den disponibla ränteavkastningen bestrida utgifterna för byggnadernas iståndsättande i erforderlig grad och likväl hålla biblioteket vid makt. Riksdagen har därför icke ansett sig kunna

bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, utan får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ovanberörda förslag ej vunnit riksdagens bifall.

53:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av kostnaderna för Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga sammanslutningar för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 4,100 kronor.

54:o) Sedan 1927 års riksdag till bestridande av kostnaderna för hållande av den internationella unionens för geodesi och geofysik fjärde generalkonferens i Stockholm år 1930 beviljat ett belopp av 50,000 kronor och därav anvisat för vartdera av budgetåren 1927/1929 ett extra reservationsanslag av 8,000 kronor, har nu Eders Kungl. Maj:t (punkt 58) föreslagit riksdagen att av omförmälda belopp å 50,000 kronor för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag anvisa 8,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen av det till bestridande av kostnaderna för hållande av den internationella unionens för geodesi och geofysik fjärde generalkonferens i Stockholm år 1930 beviljade beloppet, 50,000 kronor, för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag anvisat ett belopp av 8,000 kronor.

55:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 59) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för bestridande av kostnaderna för Sveriges anslutning till den baltisk-geodetiska kommissionen under år 1929 och för vissa i samband därmed stående utgifter för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 2,875 kronor.

56:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till ökade medel för fornminnesvården, närmast i syfte att åstadkomma en inventering av landets fornminnen, för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor att utgå efter de grunder, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott bestämma.

57:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 61) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till omedelbara iständsättningsåtgärder å vissa byggnadsminnesmärken för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

58:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1929/1930 såsom extra anslag anvisat:

dels till beredande av ökade medel till avlönande av icke-ordinarie befattningshavare vid vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien 44,250 kronor, *dels ock* till tillfällig ökning av akademiens arbetskrafter 5,750 kronor.

59:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 63) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till vakthållning för öppethållande av statens historiska museum för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 8,900 kronor.

60:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för en från statens historiska museum ledd upplysnings- och propagandaverksamhet i enlighet med de grunder, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmas, för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 4,000 kronor.

61:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till inventering och konservering av vissa samlingar inom statens historiska museum m. m. för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor att utgå efter de närmare grunder, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmas.

62:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 66) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till vård och underhåll av det under vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens inseende ställda antikvariskt-numismatiska biblioteket för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor.

63:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 67) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till underhåll av det under vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens inseende ställda antikvariskt-topografiska arkivet för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 1,500 kronor.

64:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 68) föreslagit riksdagen att till täckande av uppkomna brister i vissa till vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien utgående anslag för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 8,429 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen till täckande av uppkomna brister i vissa till vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien utgående anslag för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 8,429 kronor.

65:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 69) föreslagit riksdagen att för fortsatt vetenskaplig grävningundersökning av krigargravarna å den s. k. Korsbet-

ningen utanför Visby för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 5,300 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för fortsatt vetenskaplig grävningsundersökning av krigargravarna å den s. k. Korsbetningen utanför Visby för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 5,300 kronor.

66:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 70) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till inköp av instrumentutrustning för vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 1,600 kronor.

67:o) Sedan 1928 års riksdag till slutlig undersökning av den s. k. påbyggnaden vid Alvastra och till förfärdigande av en modell av densamma beviljat ett belopp av 16,000 kronor samt därav anvisat för budgetåret 1928/1929 såsom extra reservationsanslag 8,000 kronor, har nu Eders Kungl. Maj:t (punkt 71) föreslagit riksdagen att av nämnda belopp å 16,000 kronor för budgetåret 1928/1929 anvisa såsom extra reservationsanslag återstoden 8,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen av det till en slutlig undersökning av den s. k. påbyggnaden vid Alvastra och till förfärdigande av en modell av densamma beviljade beloppet å 16,000 kronor för budgetåret 1929/1930 anvisat såsom extra reservationsanslag återstoden, 8,000 kronor.

68:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 72) föreslagit riksdagen att till konservering av borgruinen Månstorps gavlar för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor att utgå i enlighet med de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl meddela.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen till konservering av borgruinen Månstorps gavlar för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor att utgå i enlighet med de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl meddela.

69:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 74) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1929/1930 anvisa

dels till komplettering av monterutrustningen för den ostasiatiska arkeologiska samlingen ett extra reservationsanslag av 17,000 kronor,

dels ock till lokalhyra för denna samling ävensom för samlingens bearbetning, vård och underhåll samt för expenser ett extra anslag av 40,000 kronor.

I samband med inrättande med ingången av budgetåret 1926/1927 av en personlig professur i ostasiatisk arkeologi för professorn Johan Gunnar Andersson anvisade riksdagen under riksstatens åttonde huvudtitel under vitter-

hets-, historie- och antikvitetsakademien för budgetåret 1926/1927 till inredningsarbeten, såsom anskaffande av montrer m. m. ävensom till ett studiebibliotek för den ostasiatiska arkeologiska samlingen ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor, samt till lokalhyra för denna samling ävensom densamma bearbetning, vård och underhåll ett extra anslag av 33,000 kronor. Härvid beräknades totalkostnaden för inredningsarbeten och för anskaffande av ett studiebibliotek till 77,858 kronor 40 öre, vilken kostnad ansågs böra fördelas på flera år. Anslaget till lokalhyra och driftkostnader var så beräknat, att 15,000 kronor motsvarade den erforderliga årshyran och 18,000 kronor de årliga driftkostnaderna. För budgetåret 1927/1928 anvisade riksdagen för berörda ändamål samma belopp som för budgetåret 1926/1927. För budgetåret 1928/1929 beviljades återstoden, 27,860 kronor, av det för inredningsarbeten och för anskaffande av studiebibliotek beräknade beloppet. Driftkostnadsanslaget höjdes till 36,000 kronor med hänsyn till att hyran för lokalerna ökats till 18,000 kronor.

Nu beräknas, att ett belopp av 49,200 kronor är erforderligt för samlingarnas fullständiga förseende med montrer. Professor Andersson har föreslagit, att detta belopp fördelas på tre år med 17,000 kronor under vardera av de två första åren och med resterande 15,200 kronor under det tredje året. För lokalhyra begäres samma belopp som för löpande budgetår, 18,000 kronor, varemot professor Andersson ansett expensanslaget böra ökas till 25,080 kronor. Departementschefen har ansett vissa poster i beräkningen av driftkostnaderna väl högt upptagna och i anledning härav sänkt det för expenser begärda beloppet till 22,000 kronor.

Riksdagen kan för sin del icke finna tillräckliga skäl vara anförda för att nu vidtaga en höjning av det för samlingens bearbetning, vård och underhåll samt expenser beräknade beloppet, vilket år 1926 enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag och efter riksdagens prövning fastställdes till 18,000 kronor. Med iakttagande av sparsamhet i fråga om utgifter för berörda ändamål torde det vara möjligt att med sistnämnda belopp tillgodose de behov, för vilka denna anslagspost är avsedd. Riksdagen anser alltså, att anslaget till lokalhyra för samlingen ävensom för samlingens bearbetning, vård och underhåll samt för expenser bör för budgetåret 1929/1930 bibehållas oförändrat d. v. s. utgöra 36,000 kronor. Mot det till komplettering av monterutrustningen begärda anslaget, 17,000 kronor, har riksdagen ingen erinran.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för budgetåret 1929/1930 anvisat *dels* till komplettering av monterutrustningen för den ostasiatiska arkeologiska samlingen ett extra reservationsanslag av 17,000 kronor;

dels ock till lokalhyra för denna samling ävensom för samlingens bearbetning, vård och underhåll samt för expenser ett extra anslag av 36,000 kronor.

70:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 75) föreslagit riksdagen att till be- redande av förstärkning av vissa anslagsposter i det för akademien för de

fria konsterna uppförda ordinarie reservationsanslaget till undervisningsmaterieell m. m. anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 16,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till beredande av förstärkning av vissa anslagsposter i det för akademien för de fria konsterna uppförda ordinarie reservationsanslaget till undervisningsmaterieell m. m. anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 16,000 kronor.

71:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 76) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom bidrag till uppehållande av verksamheten vid den vid konsthögskolan anordnade skolan för dekorativ konst för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 20,600 kronor.

72:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till förstärkande av den i det ordinarie reservationsanslaget till undervisningsmaterieell m. m. för akademien för de fria konsterna ingående anslagsposten å 1,000 kronor till skandinaviska konstnärsföreningen i Rom anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 500 kronor.

73:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till arvode åt extra lärare i materiallära vid konsthögskolan anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 3,500 kronor.

74:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 79) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1929/1930 anvisat

dels till förstärkande av det för musikaliska akademien uppförda ordinarie reservationsanslaget till materieell och expenser m. m. ett extra anslag av 16,500 kronor;

dels ock till bindning av böcker och musikalier i akademiens bibliotek ett extra reservationsanslag av 3,500 kronor.

75:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 80) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till biträde åt bibliotekarien hos musikaliska akademien vid vården av biblioteket för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 1,500 kronor.

76:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 81) har riksdagen i riksstaten för budgetåret 1929/1930 upptagit det ordinarie anslaget till kungl. operan med oförändrat belopp, 150,000 kronor.

77:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 82) föreslagit riksdagen att till gäldande av årspremier för brandförsäkring av viss staten tillhörig, huvudsakligen i operabyggnaden och dramatiska teaterns byggnad förvarad löseegendom ävensom av en av departementschefen i statsrådsprotokollet omnämnd förrådsbyggnad och där förvarad löseegendom för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 13,534 kronor att utgå med den fördelning, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till gäldande av årspremier för brandförsäkring av viss staten tillhörig, huvudsakligen i operabyggnaden och dramatiska teaterns byggnad förvarad löseegendom ävensom av den av departementschefen under punkt 82 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 4 januari 1929 omnämnda förrådsbyggnaden och där förvarad löseegendom för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 13,534 kronor att utgå med den fördelning, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes.

Universitetet, den medicinska undervisningen m. m.

78:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 83) föreslagit riksdagen att *ej mindre* i utgiftsstaten för universitetet i Uppsala, avdelningen I. C. Avlöningsstat för assistenter och amanuenser, uppföra

dels under kliniken för öron-, näs- och halssjukdomar till arvode åt en amanuens, tillika underläkare, ett anslag av 1,800 kronor, att utgå under villkor att ett lika stort belopp tilldelas honom från akademiska sjukhusets stat,

dels ock under akademiska sjukhusets röntgenavdelning till arvode åt en amanuens, tillika underläkare, ett anslag av 1,800 kronor, likaledes att utgå under villkor att ett lika stort belopp tilldelas honom från akademiska sjukhusets stat,

än även för ändamålet höja det ordinarie anslaget till universitetet i Uppsala, universitetsstaten, med ett belopp av 3,600 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen

I. i utgiftsstaten för universitetet i Uppsala, avdelningen I. C. Avlöningsstat för assistenter och amanuenser, uppfört

dels under kliniken för öron-, näs- och halssjukdomar till arvode åt en amanuens, tillika underläkare, ett anslag av 1,800 kronor, att utgå under villkor att ett lika stort belopp tilldelas honom från akademiska sjukhusets stat,

dels ock under akademiska sjukhusets röntgenavdelning till arvode åt en amanuens, tillika underläkare, ett anslag av 1,800 kronor, likaledes att utgå under villkor att ett lika stort belopp tilldelas honom från akademiska sjukhusets stat,

II. för ändamålet höjt det ordinarie anslaget till universitetet i Uppsala, universitetsstaten, med ett belopp av 3,600 kronor.

79:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 84) föreslagit riksdagen att
dels — med uteslutande av det i utgiftsstaten för universitetet i Uppsala under I. Avlöningsstat för professorer och lärare m. fl., E. Diverse arvoden m. m. uppförda anslaget å 3,000 kronor till arvoden till bibliotekarier vid seminarierna för klassiska, nordiska och romanska språk, tyska språket, engelska språket, historia, statskunskap, filosofi, estetik och litteraturhistoria, semitiska och slaviska språk, sanskrit och jämförande indo-europeisk språkforskning, klassisk fornkunskap och antikens historia samt statistik — därstädes uppföra

ej mindre under rubrik Arvoden till bibliotekarier vid humanistiska sektionens förenade seminariebibliotek (omfattande seminarierna för klassiska, nordiska och romanska språk, tyska språket, engelska språket, historia, filosofi, estetik och litteraturhistoria, semitiska och slaviska språk samt sanskrit och jämförande indo-europeisk språkforskning) ett belopp av 2,550 kronor,

än även under rubrik Arvoden till bibliotekarier vid seminarierna för statskunskap, klassisk fornkunskap och antikens historia samt statistik ett belopp av 585 kronor;

dels — med uteslutande av det i utgiftsstaten för universitetet i Uppsala under II. Anslag till materiel m. m. under rubrik De i gamla länslasarettbyggnaden inrymda seminarierna upptagna anslaget till uppvärmning å 336 kronor — därstädes under rubrik Humanistiska sektionens förenade seminariebibliotek uppföra ett anslag å 5,635 kronor;

dels ock med anledning härav höja det ordinarie anslaget till universitetet i Uppsala, universitetsstaten, med ett belopp av 5,434 kronor.

Riksdagen har icke något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och får därför anmäla, att riksdagen

I. — med uteslutande av det i utgiftsstaten för universitetet i Uppsala under I. Avlöningsstat för professorer och lärare m. fl., E. Diverse arvoden m. m. uppförda anslaget å 3,000 kronor till arvoden till bibliotekarier vid seminarierna för klassiska, nordiska och romanska språk, tyska språket, engelska språket, historia, statskunskap, filosofi, estetik och litteraturhistoria, semitiska och slaviska språk, sanskrit och jämförande indo-europeisk språkforskning, klassisk fornkunskap och antikens historia samt statistik — därstädes uppfört

dels under rubrik Arvoden till bibliotekarier vid humanistiska sektionens förenade seminariebibliotek (omfattande seminarierna för klassiska, nordiska och romanska språk, tyska språket, engelska språket, historia, filosofi, estetik och litteraturhistoria, semitiska och slaviska språk samt sanskrit och jämförande indo-europeisk språkforskning) ett belopp av 2,550 kronor,

dels ock under rubrik Arvoden till bibliotekarier vid seminarierna för statskunskap, klassisk fornkunskap och antikens historia samt statistik ett belopp av 585 kronor,

II. — med uteslutande av det i utgiftsstaten för universitetet i Uppsala

under II. Anslag till materiel m. m. under rubrik De i gamla länslasarettbyggnaden inrymda seminarierna upptagna anslaget till uppvärmning å 336 kronor — därstädes under rubrik Humanistiska sektionens förenade seminariebibliotek uppfört ett anslag å 5,635 kronor,

III. med anledning härav höjt det ordinarie anslaget till universitetet i Uppsala, universitetsstaten, med ett belopp av 5,434 kronor.

På grund av riksdagens under punkterna 78 och 79 anmälda beslut har det ordinarie anslaget till universitetet i Uppsala, universitetsstaten, nu 1,355,020 kronor, ökats med 9,034 kronor till 1,364,054 kronor.

80:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 85) föreslagit riksdagen

dels att å personalstaten för universitetet i Uppsala under vetenskapliga institutioner och inrättningar, tillhörande medicinska och filosofiska fakulteterna, efter tekniskt biträde vid patologiska institutionen, uppföra 1 tekniskt biträde vid fysiologiska institutionen med placering i lönegraden B 7;

dels ock vid bifall härtill öka den under vetenskapliga institutioner och inrättningar, tillhörande medicinska och filosofiska fakulteterna, uppförda anslagsposten: Avlöningar till ordinarie tekniska biträden och till ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, förslagsanslag, nu 82,340 kronor, med 2,900 kronor till 85,240 kronor

samt förty höja det under rubriken Avlöningar till vissa tjänstemän och betjänte vid universitetets i Uppsala samlingar och inrättningar m. m. uppförda ordinarie förslagsanslaget, nu 357,800 kronor, med 2,900 kronor till 360,700 kronor.

Riksdagen har icke något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla,

dels att riksdagen å personalstaten för universitetet i Uppsala under vetenskapliga institutioner och inrättningar, tillhörande medicinska och filosofiska fakulteterna, efter tekniskt biträde vid patologiska institutionen, uppfört 1 tekniskt biträde vid fysiologiska institutionen med placering i lönegraden B 7;

dels ock med anledning härav ökat den under vetenskapliga institutioner och inrättningar, tillhörande medicinska och filosofiska fakulteterna, uppförda anslagsposten: Avlöningar till ordinarie tekniska biträden och till ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, förslagsanslag, nu 82,340 kronor, med 2,900 kronor till 85,240 kronor,

samt förty höjt det under rubriken Avlöningar till vissa tjänstemän och betjänte vid universitetets i Uppsala samlingar och inrättningar m. m. uppförda ordinarie förslagsanslaget, nu 357,800 kronor, med 2,900 kronor till 360,700 kronor.

81:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 86) föreslagit riksdagen att för beredande av avlöningsförmåner för vissa extra ordinarie lärare, amanuenser och tjänstemän m. m. vid universitetet i Uppsala anvisa för budgetåret 1929/1930 ett

extra anslag av 46,280 kronor, att med särskilda belopp av Eders Kungl. Maj:t användas för de av departementschefen i statsrådsprotokollet angivna ändamål.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för beredande av avlöningsförmåner för vissa extra ordinarie lärare, amanuenser och tjänstemän m. m. vid universitetet i Uppsala anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 46,280 kronor, att med särskilda belopp av Eders Kungl. Maj:t användas för de av departementschefen under punkt 86 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1929 omförmälda ändamål.

82:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 87) föreslagit riksdagen att till materiell för vissa institutioner m. m. vid universitetet i Uppsala anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 77,700 kronor, att av Eders Kungl. Maj:t användas för de av departementschefen i statsrådsprotokollet omförmälda ändamål.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till materiell för vissa institutioner m. m. vid universitetet i Uppsala anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 77,700 kronor, att av Eders Kungl. Maj:t användas för de av departementschefen under punkt 87 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 4 januari 1929 omförmälda ändamål.

83:o) Sedan 1927 års riksdag beviljat ett belopp av 1,222,500 kronor för tillbyggnad av institutionen för allmän och analytisk kemi vid universitetet i Uppsala i syfte att bereda lokaler för det fysikalisk-kemiska laboratoriet samt för denna tillbyggnads inredande och förseende med behöflig utrustning samt därav anvisat såsom extra reservationsanslag för budgetåret 1927/1928 100,000 kronor och för budgetåret 1928/1929 680,000 kronor, har nu Eders Kungl. Maj:t (punkt 88) föreslagit riksdagen att av förstnämnda belopp anvisa för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag återstoden, 442,500 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen av det för tillbyggnad av institutionen för allmän och analytisk kemi vid universitetet i Uppsala m. m. av 1927 års riksdag beviljade beloppet å 1,222,500 kronor anvisat för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag återstoden, 442,500 kronor.

84:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 89) föreslagit riksdagen att till instrumentmakare och maskinist vid fysikalisk-kemiska laboratoriet vid universitetet i Uppsala för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 5,634 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till instrumentmakare och maskinist vid fysikalisk-kemiska laboratoriet vid universitetet i Uppsala för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 5,634 kronor.

85:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 90) föreslagit riksdagen att *dels* till uppförande och inredning i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet företedda ritningar och kostnadsförslag av en byggnad för paleontologiska institutionen vid universitetet i Uppsala m. m. bevilja ett anslag av 794,000 kronor samt därav för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag anvisa ett belopp av 150,000 kronor,

dels ock medgiva, att blivande eventuella besparingar å byggnadsanslaget må, i enlighet med de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl meddela, användas till komplettering av paleontologiska institutionens vid universitetet i Uppsala materiell och instrumentala utrustning.

Ifrågavarande förslag innebär visserligen en avsevärd utgift för staten, men riksdagen anser utredningen hava givit vid handen, att omedelbara åtgärder äro nödvändiga för att bereda institutionen tillfredsställande arbetsförhållanden och möjligheter att förvara det värdefulla samlingsmaterialet på ett sådant sätt, att det utan svårighet kan tillgodogöras för undervisningen och forskningen. De framlagda kostnadsberäkningarna för byggnadsföretaget, slutande å ett belopp av 791,000 kronor, hava icke föranlett någon erinran från riksdagens sida. Riksdagen har därför ansett sistnämnda belopp, 791,000 kronor, böra beviljas för ändamålet och därav för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag anvisas 150,000 kronor. Vad åter beträffar förslaget, att blivande eventuella besparingar å byggnadsanslaget må enligt Eders Kungl. Maj:ts bestämmande användas till komplettering av institutionens materiell och instrumentala utrustning, har riksdagen väl funnit detsamma beaktansvärt, men synes något medgivande av sådan innebörd dock icke redan nu böra lämnas. Riksdagen förutsätter, att detta spörsmål blir föremål för slutligt övervägande, sedan byggnadsarbetet fortskridit så långt, att det tillgängliga beloppet låter sig bedöma och behovet av ytterligare materiell och instrumental utrustning närmare klarlagts. Riksdagen har därför icke ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

Med anledning av vad departementschefen meddelat rörande andra från universitetet framkomna anslagsäskanden för byggnadsarbeten anser sig riksdagen böra framhålla önskvärdheten av att en plan över dylika framtida arbeten uppgöres, så att det må bliva möjligt att bättre än nu är fallet överblicka universitetets olika byggnadskrav samt bedöma om och i vilken ordning de må böra tillgodoses.

Under åberopande av vad ovan anförts får riksdagen anmäla,

dels att riksdagen till uppförande och inredning i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet företedda ritningar och kostnadsförslag av en byggnad för paleontologiska institutionen vid universitetet i Uppsala m. m. beviljat ett anslag av 791,000 kronor samt därav för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag anvisat ett belopp av 150,000 kronor,

dels ock att Eders Kungl. Maj:ts förslag beträffande dispositionen av blivande eventuella besparingar å byggnadsanslaget icke vunnit riksdagens bifall.

86:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 91) föreslagit riksdagen att till bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket i Uppsala för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 94,500 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen till bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket i Uppsala för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 94,500 kronor.

87:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 92) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för beredande av ytterligare medel till materiell m. m. för de av departementschefen under punkt 92 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1929 angivna institutionerna vid universitetet i Uppsala för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

88:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 93) föreslagit riksdagen att *dels* föreskriva, att vad i utgiftsstaten för universitetet i Lund under I Avlöningstater för professorer och lärare m. fl., A. Avlöningsstat för professorer m. fl., Medicinska fakulteten finnes föreskrivet därom, att professorsbefattningen i psykiatri skall vara förenad med överläkarbefattningen vid Lunds hospital och asyl, skall från och med den 1 april 1930 upphöra att gälla,

dels minska det under samma rubrik upptagna arvodet till en professor i psykiatri, nu 3,000 kronor, med 750 kronor till 2,250 kronor med anmärkning, att sagda arvode å 2,250 kronor skall avse tiden den 1 juli 1929—den 31 mars 1930,

dels under samma rubrik uppföra till en professor i psykiatri från och med den 1 april 1930 såsom lön 2,000 kronor samt såsom tjänstgöringspenningar 1,000 kronor eller sammanlagt 3,000 kronor,

dels ock för ändamålet höja det ordinarie anslaget till Lunds universitet, universitetsstaten, nu 1,231,700 kronor, med 2,250 kronor till 1,233,950 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen

dels föreskrivit, att vad i utgiftsstaten för universitetet i Lund under I Avlöningstater för professorer och lärare m. fl., A. Avlöningsstat för professorer m. fl., Medicinska fakulteten finnes föreskrivet därom, att professorsbefattningen i psykiatri skall vara förenad med överläkarbefattningen vid Lunds hospital och asyl, skall från och med den 1 april 1930 upphöra att gälla,

dels minskat det under samma rubrik upptagna arvodet till en professor i psykiatri, nu 3,000 kronor, med 750 kronor till 2,250 kronor med anmärkning, att sagda arvode å 2,250 kronor skall avse tiden den 1 juli 1929—den 31 mars 1930,

dels under samma rubrik uppfört till en professor i psykiatri från och med den 1 april 1930 såsom lön 2,000 kronor samt såsom tjänstgöringspenningar 1,000 kronor eller sammanlagt 3,000 kronor,

dels ock för ändamålet höjt det ordinarie anslaget till Lunds universitet, universitetsstaten, nu 1,231,700 kronor, med 2,250 kronor till 1,233,950 kronor.

89:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 94) föreslagit riksdagen

dels att å personalstaten för universitetet i Lund under vetenskapliga institutioner och inrättningar, tillhörande medicinska och filosofiska fakulteterna, efter tekniskt biträde vid histologiska institutionen, uppföra 1 tekniskt biträde vid patologisk-anatomiska institutionen med placering i lönegraden B 7;

dels ock vid bifall härtill öka den under vetenskapliga institutioner och inrättningar, tillhörande medicinska och filosofiska fakulteterna, uppförda anslagsposten: Avlöningar till ordinarie tekniska biträden och till ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, förslagsanslag, nu 58,400 kronor, med 2,800 kronor till 61,200 kronor

samt förty höja det under rubriken Avlöningar till vissa tjänstemän och betjänte vid universitetets i Lund samlingar och inrättningar m. m. uppförda ordinarie förslagsanslaget, nu 253,800 kronor, med 2,800 kronor till 256,600 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen

dels å personalstaten för universitetet i Lund under vetenskapliga institutioner och inrättningar, tillhörande medicinska och filosofiska fakulteterna, efter tekniskt biträde vid histologiska institutionen, uppfört 1 tekniskt biträde vid patologisk-anatomiska institutionen med placering i lönegraden B 7;

dels ock ökat den under vetenskapliga institutioner och inrättningar, tillhörande medicinska och filosofiska fakulteterna, uppförda anslagsposten: Avlöningar till ordinarie tekniska biträden och till ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, förslagsanslag, nu 58,400 kronor, med 2,800 kronor till 61,200 kronor

samt förty höjt det under rubriken Avlöningar till vissa tjänstemän och betjänte vid universitetets i Lund samlingar och inrättningar m. m. uppförda ordinarie förslagsanslaget, nu 253,800 kronor, med 2,800 kronor till 256,600 kronor.

90:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 95) föreslagit riksdagen att för beredande av avlöningsförmåner för vissa extra ordinarie lärare, amanuenser och tjänstemän m. m. vid universitetet i Lund anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 47,835 kronor att med särskilda belopp av Eders Kungl. Maj:t användas för de av departementschefen i statsrådsprotokollet angivna ändamål.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för beredande av avlöningsförmåner för vissa extra ordinarie lärare, amanuenser och tjänstemän m. m. vid universitetet i Lund anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 47,835 kronor att med särskilda belopp av Eders Kungl. Maj:t användas för de av departementschefen under punkt 95 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1929 angivna ändamål.

91:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 96) har riksdagen, i överensstämmelse med vad för innevarande budgetår ägt rum, till materiell för vissa institutioner vid universitetet i Lund m. m. anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 43,725 kronor att av Eders Kungl. Maj:t användas för de av departementschefen under punkt 96 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1929 omförmälda ändamål.

92:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 97) föreslagit riksdagen att i enlighet med de av 1925 års riksdag godtagna grunder såsom bidrag till täckande av driftkostnaderna under år 1928 vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 65,289 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen, i enlighet med de av 1925 års riksdag godtagna grunderna, såsom bidrag till täckande av driftkostnaderna under år 1928 vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 65,289 kronor.

93:o) Sedan 1927 års riksdag såsom bidrag till täckande av kostnaderna för uppförande vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund av nya byggnader för den ortopediska kliniken och för öronkliniken m. m. i enlighet med i ärendet företedda ritningar och kostnadsförslag anvisat ett anslag av 1,476,432 kronor 50 öre samt därav såsom extra reservationsanslag anvisat för budgetåret 1927/1928 ett belopp av 100,000 kronor och för budgetåret 1928/1929 ett belopp av 476,000 kronor, har nu Eders Kungl. Maj:t (punkt 98) föreslagit riksdagen att av nämnda anslag å 1,476,432 kronor 50 öre anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 450,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen av det såsom bidrag till täckande av kostnaderna för uppförande vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund av nya byggnader för den ortopediska kliniken och för öronkliniken m. m. i enlighet med företedda ritningar och kostnadsförslag beviljade anslaget å 1,476,432 kronor 50 öre för budgetåret 1929/1930 anvisat såsom extra reservationsanslag ett belopp av 450,000 kronor.

94:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 99) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1929/1930 anvisa

dels till materiellanskaffning för ett statistiskt laboratorium vid universitetet i Lund ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor,

dels till avlönande av ett räknebiträde vid statistiska seminariet vid universitetet i Lund ett extra anslag av 1,200 kronor,

dels ock till materiell för samma seminarium ett extra reservationsanslag av 1,500 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen för budgetåret 1929/1930 anvisat

dels till materiellanskaffning för ett statistiskt laboratorium vid universitetet i Lund ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor,

dels till avlönande av ett räknebiträde vid statistiska seminariet vid universitetet i Lund ett extra anslag av 1,200 kronor,

dels ock till materiell för samma seminarium ett extra reservationsanslag av 1,500 kronor.

95:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 100) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till instrumentell utrustning för fysiska institutionen vid universitetet i Lund för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

96:o) Sedan 1928 års riksdag till utförande i huvudsaklig överensstämmelse med föreliggande, av byggnadsstyrelsen i skrivelse den 25 november 1926 förordade ritningar med av riksdagen angivna jämkningar av en nybyggnad för de geologisk-mineralogiska och geografiska institutionerna vid universitetet i Lund samt till nämnda byggnads inredning och utrustning beviljat ett belopp av 726,200 kronor samt därav för budgetåret 1928/1929 såsom extra reservationsanslag anvisat 250,000 kronor, har nu Eders Kungl. Maj:t (punkt 101) föreslagit riksdagen att av omförmälda belopp, 726,200 kronor, för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 375,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen av det till utförande av en nybyggnad för de geologisk-mineralogiska och geografiska institutionerna vid universitetet i Lund samt till nämnda byggnads inredning och utrustning av 1928 års riksdag beviljade anslaget å 726,200 kronor anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 375,000 kronor.

97:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 102) föreslagit riksdagen att till bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket i Lund för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 80,000 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen till bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket i Lund för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 80,000 kronor.

98:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 103) föreslagit riksdagen att till ny inredning av vissa lokaler i universitetsbibliotekets i Lund byggnad anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 17,763 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen till ny inredning av vissa lokaler i universitetsbibliotekets i Lund byggnad anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 17,763 kronor.

99:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 104) föreslagit riksdagen att till vissa inredningsarbeten i botaniska institutionen vid universitetet i Lund, till djupgrävning av S:t Petri kyrkogård samt den del av den s. k. gamla epidemisjukhustomten, vartill universitetet för botaniska trädgårdens räkning under år 1928 förvärvat nyttjanderätt, samt till uppförande av stängsel kring vissa delar av nämnda områden, allt i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet företedda kostnadsförslag, arbetsbeskrivning och ritning, för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 18,115 kronor.

Departementschefen framhåller, att den i framställningen åsyftade inredningen av en ny museisal med tillhörande arbetsrum å nedre vinden i botaniska museet möjliggör att med relativt små kostnader tillgodose museets förhandenvarande behov av ökat lokalutrymme. De ifrågasatta djupgrävningarna och uppförandet av stängsel sammanhånga, enligt vad departementschefen påpekar, med förvärvandet för universitetets botaniska trädgårds räkning av värdefull och för utvidgningar väl behöflig jordareal. Av det äskade beloppet avses 2,940 kronor till inredningsarbeten, 11,725 kronor till stängselkostnader och 3,450 kronor till djupgrävningar.

Riksdagen har i och för sig intet att erinra mot att ifrågavarande arbeten komma till utförande, men vad de beräknade utgifterna härför angår, måste riksdagen finna stängselkostnaderna påfallande höga. Riksdagen har svårt att tänka sig, att de områden, det här gäller, icke skola kunna i erforderliga delar på ett tillfredsställande sätt inhägnas för en avsevärt mindre summa än 11,725 kronor, och anser den frågan böra bli föremål för förnyat övervägande av vederbörande myndigheter. Under sådana förhållanden torde det vara lämpligt att låta med beviljandet av medel till stängsels uppförande anstå. Däremot har riksdagen ansett, att anslag böra anvisas för de ovan nämnda inredningsarbetena med 2,940 kronor och för djupgrävningarna med 3,450 kronor eller således med tillhoppa 6,390 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till vissa inredningsarbeten i botaniska institutionen vid universitetet i Lund samt till djupgrävning av S:t Petri kyrkogård och den del av den s. k. gamla epidemisjukhustomten, vartill universitetet för botaniska trädgårdens räkning under år 1928 förvärvat nyttjanderätt, i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet företedda kostnadsförslag, arbetsbeskrivning och ritning, för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 6,390 kronor.

100:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 106) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för beredande av ytterligare medel till materiell m. m. för de av departementschefen under punkt 106 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 4 januari 1929 angivna institutionerna vid universitetet i Lund för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 63,000 kronor.

101:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 107) föreslagit riksdagen, dels att å personalstaten för karolinska mediko-kirurgiska institutet under vetenskapliga institutioner och inrättningar, efter preparator vid anatomiska institutionen, uppföra 1 kanslibitråde vid biblioteket med placering i lönegraden B 7;

dels ock vid bifall härtill öka det under Avlöningsstater för vissa tjänstemän och betjänte vid karolinska mediko-kirurgiska institutet och dess institutioner, vetenskapliga institutioner, uppförda ordinarie förslagsanslaget till Avlöningar till dels ordinarie kvinnliga biträden, dels ock ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, nu 51,500 kronor, med 3,100 kronor till 54,600 kronor,

samt förty höja det under rubriken Avlöningar till vissa tjänstemän och betjänte vid institutet och dess institutioner uppförda ordinarie förslagsanslaget, nu 88,000 kronor, med 3,100 kronor till 91,100 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen

dels å personalstaten för karolinska mediko-kirurgiska institutet under vetenskapliga institutioner och inrättningar efter preparator vid anatomiska institutionen uppfört 1 kanslibitråde vid biblioteket med placering i lönegraden B 7;

dels ock ökat det under Avlöningsstater för vissa tjänstemän och betjänte vid karolinska mediko-kirurgiska institutet och dess institutioner, vetenskapliga institutioner, uppförda ordinarie förslagsanslaget till Avlöningar till dels ordinarie kvinnliga biträden, dels ock ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, nu 51,500 kronor, med 3,100 kronor till 54,600 kronor,

samt förty höjt det under rubriken Avlöningar till vissa tjänstemän och betjänte vid institutet och dess institutioner uppförda ordinarie förslagsanslaget, nu 88,000 kronor, med 3,100 kronor till 91,100 kronor.

102:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 108) föreslagit riksdagen att för beredande av avlöningsförmåner för vissa extra ordinarie lärare, amanuenser och tjänstemän m. m. vid karolinska mediko-kirurgiska institutet anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 98,513 kronor att med särskilda belopp av Eders Kungl. Maj:t användas för de av departementschefen i statsrådsprotokollet angivna ändamål.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för beredande av avlöningsförmåner för vissa extra ordinarie lärare, amanuenser och tjänstemän m. m. vid karolinska mediko-kirurgiska institutet anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 98,513 kronor att med särskilda belopp av Eders Kungl. Maj:t användas för de av departementschefen under punkt 108 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 4 januari 1929 angivna ändamål.

103:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 109) föreslagit riksdagen att till materiell m. m. för vissa institutioner vid karolinska mediko-kirurgiska institutet anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 58,100 kronor att av Eders Kungl. Maj:t användas för de av departementschefen i statsrådsprotokollet omförmälda ändamål.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till materiell m. m. för vissa institutioner vid karolinska mediko-kirurgiska institutet anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 58,100 kronor att av Eders Kungl. Maj:t användas för de av departementschefen under punkt 109 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 4 januari 1929 omförmälda ändamål.

104:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 110) föreslagit riksdagen att till materiell för karolinska mediko-kirurgiska institutets dermato-syfilidologiska klinik för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 500 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till materiell för karolinska mediko-kirurgiska institutets dermato-syfilidologiska klinik för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 500 kronor.

105:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 111) föreslagit riksdagen att till materiell m. m. för undervisningen i allmän patologi vid karolinska mediko-kirurgiska institutet för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 1,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till materiell m. m. för undervisningen i allmän patologi vid karolinska mediko-kirurgiska institutet för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 1,000 kronor.

106:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 112) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag anvisa

dels till anskaffande av viss materiell m. m. för den kemiska institutionen vid karolinska mediko-kirurgiska institutet ett belopp av 7,000 kronor,

dels ock till förstärkning av den i det ordinarie reservationsanslaget till materiell m. m. för vissa institutioner och kliniker vid institutet ingående anslagsposten å 3,000 kronor till materiell m. m. för kemiska institutionen ett belopp av 2,500 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag anvisat

dels till anskaffande av viss materiell m. m. för den kemiska institutionen vid karolinska mediko-kirurgiska institutet ett belopp av 7,000 kronor,

dels ock till förstärkning av den i det ordinarie reservationsanslaget till materiell m. m. för vissa institutioner och kliniker vid institutet ingående anslagsposten å 3,000 kronor till materiell m. m. för kemiska institutionen ett belopp av 2,500 kronor.

107:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 113) föreslagit riksdagen att såsom bidrag till bekostande av förbättringsarbeten inom de i byggnaden för karolinska institutets patologisk-anatomiska institution inrymda lokalerna för Stockholms stads bårhus för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 11,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen såsom bidrag till bekostande av förbättringsarbeten inom de i byggnaden för karolinska institutets patologisk-anatomiska institution inrymda lokalerna för Stockholms stads bårhus för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 11,000 kronor.

108:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 114) föreslagit riksdagen att *dels* godkänna det av departementschefen i statsrådsprotokollet framlagda förslaget till omkostnadsstat för tandläkarinstitutet för budgetåret 1929/1930, *dels* till omkostnader för tandläkarinstitutets verksamhet för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 126,100 kronor,

dels ock till extra lärarkrafter vid tandläkarinstitutet för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 15,500 kronor.

Riksdagen har icke något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och får därför anmäla, att riksdagen

dels godkänt följande förslag till omkostnadsstat för tandläkarinstitutet för budgetåret 1929/1930:

1. Värme och lyshållning	kronor	30,000: —
2. Tvätt och linne, renhållning samt vattenavgifter	»	25,000: —
3. Tryckningskostnader, renskrivningskostnader samt telefonavgifter	»	6,000: —
4. Avlöning till tamburvakt, till en kassörska samt till biträden på röntgenavdelningen	»	8,700: —
5. Avlöning till en sköterska på protésavdelningen	»	2,400: —
6. Biblioteket	»	1,000: —
7. Reparationer och oförutsedda utgifter	»	8,000: —
8. Underhåll av inventarier	»	5,000: —

9. Förbrukningsmateriell för institutets praktiska verksamhet, <i>förslagsanslag</i>	kronor	30,000: —
10. Undervisnings- och åskådningsmateriell	»	10,000: —
Summa <i>förslagsanslag</i>		kronor 126,100: —

Anm. Tandläkarinstitutets lärarråd äger att beträffande de i omkostnadsstaten under 1—3, 6—8 samt 10 upptagna anslagsposterna å en post göra minskning samt å en annan ökning, endast nämnda anslagsposters sammanlagda summa icke överskrides.

dels till omkostnader för tandläkarinstitutets verksamhet för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 126,100 kronor,

dels ock till extra lärarkrafter vid tandläkarinstitutet för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 15,500 kronor.

109:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 115) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 360,000 kronor till beredande av ökade medel för upprätthållande under samma tid av serafimerlasarettets verksamhet.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:t förslag, får anmäla, att riksdagen för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 360,000 kronor till beredande av ökade medel för upprätthållande under samma tid av serafimerlasarettets verksamhet.

110:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 116) föreslagit riksdagen att till uppehållande av verksamheten vid allmänna barnbördshuset under tiden 1 juli 1929—30 juni 1930 anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 132,002 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen till uppehållande av verksamheten vid allmänna barnbördshuset under tiden 1 juli 1929—30 juni 1930 anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 132,002 kronor.

111:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 117) föreslagit riksdagen att till anordnande vid epidemisjukhusen i Stockholm, Göteborg, Malmö, Uppsala och Lund av klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 10,900 kronor att användas enligt av vederbörande departementschef till statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 9 januari 1919 ävensom av departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 4 januari 1929 (punkt 117) angivna grunder samt av Eders Kungl. Maj:t i övrigt meddelade bestämmelser.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får anmäla, att riksdagen till anordnande vid epidemisjukhusen i Stockholm, Göteborg, Malmö, Uppsala och Lund av klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 10,900 kronor att användas enligt av veder-

börande departementschef till statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 9 januari 1919 ävensom av departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 4 januari 1929 (punkt 117) angivna grunder samt av Eders Kungl. Maj:t i övrigt meddelade bestämmelser.

112:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 118) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1929/1930 anvisat såsom särskilda extra reservationsanslag, att utgå enligt av Eders Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser:

dels såsom bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet ett belopp av 30,000 kronor,

dels ock såsom bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar vid högskolorna i Stockholm och Göteborg ett belopp av 6,000 kronor.

113:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 119) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till arvode å 100 kronor åt biträdande läkare samt till kostnader för materiell m. m., 25 kronor, vid en var av två kurser i skyddskoppypmpning vid vartdera av universiteten i Uppsala och Lund samt vid en var av fyra dylika kurser vid karolinska mediko-kirurgiska institutet anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 1,000 kronor.

114:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 120) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till ersättning för opposition å disputationssavhandling åt person, som icke tillhör vederbörande universitets eller karolinska mediko-kirurgiska institutets lärarkår, för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 1,500 kronor.

115:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 121) föreslagit riksdagen att som bidrag till uppehållande av verksamheten vid Institut d'études scandinaves vid Paris universitet för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 2,000 kronor att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t må finna gott bestämma.

Det äskade beloppet är detsamma, som för ändamålet utgår under nu löpande budgetår. Departementschefen ifrågasätter emellertid en sådan modifikation av de hittillvarande bestämmelserna för anslaget användning, att, om något överskott å anslaget skulle uppkomma, sedan de ändamål blivit tillgodosedda, för vilka anslaget ursprungligen är avsett — d. v. s. till anordnande vid universitetet i Paris av föreläsningar av svenska vetenskapsmän över Sverige och svensk kultur samt svenska förhållanden i övrigt, till inköp av läroböcker, avsedda för den svenske lektorns vid universitetet i Paris undervisning, samt till upplysningsverksamhet till tjänst för svenska

lärare och studenter — dylikt överskott skulle få användas till stipendier åt franska studerande för resor till Sverige.

Riksdagen kan för sin del med hänsyn till det egentliga syftet med ifrågasatt anslag icke finna en sådan modifikation av anslagsbestämmelserna som den av departementschefen ifrågasatta lämplig utan anser, att dessa böra bibehållas helt oförändrade. Då riksdagen i övrigt icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får riksdagen anmäla, att riksdagen som bidrag till uppehållande av verksamheten vid Institut d'études scandinaves vid Paris universitet för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 2,000 kronor att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t må finna gott bestämma.

116:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 122) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till utgivande i tryck av vederbörligen granskade anteckningar efter föreläsningar, hållna inom juridiska fakulteterna vid rikets universitet, anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

117:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 123) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1929/1930 anvisat såsom extra reservationsanslag

dels till resestipendier åt ordinarie lärare och vissa andra tjänstemän vid rikets universitet och karolinska mediko-kirurgiska institutet ett belopp av 20,000 kronor,

dels ock till resestipendier åt obefordrade vetenskapsidkare vid universiteten i Uppsala och Lund ett belopp av 15,000 kronor.

118:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 124) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till forskarstipendier för docenter vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 35,000 kronor att utgå i enlighet med de grunder, Eders Kungl. Maj:t må äga att bestämma.

119:o) Sedan 1928 års riksdag under åttonde huvudtiteln, avdelning E. Universiteten, den medicinska undervisningen m. m. under rubrik Gemensamma universitetsändamål beviljat för uppehållande vid universitetet i Dorpat i republiken Estland av en professur i svenska språket och litteraturen under fem år, räknat från och med den 1 juli 1928, ett belopp av 37,500 kronor samt därav för budgetåret 1928/1929 anvisat ett extra anslag av 7,500 kronor, har nu Eders Kungl. Maj:t (punkt 125) föreslagit riksdagen att av det sålunda beviljade beloppet, 37,500 kronor, anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 7,500 kronor att utgå i enlighet med de närmare föreskrifter, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt meddela.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen av det utav 1928 års riksdag för uppehållande vid universitetet i Dorpat i republiken Estland av en professur i svenska språket och litteraturen under fem år, räknat från och med den 1 juli 1928, beviljade beloppet av 37,500 kronor för budgetåret 1929/1930 såsom extra anslag anvisat ett belopp av 7,500 kronor att utgå i enlighet med de närmare föreskrifter, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt meddela.

120:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 126) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till upprätthållande av verksamheten vid rasbiologiska institutet för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 65,000 kronor att disponeras enligt av Eders Kungl. Maj:t fastställda grunder.

Tekniska högskolan m. m.

121:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 127) föreslagit riksdagen att

1. besluta, att vid tekniska högskolan skall — med indragning från och med den 1 juli 1929 av den därstädes inrättade professuren i skeppsbyggnadslära — från samma tidpunkt inrättas dels en professur i skeppsteori, dels ock en professur i skeppsbyggnad med enahanda avlönings- och pensionsförmåner, som äro förenade med övriga professorsbefattningar vid högskolan, och med skyldighet för befattningarnas innehavare att vara underkastade de för dessa förmånens åtnjutande fastställda villkoren och bestämmelserna;

2. *dels* öka det i den nuvarande ordinarie staten för tekniska högskolan upptagna förslagsanslaget till avlöningar till professorer, nu 409,000 kronor, med 11,500 kronor till 420,500 kronor,

dels ock vidtaga de ändringar i den i staten för tekniska högskolan under rubrik Befattningshavare å ordinarie stat upptagna anmärkningen, att professorsbefattningarna vid högskolan angivas till 37, att den under 20) uppförda professuren i skeppsbyggnadslära uteslutes samt att i stället införas dels en professur med ämnesområde: skeppsteori, dels ock en professur med ämnesområde: skeppsbyggnad;

3. minska det i den nuvarande ordinarie staten för tekniska högskolan upptagna anslaget till arvoden till speciallärare, nu 104,500 kronor, med 9,000 kronor till 95,500 kronor; samt

4. öka det ordinarie förslagsanslaget till avlöningar vid tekniska högskolan med 2,500 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft en i ämnet väckt motion (II: 31), däri hemställts, att riksdagen måtte besluta avslå vad Eders Kungl. Maj:t under ovannämnda punkt hemställt rörande inrättandet av ny professur vid tekniska högskolan.

Vid tekniska högskolans fackavdelning för skeppsbyggnad äro för närvarande knutna en professor i skeppsbyggnadslära samt två speciallärare, en i hydromekanik och en i varvsanläggningar. Frågan om en omläggning av ämnesområdena för dessa befattningar har tidigare varit föremål för riksdagens prövning. I enlighet med en från tekniska högskolan gjord framställning föreslog nämligen Eders Kungl. Maj:t 1927 års riksdag, att professuren i skeppsbyggnadskonst skulle förändras till en professur i skeppsteori. Förslaget förutsatte, att i samband med denna ändring speciallärarbefattningen i hydromekanik skulle utbytas mot en speciallärarbefattning i skeppsbyggnadsteknik, till vilken den konstruktiva delen av undervisningen skulle förläggas, varjämte för speciallärarbefattningen i varvsanläggningar skulle införas benämningen speciallärarbefattning i varvsteknik. Under ärendets utredning hade krav framkommit på inrättande av två professurer i skeppsbyggnadsfackämnen vid tekniska högskolan, men dessa krav ansåg sig departementschefen icke för det dåvarande kunna stödja. Från vissa håll hade gjorts gällande, att den nuvarande ämnesfördelningen inom fackavdelningen borde bibehållas i huvudsak oförändrad.

Riksdagen ställde sig emellertid avvisande till detta Eders Kungl. Maj:ts förslag samt hemställde i skrivelse den 11 maj 1927 (nr 188), att Eders Kungl. Maj:t måtte låta verkställa ytterligare utredning angående ämnesområdet för professuren i skeppsbyggnadslära samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill nämnda utredning kunde föranleda. I skrivelsen hänvisades bland annat till de olika meningar, som från kompetent håll gjorts gällande i denna fråga.

Det är resultatet av denna förnyade utredning, som nu föreligger. Av statsrådsprotokollet framgår, att såväl marinöverdirektören och chefen för mariningenjörkåren som styrelsen för svenska teknologföreningens avdelning för skeppsbyggnadskonst, i samråd med vilka den nya utredningen skett, samt även högskolans myndigheter enhälligt uttalat sig för behovet av två professurer i skeppsbyggnadsfackämnen. Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär, att de båda speciallärarbefattningarna i hydromekanik och i varvsanläggningar skulle försvinna, att professuren i skeppsbyggnadslära skulle ändras till en professur i skeppsteori, omfattande huvudsakligen de hållfasthetstekniska och konstruktiva delarna av undervisningen, samt att en ny professur skulle inrättas i skeppsbyggnad, vilken professur skulle på sin lott hava de hydromekaniska och experimentella delarna av undervisningen. Genom indragningen av de båda speciallärarbefattningarna skulle förslaget medföra en årlig kostnadsökning för statsverket av allenast 2,500 kronor.

I motionen har framhållits, att lämpligheten att just nu inrätta den föreslagna nya professuren kan starkt ifrågasättas. I sådant hänseende hänvisas till att statsmakterna ännu icke tagit ställning till den ifrågasatta omdaning av den högre avdelningen vid Chalmers tekniska institut till en teknisk högskola. I motionen påpekas, att departementschefen under

punkten 138 i statsrådsprotokollet säger sig icke för närvarande kunna tillstyrka förslag härom till riksdagen, men att han jämväl uttalat, att frågan om institutets förvandlande till en teknisk högskola sannolikt inom en icke alltför avlägsen framtid torde böra upptagas till slutligt avgörande. Skulle statsmakterna, fortsättes i motionen, besluta att förklara Chalmerska institutets högre avdelning för högskola, torde frågan om en viss uppdelning av de olika fackavdelningarna högskolorna emellan komma under omprövning. Enligt motionen tala därvid skäl för att, om fackskola för skeppsbyggnad befinnes behöflig vid endast endera av landets två tekniska högskolor, denna förlägges till Göteborg.

I detta sammanhang får riksdagen jämväl omförmåla, hurusom frågan om Chalmers tekniska instituts omdaning till en teknisk högskola upptagits i två inom riksdagen väckta, likalydande motioner, (I: 78 och II: 143). I dessa motioner har föreslagits, att riksdagen måtte besluta att uppföra professorerna vid Chalmerska institutet i samma lönegrad som professorerna vid tekniska högskolan. Till stöd för detta förslag har anförts bland annat, att institutet redan nu fyllde de reella kraven på en teknisk högskola, varför ur denna synpunkt intet hinder föreläge att nu genomföra omorganisationen. Enligt motionärernas mening skulle en dylik ombildning av institutet icke medföra andra anslagskrav än som betingades av likställigheten i lönehänseende mellan tekniska högskolans och institutets professorer, för vilket ändamål enligt motionärernas beräkningar erfordrades ytterligare anslag under åttonde huvudtiteln å 12,480 kronor. Tvärtom kunde man hava anledning förvänta, att genom en uppdelning av vissa fackavdelningar, såsom för skeppsbyggnad och arkitektur, för att undvika dubblering vid de båda läroanstalterna, en besparing i utgifterna för högre teknisk undervisning i sin helhet skulle kunna ernås.

Då riksdagen haft att taga ståndpunkt till Eders Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag till en omläggning av undervisningen vid tekniska högskolans fackavdelning för skeppsbyggnad, har riksdagen icke kunnat undgå att därvid jämväl taga i betraktande de framkomna önskemålen om det Chalmerska institutets ombildning till en teknisk högskola och det därmed nära sammanhängande spörsmålet om denna läroanstalts och tekniska högskolans inbördes förhållande. Riksdagen anser sig visserligen, i saknad av närmare utredning i ämnet, icke kunna bedöma, huruvida kravet på en omorganisation av institutet till en högskola kan vara befogat. Men klart är, att, därest detta krav skulle befinnas välgrundat, spörsmålet om en fördelning av den högre tekniska utbildningen mellan de två anstalterna, tekniska högskolan och Chalmers tekniska institut, måste bringas till en lösning i samband med en eventuell omorganisation av sistnämnda institut. Sådana förhållandena nu äro ordnade, föreligger otvivelaktigt en dubbelorganisation, i det att vardera läroanstalten i vissa fack, bland annat skeppsbyggeri, meddelar en högre teknisk undervisning. Huruvida detta även

innebär en överorganisation är icke möjligt att nu avgöra, men riksdagen håller för sannolikt, att en allsidig utredning av båda dessa frågor, Chalmerska instituts ombildning till en teknisk högskola samt detta instituts och tekniska högskolans inbördes ställning, kan giva uppslag till en mera praktisk och samtidigt mindre kostsam organisation av den högre tekniska undervisningen. Riksdagen har på dessa grunder ansett sig böra hos Eders Kungl. Maj:t anhålla om vidtagande av en sådan utredning, såsom framgår av punkten 131 här nedan.

Med den ståndpunkt, riksdagen sålunda intagit, har riksdagen icke ansett sig kunna bifalla det av Eders Kungl. Maj:t framlagda förslaget om en ändrad anordning av skeppsbyggeriundervisningen vid tekniska högskolan, enär ett bifall till detta förslag givetvis skulle innebära ett föregripande av ovanberörda utredning. I enlighet med denna riksdagens uppfattning skulle tills vidare icke någon omläggning äga rum med avseende å undervisningen vid tekniska högskolans fackavdelning för skeppsbyggnad och följaktligen ovan omförmälda i den ordinarie staten för högskolan upptagna anslag till avlöningar till professorer, nu 409,000 kronor, och till arvoden till speciallärare, nu 104,500 kronor, för budgetåret 1929/1930 bibehållas oförändrade.

Under återopande av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till den i ämnet väckta motionen (II: 31), avslagit Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

122:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 128) föreslagit riksdagen att

dels å personalstaten för tekniska högskolan från och med budgetåret 1929/1930 uppföra ytterligare en laboratorievaktmästarbefattning med placering för innehavaren av denna befattning i lönegraden B 7,

dels ock öka det i den nuvarande ordinarie staten för tekniska högskolan uppförda förslagsanslaget: avlöningar till ordinarie vaktmästare m. fl., nu 70,000 kronor, med 3,300 kronor till 73,300 kronor,

samt förty höja det i riksstaten upptagna ordinarie förslagsanslaget till tekniska högskolan, avlöningar, med 3,300 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen

dels å personalstaten för tekniska högskolan från och med budgetåret 1929/1930 uppfört ytterligare en laboratorievaktmästarbefattning med placering för innehavaren av denna befattning i lönegraden B 7,

dels ock ökat det i den nuvarande ordinarie staten för tekniska högskolan uppförda förslagsanslaget: avlöningar till ordinarie vaktmästare m. fl., nu 70,000 kronor, med 3,300 kronor till 73,300 kronor,

samt förty höjt det i riksstaten upptagna ordinarie förslagsanslaget till tekniska högskolan, avlöningar, med 3,300 kronor.

På grund av detta beslut har det ordinarie förslagsanslaget till tekniska högskolan, nu 701,300 kronor, ökats med 3,300 kronor till 704,600 kronor.

123:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 129) föreslagit riksdagen att i riksstaten till stipendier åt lärare vid tekniska högskolan för utrikes studieresor uppföra ett ordinarie reservationsanslag å 7,000 kronor.

I det ordinarie reservationsanslaget till vissa omkostnader för upprätthållande av tekniska högskolans verksamhet ingick till och med budgetåret 1923/1924 en post å 4,500 kronor till stipendier åt lärare vid högskolan för utrikes studieresor. I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag avfördes emellertid för budgetåret 1924/1925 nämnda post ur staten, då under sagda budgetår några resestipendier ej ansågos böra utgå, och därefter har för ändamålet intet anslag blivit beviljat.

Riksdagen anser skäligt, att ett ordinare anslag för ifrågavarande ändamål ånyo uppföres i riksstaten, men det synes riksdagen icke föreligga anledning att nu upptaga berörda anslag till högre belopp än det, varmed detsamma senast, d. v. s. för budgetåret 1923/1924, utgick eller 4,500 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen i riksstaten till stipendier åt lärare vid tekniska högskolan för utrikes studieresor uppfört ett ordinarie reservationsanslag å 4,500 kronor.

124:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 130) föreslagit riksdagen att till beredande av ökade medel till samlingar och laborationer vid tekniska högskolan för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 40,000 kronor, att av Eders Kungl. Maj:t fördelas på de olika avdelningarna vid högskolan, på sätt Eders Kungl. Maj:t finner skäligt bestämma.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till beredande av ökade medel till samlingar och laborationer vid tekniska högskolan för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 40,000 kronor, att av Eders Kungl. Maj:t fördelas på de olika avdelningarna vid högskolan, på sätt Eders Kungl. Maj:t finner skäligt bestämma.

125:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 131) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till beredande av ökade medel för tekniska högskolan till uppvärmning, belysning och diverse utgifter för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 25,000 kronor.

126:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 132) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till nyanskaffning av apparater och instrument för de till vissa institutioner vid tekniska högskolan hörande laboratorierna anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor, att fördelas på sätt Eders Kungl. Maj:t finner skäligt bestämma.

127:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 133) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till komplettering av tekniska högskolans bibliotek för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

128:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 134) föreslagit riksdagen att till fullbordande i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet företedda ritningar av en biblioteksbyggnad för tekniska högskolan för en beräknad kostnad, inklusive inredning och möblering, av högst 513,000 kronor för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 263,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till fullbordande i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet företedda ritningar av en biblioteksbyggnad för tekniska högskolan för en beräknad kostnad, inklusive inredning och möblering, av högst 513,000 kronor för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 263,000 kronor.

129:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 135) föreslagit riksdagen att till bestridande av kostnaderna för överflyttning av tekniska högskolans bibliotek till den nya biblioteksbyggnaden vid Valhallavägen för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till bestridande av kostnaderna för överflyttning av tekniska högskolans bibliotek till den nya biblioteksbyggnaden vid Valhallavägen för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor.

130:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 137) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till reparation av tekniska högskolans modellsamling för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 2,000 kronor.

131:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 138) föreslagit riksdagen att i rikstaten för budgetåret 1929/1930 uppföra det ordinarie förslagsanslaget till avlöningar vid Chalmers tekniska institut med oförändrat belopp, 270,500 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft två likalydande motioner (I: 78 och II: 143), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att uppföra professorerna vid Chalmerska institutet i samma lönegrad som professorerna vid tekniska högskolan, medförande ett ytterligare anslag under åttonde huvudtiteln å 12,480 kronor.

Av vad riksdagen ovan under punkt 121 anfört, framgår, att riksdagen icke ansett sig kunna bifalla de väckta motionerna, men att riksdagen å

andra sidan finner önskvärt, att en allsidig utredning verkställes såväl rörande frågan om Chalmers tekniska instituts omorganisation till en teknisk högskola som ock rörande spörsmålet om tekniska högskolans och nämnda instituts inbördes ställning. Det torde böra ankomma på Eders Kungl. Maj:t att, på sätt Eders Kungl. Maj:t finner lämpligt, företaga denna utredning samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må föranleda.

Vid nu anförda förhållanden har riksdagen intet att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag.

Under återopande härav samt under hänvisning till vad riksdagen anført under ovannämnda punkt 121 får riksdagen

dels anmäla, att riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag i riksstaten för budgetåret 1929/1930 uppfört det ordinarie förslagsanslaget till avlöningar vid Chalmers tekniska institut med oförändrat belopp, 270,500 kronor,

dels ock, i anledning av ovanberörda motioner (I: 78 och II: 143), anhålla, att Eders Kungl. Maj:t måtte verkställa utredning angående frågan om Chalmers tekniska instituts omorganisation till en teknisk högskola samt angående den nuvarande tekniska högskolans och nämnda instituts inbördes ställning ävensom för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må föranleda.

132:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 139) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1929/1930 anvisa

dels till avlöningsförbättring m. m. åt innehavarna av de å övergångsstat för Chalmers tekniska institut uppförda befattningarna ett extra anslag av 3,300 kronor,

dels till beredande av ökade medel till uppvärmning, belysning och diverse utgifter vid Chalmers tekniska institut ett extra anslag av 14,000 kronor,

dels till beredande av ökade medel till bibliotek, samlingar och laboratorier vid Chalmers tekniska institut ett extra anslag av 8,000 kronor,

dels ock till ritningar m. m. för en nybyggnad för byggnadsteknik vid Chalmers tekniska institut ett extra reservationsanslag av 9,000 kronor.

Anslaget till avlöningsförbättring m. m. åt innehavarna av de å övergångsstat för institutet uppförda befattningarna är föreslaget att utgå med samma belopp, med vilket anslaget anvisats å riksstaten för innevarande budgetår. Sammalunda är förhållandet med anslaget till beredande av ökade medel till bibliotek, samlingar och laboratorier.

Till beredande av ökade medel till uppvärmning, belysning och diverse utgifter utgår för budgetåret 1928/1929 ett extra anslag av 12,000 kronor.

Mot vad Eders Kungl. Maj:t i nu berörda avseenden föreslagit har riksdagen icke något att erinra.

Vad åter angår det föreslagna anslaget till ritningar m. m. för en ny-

byggnad för byggnadsteknik vid institutet, har riksdagen visserligen uppmärksammat, att i avtalet mellan Göteborgs stad och Eders Kungl. Maj:t och Kronan angående upplåtande av mark för institutets nya byggnader stadgats, att byggnader för högre avdelningen vid institutet eller en densamma ersättande högre teknisk läroanstalt skulle vara uppförda inom femton år, räknat från och med den 1 januari 1920, vid äventyr att Kronan eljest finge till staden utan ersättning återlämna den mark, som icke redan tagits i anspråk för uppförda byggnader eller erfordrades för att dessa skulle kunna fylla sin uppgift. Emellertid anser riksdagen icke lämpligt, att, innan resultatet av den utredning rörande institutets omorganisation till en teknisk högskola föreligger, varom riksdagen gjort hemställan under punkt 131 här ovan, igångsätta förberedande åtgärder för institutets fortsatta utbyggande. Riksdagen förutsätter att, därest till följd av nu berörda förhållanden ovan angivna tidsgräns i avtalet mellan Göteborgs stad och Kronan skulle behöva överskridas, staden icke skall finnas ovillig att medgiva erforderlig förlängning av respittiden. På grund av vad sålunda anförts har riksdagen ansett något anslag till ritningar m. m. för omförmälda nybyggnad icke böra beviljas för budgetåret 1929/1930.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen *ej mindre* för budgetåret 1929/1930 anvisat

dels till avlösningsförbättring m. m. åt innehavarna av de å övergångsstat för Chalmers tekniska institut uppförda befattningarna ett extra anslag av 3,300 kronor,

dels till beredande av ökade medel till uppvärmning, belysning och diverse utgifter vid Chalmers tekniska institut ett extra anslag av 14,000 kronor,

dels ock till beredande av ökade medel till bibliotek, samlingar och laboratorier vid Chalmers tekniska institut ett extra anslag av 8,000 kronor;

än även avslagit Eders Kungl. Maj:ts förslag, i vad det avser anvisande för budgetåret 1929/1930 av anslag till ritningar m. m. för en nybyggnad för byggnadsteknik vid Chalmers tekniska institut.

Skolöverstyrelsen.

133:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 140) föreslagit riksdagen att — med uteslutande ur staten för skolöverstyrelsen av den däri uppförda anslagsposten Övergångsstat å 1,900 kronor — minska det ordinarie förslagsanslaget till skolöverstyrelsen, nu 538,000 kronor, med 1,900 kronor till 536,100 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen — med uteslutande ur staten för skolöverstyrelsen av den däri uppförda anslagsposten Övergångsstat å 1,900 kronor — minskat det ordinarie förslagsanslaget till skolöverstyrelsen, nu 538,000 kronor, med 1,900 kronor till 536,100 kronor.

134:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 141) föreslagit riksdagen att för inspektion och sakkunniga biträden hos skolöverstyrelsen anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 10,500 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen för inspektion och sakkunniga biträden hos skolöverstyrelsen anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 10,500 kronor.

135:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 143) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för bestridande av expeditionsvaktsgöromål hos skolöverstyrelsen anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 1,800 kronor.

136:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 144) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till tryckning av undervisningsstatistik anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 8,000 kronor att utgå enligt de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl meddela.

De allmänna läroverken m. m.

137:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 145) föreslagit riksdagen att för upprättande vid högre lärarinneseminariet av en ny ordinarie ämneslärarinnebefattning samt för ombildning av en biträdande ämneslärarinnebefattning vid seminariet till en övningsskolläraryrkebefattning höja det ordinarie anslaget till högre lärarinneseminariet, nu 138,285 kronor, med 3,800 kronor till 142,085 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen för upprättande vid högre lärarinneseminariet av en ny ordinarie ämneslärarinnebefattning samt för ombildning av en biträdande ämneslärarinnebefattning vid seminariet till en övningsskolläraryrkebefattning höjt det ordinarie anslaget till högre lärarinneseminariet, nu 138,285 kronor, med 3,800 kronor till 142,085 kronor.

138:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 146) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att vaktmästaren samt eldaren vid högre lärarinneseminariet må för tiden 1 juli 1929—30 juni 1930 komma i åtnjutande av tillfällig löneförbättring till belopp av 400 kronor för vaktmästaren och 250 kronor för eldaren;

dels ock till diverse behov vid högre lärarinneseminariet anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 56,760 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen

dels medgivit, att vaktmästaren samt eldaren vid högre lärarinneseminariet må för tiden 1 juli 1929—30 juni 1930 komma i åtnjutande av tillfällig löneförbättring till belopp av 400 kronor för vaktmästaren och 250 kronor för eldaren;

dels ock till diverse behov vid högre lärarinneseminariet anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 56,760 kronor.

139:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 147) föreslagit riksdagen anvisa dels till arvoden åt extra lärare, timlärare och vikarier vid högre lärarinneseminariet ett extra anslag av 36,450 kronor, dels ock till täckande av brist i motsvarande anslag för budgetåret 1927/1928 ett extra anslag av 480 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen för budgetåret 1929/1930 anvisat

dels till arvoden åt extra lärare, timlärare och vikarier vid högre lärarinneseminariet ett extra anslag av 36,450 kronor;

dels ock till täckande av brist i motsvarande anslag för budgetåret 1927/1928 ett extra anslag av 480 kronor.

140:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 148) föreslagit riksdagen att *ej mindre* besluta,

dels att vid varje samläroverk skall i den ordning, Eders Kungl. Maj:t bestämmer, förordnas en särskild sakkunnig med uppgift att tillhandagå rektor vid uppsikten av de kvinnliga, respektive de manliga lärjungarna, dock att vid statens förutvarande samskolor särskild sakkunnig icke skall förordnas, förrän vederbörande första lärarinnebefattning blivit ledig;

dels att vid högre flickläroverk, där rektorsbefattningen har manlig innehavare, skall likaledes i den ordning, Eders Kungl. Maj:t bestämmer, förordnas en särskild kvinnlig sakkunnig;

dels att första lärarinnebefattningen vid envar av statens förutvarande samskolor skall vid nuvarande innehavarens avgång från tjänsten ombildas till ämneslärarinnebefattning;

dels ock att särskild sakkunnig vid samläroverk och högre flickläroverk må åtnjuta, utöver eljest utgående avlöningsförmåner, ett särskilt arvode av 500 kronor;

än även för inrättande av nya ordinarie ämneslärartjänster vid de allmänna läroverken med den fördelning, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes, samt för ombildning av vissa i statsrådsprotokollet omförmälda övningslärarbefattningar vid samma läroverk m. m. höja det ordinarie reservationsanslaget till de allmänna läroverken med 420,000 kronor.

Mot de föreslagna förändringarna med avseende å första lärarinneinstitutionen har riksdagen icke funnit anledning till erinran i vidare mån än att benämningen »sakkunnig» synes riksdagen näppeligen utgöra någon lämplig beteckning å ifrågavarande funktionärer. Riksdagen anser visserligen, att

benämningen första lärarinna ej bör bibehållas, men vill ifrågasätta, huruvida överhuvudtaget något namn, som särskilt markerar ifrågavarande uppdrag, är erforderligt. Skulle så vara fallet, synes benämningen »tillsyningslärare» respektive »tillsyningslärarinna» vara att föredraga, varvid man torde kunna bortse från de fall, då, såsom överstyrelsen jämväl ifrågasatt, annan än lärare vid läroverket skulle erhålla uppdraget. En sådan anordning torde nämligen icke kunna tänkas ifrågakomma annat än rent undantagsvis och endast på kortare tid. I anledning av vad departementschefen anført beträffande en ifrågasatt reglering av arvodena för berörda uppdrag, vill riksdagen såsom sin mening framhålla, att en dylik reglering ej synes böra åsyfta en höjning beträffande vissa typer av läroverk utan fasthellre avse en jämkning nedåt av arvodena vid läroverk, där de med uppdraget förbundna åliggandena kunna anses mindre krävande. Riksdagen är nämligen av den uppfattningen, att de hittills utgående arvodesbeloppen å 500 kronor måste anses väl högt tilltagna med hänsyn till den särskilda arbetsbördan, som kan ifrågakomma för bemälda befattningshavare.

Vad som föreslagits beträffande ombildning av övningslärarbefattningarna vid vissa under ombildning varande realskolor, föranleder ingen erinran från riksdagens sida.

Däremot kan riksdagen icke finna den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna anslagsökningen i dess helhet behöflig. Förefintligen och eventuellt blivande besparingar å anslaget synas riksdagen kunna beräknas till så betydande belopp, att en höjning av anslaget med 400,000 kronor förefaller riksdagen fullt tillräcklig.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen *ej mindre* beslutat,

dels att vid varje samläroverk samt vid högre flickläroverk, där rektor är man, skall i den ordning, Eders Kungl. Maj:t bestämmer, förordnas särskild person med uppgift att tillhandagå rektor vid uppsikten över de manliga respektive de kvinnliga lärjungarna, dock att vid statens förutvarande samskolor sådant förordnande icke må meddelas, förrän vederbörande första lärarinnebefattning blivit ledig,

dels att första lärarinnebefattningen vid envar av statens förutvarande samskolor skall vid nuvarande innehavares avgång från tjänsten ombildas till ämneslärarinnebefattning,

dels ock att den, som erhåller sådant förordnande, som ovan sägs, må i ersättning för uppdraget åtnjuta, utöver eljest utgående avlöningsförmåner, ett särskilt arvode av 500 kronor;

än även för inrättande av nya ordinarie ämneslärartjänster vid de allmänna läroverken med den fördelning, som av Eders Kungl. Maj:t bestämes, samt för ombildning av vissa under punkt 148 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1929 omförmälda övningslärarbefattningar vid samma läroverk m. m. höjt det ordinarie reservationsanslaget till de allmänna läroverken med 400,000 kronor.

141:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 149) föreslagit riksdagen att höja den i det ordinarie reservationsanslaget till de allmänna läroverken ingående posten: praktisk utbildning av blivande lärare vid de allmänna läroverken, nu 75,800 kronor, med 300 kronor till 76,100 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen höjt den i det ordinarie reservationsanslaget till de allmänna läroverken ingående posten: praktisk utbildning av blivande lärare vid de allmänna läroverken, nu 75,800 kronor, med 300 kronor till 76,100 kronor.

142:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 150) föreslagit riksdagen att höja den i det ordinarie reservationsanslaget till de allmänna läroverken ingående posten: arvoden till biträden å rektorsexpeditionerna, nu 35,000 kronor, med 3,700 kronor till 38,700 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen höjt den i det ordinarie reservationsanslaget till de allmänna läroverken ingående posten: arvoden till biträden å rektorsexpeditionerna, nu 35,000 kronor, med 3,700 kronor till 38,700 kronor.

143:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 151) föreslagit riksdagen att höja den i det ordinarie reservationsanslaget till de allmänna läroverken ingående posten: bibliotekarierna, nu 16,000 kronor, med 5,000 kronor till 21,000 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft två likalydande motioner (I: 37 och II: 64), i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte besluta att höja ifrågavarande anslagspost med 31,700 kronor till 47,700 kronor.

Den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna anslagsökningen å 5,000 kronor avser beredande av medel till bibliotekariearvoden vid de förstatligade kommunala mellanskolorna samt till förhöjda arvoden åt bibliotekarierna vid de realskolor, som under budgetåret 1929/1930 stå under utvidgning till högre allmänna läroverk till följd av statens övertagande av vederbörande kommunala gymnasier. Enligt gällande bestämmelser tillkommer det skolöverstyrelsen att besluta om anvisande av medel från ifrågavarande anslagspost. För närvarande växla bibliotekariearvodenas belopp mellan i regel lägst 100 kronor och högst 400 kronor; vid två realskolor utgå allenast respektive 50 kronor och 25 kronor.

Departementschefen omnämner ett av skolöverstyrelsen framlagt förslag om nyreglering av bibliotekariernas arvoden, enligt vilket, allt efter de olika läroverkens storlek och deras egenskap av högre allmänt läroverk eller realskola, arvoden skulle utgå med belopp, växlande mellan lägst 450 kronor och högst 1,250 kronor. Kostnaderna för bibliotekariearvoden enligt detta förslag har uppskattats till 74,100 kronor för budgetåret 1929/1930. Departementschefen säger sig dela överstyrelsens mening angående önskvärd-

heten av en arvodesreglering för läroverksbibliotekarierna, även om man härvidlag näppeligen borde sträcka sig så långt som överstyrelsen föreslagit. Av statsfinansiella skäl har dock departementschefen ansett någon nyreglering av arvodena icke nu böra komma till stånd.

I motionerna har till stöd för den däri gjorda hemställan anförts följande:

Genom läroverksreformen 1927 fingo läroverksbiblioteken en väsentligt större betydelse än förut i undervisningen. Ett extra anslag av föregående års riksdag om 50,000 kronor till bokinköp för de högre läroverkens lärjungebibliotek och den i årets statsverksproposition föreslagna höjningen av detta anslag till 75,000 kronor med den förändring i bestämmelserna för anslaget fördelning, att detta nu får utgå till samtliga läroverk, är ett av uttrycken för denna bibliotekens ökade betydelse. Ett annat är instruktionen för läroverksbibliotekarierna i den nya läroverksstadgan. Därav framgår, att bibliotekarierna ålagts ett väsentligt ökat arbete i jämförelse med vad som förut krävts av dem.

Trots detta ökade arbete har ingen arvodesförhöjning föreslagits åt dessa bibliotekarier. Detta förhållande är anmärkningsvärt även därför, att läroverksbibliotekariernas ställning är avsevärt sämre ifråga om arvode än bibliotekariernas vid övriga av staten underhållna läroanstalter. Vid folkskoleseminarierna är arvodet respektive 900 kronor (vid dubbelseminarier) och 500 kronor (vid enkelseminarier), vid de av förra riksdagen beslutade kommunala flickskolorna respektive 450 kronor (vid skolor med parallellavdelning) och 350 kronor samt vid statens småskoleseminarier 200 kronor. Av de i statsliggaren för 1928—1929 redovisade 75 bibliotekariearvodena ligga 43 eller mer än hälften under till och med arvodena för småskoleseminariernas bibliotekarier. *Ingen* läroverksbibliotekarie kommer upp till det högre arvodet för de kommunala flickskolorna och endast *sex* över arvodet för de mindre kommunala flickskolorna.

Tydligt är, att de allmänna läroverkens bibliotekarier måste känna det som en tryckande orättvisa att på det sättet vara ställda i en missgynnad särklass, i synnerhet som en ny stadga pålagt dem ytterligare betungande arbete, samtidigt som en ny grupp bibliotekarier med betydligt mindre arbetsbörda än deras tillerkänts avsevärt högre arvode.

Statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet har visserligen sin uppmärksamhet riktad på detta missförhållande, men förklarar, att anspråken på statskassan för genomförandet av den nya läroverksreformen äro så stora, att med beviljandet av det belopp skolöverstyrelsen begärt för detta ändamål, 74,100 kronor, måste anstå till ett annat år, varjämte han anser de av skolöverstyrelsen begärda arvodena för de olika grupperna av bibliotekarier för högt tilltagna. Under dessa förhållanden anse vi oss ej kunna framlägga förslag om bifall till vad skolöverstyrelsen begärt. En slutlig löneroglering lär ej böra genomföras utan föregående prövning av förslaget av Kungl. Maj:t. Däremot synes det oss billigt, att läroverksbibliotekarierna i väntan på detta förslag från Kungl. Maj:t, i likhet med vad för andra lärargrupper föreslagits i årets statsverksproposition, få någon tillfällig löneförbättring. Intet föregripande av den definitiva lönerogleringen torde kunna anses föreligga, om *genomsnittet* av det arvode, som skall utgå till läroverkslärarna för nästa år, bestämmes till samma belopp som det, vilket ansetts lämpligt för de större kommunala flickskolorna, eller 450 kronor. Ett så tilltaget anslag skulle dock i sak betyda, att de flesta läroverksbiblioteka-

rierna ej ens skulle komma upp till det belopp, som beslutats skola utgå till bibliotekarierna vid de mindre kommunala flickskolorna. I skolöverstyrelsens förslag har anslag beräknats till 106 läroverk. Enligt den av oss föreslagna beräkningen skulle anslaget då behöva sättas till 47,700 kronor i stället för av Kungl. Maj:t föreslagna 21,000 kronor.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag om höjning av ifrågavarande anslagspost med 5,000 kronor för beredande av medel till bibliotekariearvoden vid ovan angivna förstatligade kommunala mellanskolor och vissa under ombildning stadda realskolor har riksdagen intet att erinra.

Riksdagen delar departementschefens mening, att en reglering av arvoden å t läroverksbibliotekarierna är önskvärd. Den ökade betydelse, som till följd av 1927 års skolreform tillagts biblioteken såsom ett hjälpmedel i undervisningsarbetet och vid lärjungarnas självstudier, har medfört, att de, som hava sig bibliotekets vård anförtrodd, fått sin arbetsbörda ökad — ett förhållande, som allt starkare kommer att göra sig gällande i och med omdaningsarbetets fortskridande. Under sådana förhållanden måste det framstå såsom en rimlig fordran, att bibliotekarierna för sina insatser erhålla skäligt vederlag, något som emellertid, särskilt vid jämförelse med motsvarande befattningshavare vid andra läroanstalter, knappast kan anses i allmänhet vara fallet för närvarande. Riksdagen förutsätter, att Eders Kungl. Maj:t, som, enligt vad av det föregående framgår, har sin uppmärksamhet riktad på denna fråga, icke skall underlåta att, så snart sig göra låter efter den ytterligare utredning, frågan kan tarva, förelägga riksdagen förslag i ämnet. I avbidan härå har riksdagen ansett skäl föreligga, att en provisorisk förbättring av bibliotekariearvodena vidtages, även om detta icke kan ske i den omfattning, som i motionerna föreslagits. För möjliggörande av en sådan provisorisk reglering synes den ifrågavarande anslagsposten böra ökas med ytterligare 10,000 kronor, alltså till 31,000 kronor, att fördelas efter grunder, som skolöverstyrelsen prövar lämpliga.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag och ovanberörda motioner (I: 37 och II: 64), höjt den i det ordinarie reservationsanslaget till de allmänna läroverken ingående posten: bibliotekarierna, nu 16,000 kronor, med 15,000 kronor till 31,000 kronor.

144:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 152) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg åt lärarpersonalen vid de allmänna läroverken, nu 1,182,000 kronor, med 38,000 kronor till 1,220,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg åt lärarpersonalen vid de allmänna läroverken, nu 1,182,000 kronor, med 38,000 kronor till 1,220,000 kronor.

145:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 153) föreslagit riksdagen att *dels* medgiva, att extra ordinarie ämneslärare vid högre lärarinneseminarier, allmänt läroverk eller statens folkskoleseminarium må för åtnjutande av sådan arvodesförhöjning, som avses i mom. 1 av kungörelsen den 29 juni 1928 (nr 274) angående avlöningsförmåner för vissa extra ordinarie lärare vid högre lärarinneseminarier, allmänt läroverk eller statens folkskoleseminarium, tillgodoräkna sig tjänstgöring vid de kommunala gymnasierna eller gymnasielinjerna i Eksjö, Eskilstuna, Hudiksvall, Landskrona, Skövde, Söderhamn, Södertälje, Uddevalla och Ystad;

dels ock till arvoden åt extra och vikarierande ämneslärare vid de allmänna läroverken anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 598,500 kronor.

Det extra anslaget till arvoden åt extra och vikarierande ämneslärare vid de allmänna läroverken utgör för budgetåret 1928/1929 640,000 kronor. Av detta belopp är en summa av 77,500 kronor avsedd till bestridande av den arvodesförhöjning åt vissa extra ordinarie lärare med minst 12 terminers tjänstgöring, varom 1928 års riksdag fattat beslut. Återstoden, 562,500 kronor, är avsedd att tillgodose det normala anslagsbehovet.

Eders Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag grundar sig på en av skolöverstyrelsen verkställd beräkning av anslagsbehovet.

De medel, som för budgetåret 1928/1929 stå till förfogande för anställande av extra lärare vid de allmänna läroverken, motsvara kostnaden för avlöande av 211 sådana lärare. I detta antal ingår en »reserv» av 6 lärare (jfr 1928 års åttonde huvudtitel sid. 351). Skolöverstyrelsen har meddelat, att under läsåret 1928/1929 beräknas vara anställda 187 extra lärare med full tjänstgöring samt därtill timlärare med en sammanlagd tjänstgöring av 403,5 veckotimmar, motsvarande omkring 16 extra lärare, varjämte för avlöande av vissa vid början av höstterminen 1928 för kortare tid förordnade extra lärare tagits i anspråk ett belopp, motsvarande något mer än 2 årsarvoden å 3,300 kronor. Då det sålunda kan antagas, att de beviljade medlen komma att tagas i bruk för avlöande av inalles 205 extra lärare, skulle »reserven» av 6 extra lärararvoden komma att förbliva outnyttjad.

För läsåret 1929/1930 har skolöverstyrelsen på grundval av de fastställda omorganisationsplanerna för de olika läroverken beräknat det erforderliga antalet extra lärare till 181, d. v. s. 6 mindre än antalet under läsåret 1928/1929, vartill skulle komma timlärartimmar i samma utsträckning, som beviljats för sistnämnda läsår. Då de vid de allmänna läroverken anställda extralärarna för närvarande till allra största delen ägde full kompetens till ordinarie tjänst, så att antalet lärare med lägre årsarvode (2,900 kronor) betydligt understeg det tidigare beräknade, syntes det överstyrelsen nödvändigt att räkna med ett större antal årsarvoden å 3,300 kronor än tidigare varit fallet. Den kostnadsminskning, som kunde beräknas genom sänkningen av

antalet extra lärare, borde därför upptagas till ($6 \times 2,900 =$) 17,400 kronor. Härutöver föreslår överstyrelsen en minskning av anslaget med 6,600 kronor, motsvarande den ungefärliga kostnaden för ovannämnda under kortare tid av höstterminen 1928 förordnade extra lärare. Någon minskning av reserven anses däremot icke böra ifrågasättas. Sammanlagda anslagsminskningen skulle alltså uppgå till 24,000 kronor, och det belopp, som skulle erfordras för att tillgodose det normala anslagsbehovet, skulle utgöra 538,500 kronor.

Kostnaderna för ovan omförmälda arvodesförhöjning åt vissa extra ordinarie lärare hava uppskattats till 55,000 kronor, varvid jämväl räknats med att ur detta belopp också skulle bestridas de eventuella avlöningstillägg till förutvarande extra ordinarie lektorer vid vissa kommunala gymnasier eller gymnasielinjer, varom beslut fattats av 1928 års riksdag. Till sistnämnda belopp skulle komma ytterligare 5,000 kronor under förutsättning av bifall till den av Eders Kungl. Maj:t nu föreslagna utsträckningen av rätten till arvodesförhöjning, varigenom hela anslagsbehovet skulle komma att uppgå till 598,500 kronor (= 538,500 kronor + 55,000 kronor + 5,000 kronor).

Med hänsyn till den av Eders Kungl. Maj:t ifrågasatta ändringen i bestämmelserna om nyssnämnda arvodesförhöjning anser sig riksdagen böra erinra om vad som vid 1928 års riksdag i nu berörda hänseende förekom.

Med anledning av ett uttalande av 1927 års riksdag att, med hänsyn till vissa svårigheter, som under skolreformens övergångstid kunde uppstå för de dåvarande extra lärarna vid de allmänna läroverken genom att ordinarieblivande och därmed följande förbättrad löneställning kunde komma att uppskjutas på ett sätt, som för den enskilde läraren kunde te sig såsom betungande och obilligt, åtgärder borde vidtagas för att bereda sådana extra lärare, som en avsevärdare tid komme att upprätthålla extra ordinarie lärarbefattning vid de allmänna läroverken, särskild arvodesförhöjning, framlade Eders Kungl. Maj:t förslag i sådant hänseende till 1928 års riksdag. Såsom villkor för den föreslagna arvodesförhöjningen hade bland annat av Eders Kungl. Maj:t uppställts, att vederbörande extralärare skulle hava med nit och skicklighet under minst tolv terminer bestritt full tjänstgöring vid sådan läroanstalt, som omförmäldes i dåvarande § 179 punkt 8 av läroverksstadgan, d. v. s., utom allmänt läroverk, även annan under skolöverstyrelsens inseende ställd läroanstalt, folkskoleseminarium, tekniskt läroverk, sjökrigsskolan och statsunderstödd folkhögskola. Riksdagen fann förslaget i denna del innebära, att den rätt, varom fråga vore, skulle komma att utsträckas till ett väsentligt större antal lärare än 1927 års riksdags ovannämnda uttalande torde hava åsyftat. De lärare, för vilkas befodringsutsikter svårigheter genom läroverksreformens genomförande eventuellt kunde tänkas uppkomma, vore uteslutande de vid de allmänna läroverken anställda extralärarna, och den ifrågasatta compensationen vore givetvis avsedd att träffa sådan lärare, som ett antal år tjänstgjort vid dessa läroverk. Att sådan tjänstgöring finge hava fullgjorts även vid högre lärarinneseminarier och folkskoleseminarierna

funne riksdagen billigt med hänsyn till den i stort sett likartade tjänstgöring ävensom de likartade anställnings- och avlöningsförhållanden, som rådde beträffande den extraordinarie lärarpersonalen vid dessa tre kategorier av läroanstalter. Men att med dessa likställa exempelvis de statsunderstödda folkhögskolorna och att utsträcka denna tjänstgöring till att omfatta varje under skolöverstyrelsens inseende ställd läroanstalt, d. v. s. praktiskt taget de flesta privata skolor i landet, kunde enligt riksdagens mening icke hava åsyftats, och riksdagen kunde i allt fall nu icke bifalla ett förslag i detta hänseende. I överensstämmelse härmed beslöt 1928 års riksdag medgiva, att från och med budgetåret 1928/1929 till och med budgetåret 1934/1935 sådan extra ordinarie ämneslärare vid högre lärarinneseminariet, allmänt läroverk eller statens folkskoleseminarium, vilken förvärvat behörighet för anställning såsom ordinarie ämneslärare vid allmänt läroverk och med nit och skicklighet under minst tolv terminer bestritt full tjänstgöring vid någon av nu nämnda läroanstalter, finge åtnjuta arvode, manlig lärare med 3,800 kronor och kvinnlig lärare med 3,400 kronor för år räknat.

I enlighet med detta riksdagens beslut har sedermera Eders Kungl. Maj:t utfärdat kungörelse den 29 juni 1928 (nr 274). I denna kungörelse har jämväl i överensstämmelse med av 1928 års riksdag i annat sammanhang fattat beslut intagits följande bestämmelse:

De extra ordinarie lektorer vid de kommunala gymnasierna eller gymnasielinjerna i Eksjö, Eskilstuna, Hudiksvall, Landskrona, Skövde, Södertälje, Uddevalla och Ystad, vilka vid den tidpunkt, då dessa gymnasier börjat eller börja att successivt övertagas av statsverket, i denna sin egenkap tjänstgjort minst 8 terminer i en följd, må, så länge de såsom extra ordinarie lektorer eller vikarier å lektorstjänster hava sin huvudsakliga tjänstgöring förlagd till gymnasiet och till dess att gymnasiet i fråga är i sin helhet förståtligt, åtnjuta de förmåner i fråga om beräkning av tjänst- och lönetursår samt pensionsår m. m., som äro tillförsäkrade de extra ordinarie lärarna vid de allmänna läroverken, samt, i den mån deras avlöning övertages av statsverket, erhålla ett arvode, som med 1,000 kronor överstiger det arvodesbelopp, som tillkommer extra lärare vid rikets allmänna läroverk.

Vad först angår det normala anslagsbehovet för ifrågavarande ändamål, synes det riksdagen, som om den kostnadsminskning, som uppkommer genom att antalet erforderliga extra lärare för budgetåret 1929/1930 beräknats till 6 mindre än vad som krävts för nu löpande budgetår, bör kunna uppskattas till $6 \times 3,300$ kronor, alltså till 19,800 kronor, i stället för, såsom i Eders Kungl. Maj:ts förslag skett, till $6 \times 2,900$ kronor eller tillhopa 17,400 kronor. För sistnämnda beräkningsgrund, som utgår från det lägre årsarvodet, hava nämligen enligt riksdagens mening icke tillräckligt vägande skäl anförts. Vidare kan riksdagen icke genom den förebragta utredningen finna behovet av den s. k. reservens bibehållande under budgetåret 1929/1930 ådagalagt, vadan jämväl på denna punkt en kostnadsminskning av

$6 \times 3,300$ kronor = 19,800 kronor kan beräknas uppkomma. Härtill skulle ytterligare komma den föreslagna minskningen med 6,600 kronor, motsvarande kostnaden för vissa under budgetåret 1928/1929 tillfälligt förordnade extralärare. Sammanlagda kostnadsminskningen bör alltså enligt riksdagens mening uppskattas till $(19,800 + 19,800 + 6,600 =)$ 46,200 kronor. Det normala anslagsbehovet för budgetåret 1929/1930 skulle i enlighet härmed utgöra $(562,500 - 46,200 =)$ 516,300 kronor. Ur redovisningssynpunkt synes det riksdagen lämpligast, att detta belopp i riksstaten upptages såsom ett särskilt extra anslag under benämning: »arvoden åt extra och vikarierande ämneslärare vid de allmänna läroverken» och ej, såsom under budgetåret 1928/1929 varit fallet, sammanföres med det till arvodesförhöjningar erforderliga beloppet.

Vad härefter beträffar det av Eders Kungl. Maj:t framlagda förslaget om utvidgning av rätten till arvodesförhöjning, anser riksdagen visserligen, att åtskilliga skäl kunna andragas till stöd för en utsträckning av denna rätt, men för bedömande av denna fråga synes det vara nödvändigt att genom en allsidig utredning få spörsmålet belyst i hela dess vidd och från olika synpunkter. Med hänsyn härtill och jämväl med beaktande av den ståndpunkt, riksdagen så sent som år 1928 intog i denna fråga, har riksdagen funnit sig icke kunna bifalla den utvidgning, som av Eders Kungl. Maj:t föreslagits. På grund härav erfordras för budgetåret 1929/1930 till arvodesförhöjningar allenast ett belopp av 55,000 kronor.

I överensstämmelse med vad riksdagen ovan uttalat i fråga om det normala årsanslaget, synes sistnämnda belopp böra i riksstaten upptagas såsom ett särskilt extra anslag, lämpligen benämnt »beredande av arvodesförhöjning åt vissa extra ordinarie ämneslärare vid högre lärarinneseminariet, allmänna läroverk och statens folkskoleseminarier».

Under återopande av vad ovan anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen dels till arvoden åt extra och vikarierande ämneslärare vid de allmänna läroverken anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 516,300 kronor;

dels avslagit Eders Kungl. Maj:ts förslag, i vad det avser rätt för extra ordinarie ämneslärare vid högre lärarinneseminariet, allmänt läroverk eller statens folkskoleseminarium att för åtnjutande av arvodesförhöjning enligt mom. 1 av kungörelsen den 29 juni 1928 (nr 274) tillgodoräkna sig tjänstgöring vid vissa kommunala gymnasier eller gymnasielinjer;

dels ock till beredande av arvodesförhöjning åt vissa extra ordinarie ämneslärare vid högre lärarinneseminariet, allmänna läroverk och statens folkskoleseminarier anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 55,000 kronor.

146:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 154) föreslagit riksdagen att ej mindre medgiva, att därest sådan innehavare av ordinarie lärarbefattning i teckning, musik, gymnastik eller handarbete vid allmänt läroverk, som erhållit dylik anställning före den 1 mars 1927, under tid från det att

läroverket börjat omorganiseras enligt 1927 års riksdags beslut intill dess att vederbörande avgår från ifrågavarande befattning, kommer att erhålla mindre omfattande tjänstgöring än som motsvarar medeltalet av det timtal, som varit för hans tjänst gällande under läsåren 1923—1928, han skall *dels* under varje läsår, sedan det på befattningen kommande antalet lärotimmar fastställts, äga åtnjuta ett personligt lönetillägg, motsvarande två tredjedelar av skillnaden mellan den avlöning, som han uppbar för sin faktiska tjänstgöring under året, och den, som han skulle hava uppburit, om för tjänsten varit bestämd en tjänstgöring av den omfattning, som närmast skulle motsvara sagda medeltal, tillfällig löneförbättring däri inräknad, *dels ock* i fråga om pensionsunderlag och pensionsavgifter betraktas som om sistnämnda tjänstgöring varit med tjänsten förenad,

än även för bestridande av berörda lönetillägg anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra förslagsanslag av 3,000 kronor.

Riksdagen finner det vara skäligt, att ifrågavarande lärare för sina av ovan berörda anledning minskade avlöningsförmåner beredes ersättning på sätt och i den utsträckning, som Eders Kungl. Maj:t föreslagit. Då riksdagen alltså finner sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, vill riksdagen emellertid såsom önskvärt framhålla, att bemälda lärares arbetskraft kunde i motsvarande grad tagas i anspråk för annan lämplig tjänstgöring vid läroverket. Möjligheterna för en sådan anordning synas riksdagen böra bli föremål för uppmärksamhet.

Under återopandande härav får riksdagen anmäla, att riksdagen

ej mindre medgivit, att därest sådan innehavare av ordinarie lärarbefattning i teckning, musik, gymnastik eller handarbete vid allmänt läroverk, som erhållit dylik anställning före den 1 mars 1927, under tid från det att läroverket börjat omorganiseras enligt 1927 års riksdags beslut intill dess att vederbörande avgår från ifrågavarande befattning, kommer att erhålla mindre omfattande tjänstgöring än som motsvarar medeltalet av det timtal, som varit för hans tjänst gällande under läsåren 1923—1928, han skall *dels* under varje läsår, sedan det på befattningen kommande antalet lärotimmar fastställts, äga åtnjuta ett personligt lönetillägg, motsvarande två tredjedelar av skillnaden mellan den avlöning, som han uppbar för sin faktiska tjänstgöring under året, och den, som han skulle hava uppburit, om för tjänsten varit bestämd en tjänstgöring av den omfattning, som närmast skulle motsvara sagda medeltal, tillfällig löneförbättring däri inräknad, *dels ock* i fråga om pensionsunderlag och pensionsavgifter betraktas som om sistnämnda tjänstgöring varit med tjänsten förenad,

än även för bestridande av berörda lönetillägg anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra förslagsanslag av 3,000 kronor.

147:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 155) föreslagit riksdagen att till extra arvoden åt teckningslärare vid de allmänna läroverken anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 97,400 kronor.

Det för ifrågavarande ändamål för innevarande budgetår utgående anslaget uppgår till 85,000 kronor. Den nu föreslagna anslagsökningen är huvudsakligen föranledd av den inverkan, som det successiva förverkligandet av den nya läroverksorganisationen kommer att under budgetåret 1929/1930 medföra på antalet teckningstimmar vid de allmänna läroverken. Berörda anslagsökning har beräknats under förutsättning, att det ovan under punkt 140 omförmälda förslaget rörande ombildning av teckningslärarbefattningarna vid vissa under utvidgning till högre allmänna läroverk stående realskolor godtages.

Riksdagen, som tidigare bifallit sistnämnda förslag, har ej funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts nu föreliggande framställning och får därför anmäla, att riksdagen till extra arvoden åt teckningslärare vid de allmänna läroverken anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 97,400 kronor.

148:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 156) föreslagit riksdagen att till extra arvoden åt gymnastiklärare vid de allmänna läroverken anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 82,500 kronor.

Anslaget utgör för innevarande budgetår 77,000 kronor. Den ifrågasatta höjningen av det extra anslaget till extra arvoden åt gymnastiklärare vid de allmänna läroverken betingas uteslutande av den ökning i antalet gymnastikavdelningar, som är en följd av den beslutade skolreformen. Höjningen har beräknats under förutsättning, att det ovan under punkt 140 omförmälda förslaget rörande ombildning av gymnastiklärarbefattningarna vid vissa under utvidgning till högre allmänna läroverk stående realskolor godtages.

Riksdagen, som tidigare bifallit sistnämnda förslag, har icke något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts nu föreliggande framställning och får därför anmäla, att riksdagen till extra arvoden åt gymnastiklärare vid de allmänna läroverken anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 82,500 kronor.

149:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 157) föreslagit riksdagen att till extra arvoden åt musiklärare vid de allmänna läroverken anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 29,700 kronor.

Ifrågavarande anslag utgår för budgetåret 1928/1929 med 14,100 kronor.

I statsrådsprotokollet redogöres för en av skolöverstyrelsen verkställd beräkning av kostnaderna för genomförandet av de nya undervisningsplanerna i musik. Överstyrelsen har kommit till det resultatet, att den totala kostnadsökningen för undervisningen i sång skulle komma att under budgetåret 1929/1930 uppgå till något mer än 32,000 kronor och, efter det omorganisationen av läroverken fullbordats, stiga till nära 84,000 kronor. Härvid bör beaktas, att undervisningen i instrumentalmusik beräknats komma att, oberoende av de nya planernas tillkomst, föranleda ytterligare ökade kostnader.

Överstyrelsen har uttalat den uppfattningen, att det icke torde kunna ifrå-

gakomma att omedelbart vid de allmänna läroverken införa de nya kurs- och timplanerna i musik, utan att musikundervisningen vid dessa läroanstalter bör utvecklas successivt och denna överstyrelsens mening biträdes av departementschefen. Skolöverstyrelsen ifrågasätter, att denna successiva utveckling skall ske i sådan takt, att de nya planerna må kunna helt tillämpas från och med läsåret 1934/1935, då flertalet läroverk erhållit den beslutade nya organisationen. För genomförande härav föreslår överstyrelsen, att under vart och ett av de sex närmaste läsåren medel skulle beredas till 50 nya veckotimmar i sång vid de s. k. äldre läroverken och till likaledes 50 sådana timmar vid de samrealskolor, som upprättas genom förstatligande av kommunala mellanskolor, eller således under alla sex åren till sammanlagt 600 veckotimmar utöver det nuvarande antalet. Enligt departementschefens mening hade det varit önskvärt, att den av överstyrelsen sålunda framlagda planen kunde genomföras, men departementschefen förmenar, att man icke nu bör binda sig för densamma, utan årligen i samband med behandlingen av de anslagsäskanden, som skola föreläggas riksdagen, upptaga till prövning, i vilken omfattning förhållandena medgiva en utvidgning av musikundervisningen under det nästföljande budgetåret.

För budgetåret 1929/1930 har överstyrelsen föreslagit, att anslag skulle beredas dels till ytterligare 50 veckotimmar i sång vid de äldre läroverken och ytterligare 50 veckotimmar i sång vid förstatligade mellanskolor, dels ock till ytterligare 20 veckotimmar i instrumentalmusik vid vardera av de båda slagen av läroanstalter. Den härav föranledda kostnadsökningen har beräknats till 16,450 kronor, på grund varav det extra anslaget till extra arvoden åt musiklärare vid de allmänna läroverken borde bestämmas till $(14,100 + 16,450 =)$ 30,550 kronor eller i runt tal 30,500 kronor. Anslagsbeloppet har av departementschefen ansetts kunna minskas med i runt tal 850 kronor, motsvarande kostnaden för sex extra undervisningstimmar i musik, som för närvarande uppehållas av musikläraren vid den under organisation till högre allmänt läroverk varande realskolan i Eskilstuna men som skulle bli obehövlige i händelse av bifall till det av departementschefen förut tillstyrkta, under punkt 140 här ovan av riksdagen bifallna förslaget rörande ombildning av övningslärarbefattningarna vid vissa under utvidgning till högre allmänt läroverk stående realskolor.

Riksdagen, som delar den av departementschefen under punkt 157 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1929 uttalade uppfattningen, att överstyrelsens plan för genomförande av en utsträckt musikundervisning vid läroverken nu icke bör godtagas såsom bindande för det framtida bedömandet av anslagsbehovet till ifrågavarande ändamål, utan att detta behov bör fritt prövas efter föreliggande förhållanden, har icke något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit och får därför anmäla, att riksdagen till extra arvoden åt musiklärare vid de allmänna läroverken anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 29,700 kronor.

150:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 158) föreslagit riksdagen att till extra arvoden åt lärarinnor i kvinnligt handarbete vid de allmänna läroverken anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 27,550 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till extra arvoden åt lärarinnor i kvinnligt handarbete vid de allmänna läroverken anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 27,550 kronor.

151:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 159) föreslagit riksdagen att *dels* höja den i det ordinarie reservationsanslaget till de allmänna läroverken ingående posten: arvoden åt skolläkare, nu 33,750 kronor, med 3,575 kronor till 37,325 kronor,

dels till arvoden åt skolläkare vid de allmänna läroverken anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra förslagsanslag av 60,000 kronor.

Riksdagen, som ej har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen

dels höjt den i det ordinarie reservationsanslaget till de allmänna läroverken ingående posten: arvoden åt skolläkare, nu 33,750 kronor, med 3,575 kronor till 37,325 kronor,

dels ock till arvoden åt skolläkare vid de allmänna läroverken anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra förslagsanslag av 60,000 kronor.

På grund av riksdagens under punkterna 140, 141, 142, 143 och 151 anmälda beslut har det ordinarie reservationsanslaget till de allmänna läroverken, nu 7,030,650 kronor, ökats med 422,575 kronor till 7,453,225 kronor.

152:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 160) föreslagit riksdagen att för upprätthållande under läsåret 1929/1930 vid ett högre läroverk i Göteborg av provårskurs för blivande lärare vid de allmänna läroverken anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 14,700 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för upprätthållande under läsåret 1929/1930 vid ett högre läroverk i Göteborg av provårskurs för blivande lärare vid de allmänna läroverken anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 14,700 kronor.

153:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 161) föreslagit riksdagen att för anordnande genom infödda lärare av undervisning i tyska och engelska vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 7,000 kronor.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av medel till anordnande genom infödda lärare av undervisning i tyska och engelska har riksdagen intet att erinra och får alltså anmäla, att riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag, för anordnande genom infödda lärare av undervisning i tyska och engelska vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 7,000 kronor.

154:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 162) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för en svensk studiekurs i Frankrike anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 3,000 kronor.

155:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 163) föreslagit riksdagen att såsom bidrag till täckande av utgifter, som skola bestridas av ljus- och vedkassan vid allmänt läroverk, anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra förslagsanslag av 145,000 kronor, därav högst 13,000 kronor må, efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande, användas såsom bidrag till nedbringande för samtliga lärjungar av avgifterna till nämnda kassa i sådana fall, då desamma kunna anses alltför tyngande.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen såsom bidrag till täckande av utgifter, som skola bestridas av ljus- och vedkassan vid allmänt läroverk, anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra förslagsanslag av 145,000 kronor, därav högst 13,000 kronor må, efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande, användas såsom bidrag till nedbringande för samtliga lärjungar av avgifterna till nämnda kassa i sådana fall, då desamma kunna anses alltför tyngande.

156:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 164) föreslagit riksdagen att till bokinköp och bokbindning för lärjungebiblioteken vid de allmänna läroverken anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen till bokinköp och bokbindning för lärjungebiblioteken vid de allmänna läroverken anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor.

157:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 165) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1929/1930 anvisa

dels till resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid de allmänna läroverken ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor,

dels ock till resestipendier åt lärare vid de allmänna läroverken, särskilt vid de läroverk, där provårskurs är anordnad, ett extra reservationsanslag av 6,000 kronor.

Riksdagen har icke något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och får därför anmäla, att riksdagen för budgetåret 1929/1930 anvisat

dels till resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid de allmänna läroverken ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor,

dels ock till resestipendier åt lärare vid de allmänna läroverken, särskilt vid de läroverk, där provårskurs är anordnad, ett extra reservationsanslag av 6,000 kronor.

158:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 166) föreslagit riksdagen att minska det ordinarie förslagsanslaget till kommunala mellanskolor, nu 1,634,000 kronor, med 84,000 kronor till 1,550,000 kronor.

Riksdagen har intet att erinra mot den av Eders Kungl. Maj:t verkställda beräkningen av anslagsbehovet för de kommunala mellanskolorna under budgetåret 1929/1930 och får därför anmäla, att riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag, minskat det ordinarie förslagsanslaget till kommunala mellanskolor, nu 1,634,000 kronor, med 84,000 kronor till 1,550,000 kronor.

159:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 167) föreslagit riksdagen att *dels* medgiva, att tillfällig löneförbättring må för tiden 1 juli 1929—30 juni 1930 utgå till lärarpersonalen vid kommunala mellanskolor med följande belopp:

till ordinarie manlig ämneslärare med 600 kronor;

- » ordinarie kvinnlig ämneslärare med 500 kronor; samt
- » extra ordinarie ämneslärare, övningslärare och timlärare med belopp, som Eders Kungl. Maj:t i huvudsaklig enlighet med de i sådant hänseende nu gällande grunder bestämmer;

dels ock för berörda ändamål anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra förslagsanslag av 330,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels medgivit, att tillfällig löneförbättring må för tiden 1 juli 1929—30 juni 1930 utgå till lärarpersonalen vid kommunala mellanskolor med följande belopp:

till ordinarie manlig ämneslärare med 600 kronor;

- » ordinarie kvinnlig ämneslärare med 500 kronor; samt
- » extra ordinarie ämneslärare, övningslärare och timlärare med belopp, som Eders Kungl. Maj:t i huvudsaklig enlighet med de i sådant hänseende nu gällande grunder bestämmer;

dels ock för berörda ändamål anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra förslagsanslag av 330,000 kronor.

160:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 168) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid de kommunala mellanskolorna anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 4,000 kronor att utgå under de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

161:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 169) har riksdagen i riksstaten för budgetåret 1929/1930 uppfört det ordinarie förslagsanslaget till statsbidrag till kommunala flickskolor med oförändrat belopp 50,000 kronor.

162:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 170) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum,

dels medgivit, att tillfällig löneförbättring må för tiden 1 juli 1929—30 juni 1930 utgå till lärarpersonalen vid kommunala flickskolor med följande belopp:

till ordinarie manlig ämneslärare med 600 kronor,

» ordinarie kvinnlig ämneslärare med 500 kronor samt

» extra ordinarie ämneslärare och timlärare med belopp, som Eders Kungl. Maj:t i huvudsaklig enlighet med de i sådant hänseende nu gällande grunder bestämmer;

dels ock för ändamålet anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra förslagsanslag av 8,000 kronor.

163:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 171) föreslagit riksdagen att minska det ordinarie reservationsanslaget till privatläroverk, nu 745,000 kronor, med 3,000 kronor till 742,000 kronor samt i riksstaten för budgetåret 1929/1930 uppföra de i nämnda anslag ingående anslagsposterna med följande belopp, nämligen: enskilda mellanskolor 20,000 kronor, högre flickskolor 478,000 kronor, högre goss- och samskolor 230,500 kronor, enskilda lärarinneseminarier 13,500 kronor, att utgå såsom ett gemensamt reservationsanslag å sammanlagt 742,000 kronor.

För budgetåret 1928/1929 äro de ovan nämnda fyra anslagsposterna uppförda med respektive 20,000 kronor, 475,000 kronor, 232,500 kronor och 17,500 kronor.

Anslagsposten till enskilda mellanskolor föreslås oförändrad.

Den föreslagna ökningen av anslagsposten till högre flickläroverk med 3,000 kronor motiveras med behovet av ytterligare medel till understöd för undervisning i huslig ekonomi. I avseende å denna anslagspost har skolöverstyrelsen anført bland annat, att omorganisationen av det högre skolväsendet ej torde medföra någon avveckling av flickskolorna förrän från och med läsåret 1931/1932, och att man alltså av denna anledning ej torde böra räkna med någon minskning av statsunderstödet till dessa skolor.

I fråga om anslagsposten till högre goss- och samskolor beräknas för Landskrona stads gymnasium ett med 2,400 kronor minskat understöd med anledning av att detta gymnasium enligt 1927 års riksdags beslut från och med den 1 juli 1929 kommer att successivt övertagas av staten. Å andra sidan beräknas för Stockholms samgymnasium ett ökat understöd av 400 kronor, varigenom minskningen av ifrågavarande anslagspost kommer att uppgå till 2,000 kronor.

Beträffande slutligen anslagsposten till enskilda lärarinneseminarier föreslås en minskning med 4,000 kronor, motsvarande det till Anna Sandströms högre lärarinneseminarium nu utgående understödet. Nämnda seminarium kommer nämligen vid slutet av läsåret 1929/1930 att upphöra med sin verk-

samhet. Privata högre lärarinneseminarier åter, vilket jämväl är avsett att nedläggas, men vars högre kurs av vissa organisatoriska skäl anses böra vara i verksamhet även under läsåren 1929/1931, skulle fortfarande erhålla statsunderstöd och likaledes seminariet vid stiftelsen Kjellbergska flickskolan i Göteborg.

I fråga om beräkningen av anslagsposten till enskilda mellanskolor har riksdagen intet att erinra.

Vad däremot angår anslagsposten till högre flickskolor vill riksdagen framhålla, att, då i fråga om denna post en höjning med 3,000 kronor ansetts behöfelig, man synes hava förbisett, att, sedan nu fyra statliga högre flickläroverk skola träda i verksamhet vid början av höstterminen 1929, det torde, i överensstämmelse med vad 1927 års riksdag uttalat i samband med sitt beslut angående omorganisation av det högre skolväsendet, vara möjligt att påbörja en avveckling av statsunderstöden till privata flickgymnasier på de platser, där de högre flickläroverken komma till stånd. En sådan avveckling bör givetvis ske med en viss försiktighet, så att icke de privata läroanstalterna försättas i trångmål, men riksdagen anser sig dock kunna räkna med, att de besparingar, som genom en minskning av statsunderstöden av berörda anledning kunna göras under budgetåret 1929/1930, skola bliva så stora, att en ökning av ifrågavarande anslagspost med allenast 1,500 kronor i stället för föreslagna 3,000 kronor kan anses tillräcklig. Enligt riksdagens mening bör alltså samma anslagspost för budgetåret 1929/1930 upptagas med ett belopp av 476,500 kronor.

Anslagsposten till högre goss- och samskolor anser riksdagen böra minskas med, utöver av Eders Kungl. Maj:t föreslagna 2,000 kronor, ytterligare de 400 kronor, som beräknats för höjning av understödet till Stockholms samgymnasium, enär riksdagen icke funnit tillräckliga skäl förebragta för en dylik höjning. Sistnämnda anslagspost skulle alltså för budgetåret 1929/1930 komma att utgöra 230,100 kronor.

Beräkningen av anslagsposten till enskilda lärarinneseminarier föranleder ingen erinran från riksdagens sida.

I enlighet med vad riksdagen nu anfört, kommer det ordinarie reservationsanslaget till privatläroverk att minskas med 4,900 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen minskat det ordinarie reservationsanslaget till privatläroverk, nu 745,000 kronor, med 4,900 kronor till 740,100 kronor samt i riksstaten för budgetåret 1929/1930 uppfört de i nämnda anslag ingående anslagsposterna med följande belopp, nämligen:

enskilda mellanskolor	kronor	20,000:—
högre flickskolor	»	476,500:—
högre goss- och samskolor	»	230,100:—
enskilda lärarinneseminarier	»	13,500:—

att utgå såsom ett gemensamt reservationsanslag å sammanlagt 740,100 kronor.

164:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 172) föreslagit riksdagen att öka det ordinarie förslagsanslaget till lönetillägg åt lärarinnor vid statsunderstödda enskilda läroanstalter, nu 500,000 kronor, med 30,000 kronor till 530,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen ökat det ordinarie förslagsanslaget till lönetillägg åt lärarinnor vid statsunderstödda enskilda läroanstalter, nu 500,000 kronor, med 30,000 kronor till 530,000 kronor.

165:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 173) föreslagit riksdagen att till beredande under tiden 1 juli 1929—30 juni 1930 av tillfällig löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid enskilda mellanskolor, högre flickskolor, högre goss- eller samskolor samt enskilda lärarinneseminarier för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 2,435,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till beredande under tiden 1 juli 1929—30 juni 1930 av tillfällig löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid enskilda mellanskolor, högre flickskolor, högre goss- eller samskolor samt enskilda lärarinneseminarier för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 2,435,000 kronor.

166:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 174) föreslagit riksdagen att till beredande av understöd enligt Eders Kungl. Maj:ts beprövande åt kommunalt gymnasium, som är förenat med ett statens högre läroverk eller en statens realskola, för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 21,300 kronor att utgå på de villkor och under de närmare föreskrifter, Eders Kungl. Maj:t må finna gott meddela.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till beredande av understöd enligt Eders Kungl. Maj:ts beprövande åt kommunalt gymnasium, som är förenat med ett statens högre läroverk eller en statens realskola, för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 21,300 kronor att utgå på de villkor och under de närmare föreskrifter, Eders Kungl. Maj:t må finna gott meddela.

167:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 175) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd åt utbildningskurser för lärarinnor i hushållsgöromål anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 16,000 kronor att under de villkor, Eders Kungl. Maj:t må finna lämpligt föreskriva, utgå till styrelsen för aktiebolaget Ateneum för flickor i Stockholm och till Göteborgs allmänna folkskolestyrelse med högst 8,000 kronor till vardera.

168:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 176) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 80,000 kronor.

169:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 177) föreslagit riksdagen att till understöd åt vissa anstalter för utbildande av lärarinnor i handarbete för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 22,700 kronor att utgå under de villkor och bestämmelser och med den fördelning, som av Eders Kungl. Maj:t föreskrivas.

Sedan åtskilliga år har statsunderstöd utgått till tre läroanstalter för utbildande av lärarinnor i handarbete, nämligen högre handarbetslärarinneseminarier vid Maria Nordenfelts kvinnliga yrkesskola i Göteborg, numera benämnd Maria Nordenfelts högre handarbetslärarinneseminarium i Göteborg, Andrea Eneroths högre handarbetsseminarium i Stockholm samt föreningen Handarbetets vänner och Hulda Lundins högre slöjdseminarium i Stockholm. På grund av en konstaterad överproduktion av handarbetslärarinnor ifrågasatte 1927 års riksdag lämpligheten av att fortfarande med statsanslag understödja samtliga ifrågavarande läroanstalter samt begärde en fullständig utredning i ämnet till 1928 års riksdag. I det förslag, som Eders Kungl. Maj:t i anledning härav förelade sistlidne riksdag, förutsattes, att statsunderstödet till ett av seminarierna skulle komma att indragas, men lämnades öppet, vilket seminarium, som borde drabbas av indragningen; denna fråga borde framdeles av Eders Kungl. Maj:t prövas, sedan vissa därmed sammanhörande förhållanden gjorts till föremål för ytterligare undersökning och prövning. I anslutning härtill äskades ett anslag av 22,700 kronor, vilket belopp understeg det förut utgående med hälften, 4,400 kronor, av det lägsta av de hitillsvarande statsunderstöden. Detta förslag godtogs av riksdagen.

I sitt sedermera till Eders Kungl. Maj:t avgivna förslag till fördelning av det av 1928 års riksdag beviljade anslaget har skolöverstyrelsen förordat, att avvecklingen skulle tillgå så, att den metodiska och pedagogiska avdelningen av Handarbetets vänner och Hulda Lundins högre slöjdseminarium indroges, under det att den konstnärliga avdelningen av detta seminarium, vilken avdelning äges av föreningen Handarbetets vänner, skulle bibehållas. Vidare skulle konstsovmållslinjen vid Andrea Eneroths seminarium indragas och istället förläggas till berörda konstnärliga avdelning av det förstnämnda seminariet. Ifrågavarande omorganisation krävde emellertid en viss tid och syntes knappast kunna hinna fullständigt avslutas under loppet av ett enda arbetsår. I överensstämmelse med denna plan föreslog överstyrelsen en fördelning av anslaget för budgetåret 1928/1929, som upptog oförändrade belopp för Maria Nordenfelts och Andrea Eneroths seminarier men för Handarbetets vänner och Hulda Lundins seminarier ett till 4,400 kronor nedsatt belopp. Eders Kungl. Maj:t fördelade anslaget, på sätt överstyrelsen föreslagit, med 9,000 kronor till Maria Nordenfelts seminarium, med 9,300 kronor till Andrea Eneroths seminarium och med 4,400 kronor till Handarbetets vänner och Hulda Lundins seminarium.

Numera har emellertid överstyrelsen, enligt vad av statsrådsprotokollet inhämtas, meddelat, att omständigheter tillkommit, som syntes giva vid

handen, att överstyrelsens förut framlagda plan måhända ej låte sig realisera. Överstyrelsen har därför såsom ett alternativ framlagt ett annat förslag, vilket går ut på att Handarbetets vänner och Hulda Lundins seminarium bibehålles oförändrat, under det att statsbidraget till Andrea Ene-roths seminarium successivt indrages.

Enligt vartdera av dessa alternativ skulle för budgetåret 1929/1930 erfordras samma belopp, som beviljats för nu löpande budgetår, eller 22,700 kronor.

Departementschefen anser överstyrelsens första alternativ innefatta den bästa formen för den nödvändiga indragningen. Emellertid kunde det ännu icke slutgiltigt avgöras, huruvida detta alternativ låte sig genomföras, varför frågan härom tillsvidare borde hållas öppen.

Riksdagen vill för sin del icke motsätta sig beviljandet av det äskade anslagsbeloppet men vill samtidigt uttala den förväntan, att ett slutligt avgörande i denna organisationsfråga skall kunna ske inom sådan tid, att hänsyn därtill kan tagas vid bedömande av anslagsbehovet för ifrågavarande ändamål vid nästkommande riksdag.

Under återopande härav får riksdagen anmäla, att riksdagen till understöd åt vissa anstalter för utbildande av lärarinnor i handarbete för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 22,700 kronor att utgå under de villkor och bestämmelser och med den fördelning, som av Eders Kungl. Maj:t föreskrivas.

170:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 178) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid privatläroverk anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 6,000 kronor att utgå under de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Folkundervisningen.

171:o) Beträffande vad Eders Kungl. Maj:t (punkt 179) ävensom i en sedermera till riksdagen avlåten, den 15 februari 1929 dagtecknad proposition, nr 121, föreslagit riksdagen angående vissa anslag till folkskoleseminarierna, kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

172:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 180) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg åt lärare vid folkskoleseminarierna, nu 175,000 kronor, med 5,000 kronor till 180,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg åt lärare vid folkskoleseminarierna, nu 175,000 kronor, med 5,000 kronor till 180,000 kronor.

173:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 181) föreslagit riksdagen att till bestridande av hyresersättning till rektorerna vid folkskoleseminarierna i Linköping, Skara, Kalmar, Lund, Karlstad och Umeå, utan rätt för sagda rektorer att å hyresersättningen åtnjuta dyrtidstillägg, anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 15,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till bestridande av hyresersättning till rektorerna vid folkskoleseminarierna i Linköping, Skara, Kalmar, Lund, Karlstad och Umeå, utan rätt för sagda rektorer att å hyresersättningen åtnjuta dyrtidstillägg, anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 15,000 kronor.

174:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 182) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för beredande av hyresbidrag till lärare vid folkskoleseminarierna i Stockholm och Göteborg, utan rätt för vederbörande lärare att å ifrågasvarande hyresbidrag åtnjuta dyrtidstillägg, anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra förslagsanslag av 14,000 kronor.

175:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 183) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för studiebesök vid folkskolor, vilka av lärare vid folkskoleseminarierna företagas för att inhämta kännedom om folkskolor av olika slag inom Sverige, för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 4,000 kronor.

176:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 184) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum,

dels för anordnande vid folkskoleseminariet i Stockholm av en utbildningskurs för lärare vid hjälpklasser för psykiskt efterblivna barn anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 8,000 kronor, att utgå i enlighet med de bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott meddela;

dels ock medgivit, att av de medel, som äro avsedda till arvode åt föreståndaren för de vid folkskoleseminariet i Stockholm anordnade provårskurser, må till rektor vid nämnda seminarium för ledning av ifrågasvarande utbildningskurs utbetalas ersättning med högst 300 kronor, att utgå enligt de närmare grunder, Eders Kungl. Maj:t kan komma att bestämma.

177:o) Beträffande vad Eders Kungl. Maj:t (punkt 185) föreslagit riksdagen angående det ordinarie reservationsanslaget till statens småskoleseminarier kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

178:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 186) föreslagit riksdagen att för uppehållande av verksamheten vid statens småskoleseminarium i Hagaström för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 27,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla att riksdagen för uppehållande av verksamheten vid statens småskoleseminarium i Hagaström för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 27,000 kronor.

179:o) Beträffande vad Eders Kungl. Maj:t (sid. 471 i statsrådsprotokollet) föreslagit riksdagen i fråga om dels det ordinarie förslagsanslaget till understöd åt småskoleseminarier, dels ock det ordinarie reservationsanslaget till stipendier åt elever vid småskoleseminarier, kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

180:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 188) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till allmänna fortbildningskurser för lärare vid egentliga folkskolor och småskolor för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 60,000 kronor att utgå enligt Eders Kungl. Maj:ts bestämmande och på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

181:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 189) föreslagit riksdagen att till resestipendier åt lärare vid de av departementschefen angivna, till folkundervisningen hörande läroanstalter anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor att utgå enligt de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen till resestipendier åt lärare vid de av departementschefen under punkt 189 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1929 angivna, till folkundervisningen hörande läroanstalter anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor att utgå enligt de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

182:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 190) föreslagit riksdagen att *dels* i riksstaten för budgetåret 1929/1930 uppföra det ordinarie förslagsanslaget till avlöning m. m. åt folkskolinspektörer med oförändrat belopp 345,000 kronor;

dels till tilläggsersättning för expenser åt folkskolinspektörer för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 10,400 kronor;

dels ock besluta, att vikarie för folkskolinspektör, som åtnjuter semester, skall för dylik tjänstgöring åtnjuta ersättning för expenser med ett belopp, beräknat efter 200 kronor för år.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen

dels i riksstaten för budgetåret 1929/1930 uppfört det ordinarie förslagsanslaget till avlöning m. m. åt folkskolinspektörer med oförändrat belopp 345,000 kronor;

dels till tilläggsersättning för expenser åt folkskolinspektörer för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 10,400 kronor;

dels ock beslutat, att vikarie för folkskolinspektör, som åtnjuter semester, skall för dylik tjänstgöring åtnjuta ersättning för expenser med ett belopp, beräknat efter 200 kronor för år.

183:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 191) föreslagit riksdagen

dels besluta,

att till en var av sju gymnastikkonsulenter skall från och med den 1 juli 1929 utgå avlöning med 5,300 kronor, därav 3,500 kronor lön och 1,800 kronor tjänstgöringspenningar, vartill komma två ålderstillägg till lönen, vardera å 500 kronor, dock att för konsulent, som av Eders Kungl. Maj:t tillsatts genom förordnande på viss tid, lönen skall minskas med 200 kronor;

att ortstillägg därjämte skall utgå enligt de grunder som äro föreskrivna i fråga om folkskolinspektör;

att arvodet till vikarierande konsulent skall, där Eders Kungl. Maj:t ej i särskilt fall annorlunda förordnar, utgå med 4,300 kronor för kalenderår räknat;

att högsta pensionsunderlaget för konsulent skall utgöra 4,300 kronor; samt

att för expenser skall till ordinarie och av Eders Kungl. Maj:t förordnad konsulent ävensom till å ledig befattning vikarierande konsulent utgå dels ersättning med 300 kronor för år, dels ock därutöver, så länge riksdagen för ändamålet beviljar medel, tilläggsersättning med 200 kronor för år, dock att konsulent, som åtnjuter tjänstledighet, skall av honom tillkommande ersättning och tilläggsersättning för expenser till sin vikarie avstå 200 kronor, för år räknat, såvida Eders Kungl. Maj:t icke i särskilt fall bestämmer, att han skall avstå högre belopp;

att den, som förordnas till vikarie för gymnastikkonsulent under dennes semester, skall äga åtnjuta ersättning för expenser med 200 kronor, för år räknat, vilken ersättning skall utgå av nedannämnda förslagsanslag till avlöning m. m. åt gymnastikkonsulenter;

dels föreskriva, att för åtnjutande av de föreslagna avlöningsförmånerna skola i tillämpliga delar gälla enahanda villkor och bestämmelser, som i sådant hänseende äro stadgade angående avlöningsförmåner åt folkskolinspektörer m. m.;

dels ock i riksstaten uppföra

ej mindre till avlöning m. m. åt gymnastikkonsulenter ett ordinarie förslagsanslag av 42,000 kronor,

än även till resekostnadsersättning åt gymnastikkonsulenter ett ordinarie förslagsanslag av 40,000 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehåft *dels* två likalydande motioner (I: 138 och II: 227), i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte avslå Eders Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till avlöning åt gymnastikkonsulenter med 42,000 kronor ävensom resekostnadsersättning åt samma konsulenter med 40,000 kronor, *dels ock* en motion (II: 233), vari hemställts, att riksdagen måtte avslå det av Eders Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen, åttonde huvudtiteln, sid. 478—493, framförda förslaget om anställande av gymnastikkonsulenter samt minska budgetens summa med det belopp, som ett bifall till detta motionsyrkande kunde föranleda.

I anledning av i förevarande ämne väckta motioner uttalade visserligen 1928 års riksdag, att det måste anses som en betydelsefull angelägenhet att snarast möjligt få till stånd en organisation, som kunde möta, leda och ordna de i stark utveckling stadda strävandena för en förbättrad fysisk fostran åt ungdomen, samt anhöll i skrivelse till Eders Kungl. Maj:t, att Eders Kungl. Maj:t måtte efter verkställd utredning till 1929 års riksdag framlägga förslag angående inrättande av konsulentbefattningar för undervisningen i gymnastik med lek och idrott vid folkskolorna m. fl. undervisningsanstalter. Vid övervägande av det förslag härom, som Eders Kungl. Maj:t nu framlagt, måste emellertid riksdagen finna det mycket tvivelaktigt, huruvida den sålunda planerade organisationen kan vara ägnad att på ett verksamt sätt och samtidigt utan onödiga kostnader för staten främja det av riksdagen avsedda syftet. Riksdagen har icke kunnat undgå att finna, att i förslaget saknas klara och bestämda riktlinjer för de tilltänkta konsulenternas uppgifter, vilket förhållande ock försvårar ett bedömande av skäligheten av de för konsulenterna ifrågasatta avlöningsförmånerna. Riksdagen vill också erinra om att 1923 års riksdag, under påpekande att kostnaderna för gymnastikinspektionen år för år vuxit samt utgjort år 1920 86,000 kronor och år 1921 icke mindre än 105,000 kronor, hos Eders Kungl. Maj:t påkallade utredning rörande möjligheterna av ett nedbringande av dessa utgifter. Beaktar man nu, att, om hänsyn tages jämväl till tillfällig löneförbättring och dyrtidstillägg, den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna organisationen med sju konsulenter kan beräknas draga en kostnad av inemot 100,000 kronor, och tillika tar i betraktande, att denna organisation sannolikt endast är att anse såsom en början till en vidare utveckling av gymnastikkonsulentinstitutionen, så synes det icke vara obefogat att göra gällande, att den förvaltningsapparat, som skulle hava att verka för främjandet av ovanberörda syften, kommer att bli för staten alltför kostsam. Riksdagen behjärtar till fullo betydelsen av en god omvårdnad om ungdomens fysiska fostran, men hyser den uppfattningen, att detta ändamål bör kunna befrämjas med medel, som till sina ekonomiska konsekvenser icke hava den innebörd som det nu föreliggande förslaget. Riksdagen finner sig av nu angivna skäl nödsakad att ställa sig avvisande mot Eders Kungl. Maj:ts förslag. Denna riksdagens hållning utesluter dock icke att riksdagen anser fortsatta undersökningar böra ske rörande

möjligheterna av att på ett mera tillfredsställande sätt än för närvarande ordna övertvakandet av den fysiska fostran i nu ifrågakvarande läroanstalter och upplysningsarbetet på hithörande områden.

I samtliga de ovannämnda motionerna har yrkats avslag å Eders Kungl. Maj:ts förslag om inrättande av gymnastikkonsulenter. Att döma av motiveringen till motionerna I: 138 och II: 227 torde hava avsetts, att den hitillsvarande fackliga inspektionen genom särskilda gymnastikinspektörer skulle hädanefter helt avskaffas och inspektionen av gymnastikundervisningen överlämnas åt folkskolinspektörerna. Av motionen II: 233 framgår icke fullt tydligt, vilken ståndpunkt vederbörande motionär i detta hänseende intagit.

Riksdagen anser för sin del det icke kunna komma i fråga att nu utan vidare avskaffa inspektionen genom särskilda gymnastikinspektörer. Dessa torde, utom sin rent inspekterande verksamhet, hava i stor utsträckning fullgjort just de konsulterande, rådgivande och instruerande uppgifter, som enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag avsetts skola påläggas gymnastikkonsulenterna. Då dessa senare uppgifter icke kunna under nuvarande förhållanden tänkas överflyttade på folkskolinspektörerna, skulle ett avskaffande av gymnastikinspektörerna otvivelaktigt lända till men för undervisningen i fysisk fostran inom folkundervisningsväsendet, och något sådant kan riksdagen för sin del icke medverka till. Riksdagen anser alltså, att den nuvarande ordningen på detta område bör tills vidare bibehållas oförändrad, och har därför upptagit det under de senare budgetåren utgående anslaget till gratifikationer åt gymnastikinspektörerna å 20,000 kronor i riksstaten jämväl för budgetåret 1929/1930.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen dels med bifall till tre inom riksdagen väckta motioner (I: 138, II: 227 och II: 233) avslagit Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag,

dels ock till gratifikationer åt de för gymnastikundervisningen vid folk- och småskolor, fortsättningsskolor, högre folkskolor samt läroanstalter för dövstumma och blinda anställda inspektörerna för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 20,000 kronor, att utgå enligt grunder, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmas.

184:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 192) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till avlöning åt lärare vid folkskolor, nu 48,500,000 kronor, med 1,000,000 kronor till 49,500,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till avlöning åt lärare vid folkskolor, nu 48,500,000 kronor, med 1,000,000 kronor till 49,500,000 kronor.

185:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 194) föreslagit riksdagen att i riksstaten för budgetåret 1929/1930 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till

folkundervisningens befrämjande i rikets nordligaste gränsorter med oförändrat belopp, 466,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen i riksstaten för budgetåret 1929/1930 upptagit det ordinarie förslagsanslaget till folkundervisningens befrämjande i rikets nordligaste gränsorter med oförändrat belopp, 466,000 kronor.

186:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 195) föreslagit riksdagen att till statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet i vissa av rikets nordligaste gränsorter bevilja för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 325,000 kronor att utgå under de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott meddela.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet i vissa av rikets nordligaste gränsorter beviljat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 325,000 kronor att utgå under de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott meddela.

187:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 196) föreslagit riksdagen att *dels* medgiva, att den till lappskolbordet i Arjeplog hörande marken måtte få disponeras på sätt departementschefen i statsrådsprotokollet föreslagit, samt härigenom inflytande medel tillgodoföras förslagsanslaget till lappmarks ecklesiastikverk, folkbildningsändamål,

dels ock i riksstaten för budgetåret 1929/1930 uppföra det ordinarie förslagsanslaget till lappmarks ecklesiastikverk, folkbildningsändamål, med oförändrat belopp, 200,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen

dels medgivit, att den till lappskolbordet i Arjeplog hörande marken måtte få disponeras på sätt departementschefen under punkt 196 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1929 föreslagit, samt härigenom inflytande medel tillgodoföras förslagsanslaget till lappmarks ecklesiastikverk, folkbildningsändamål,

dels ock i riksstaten för budgetåret 1929/1930 uppfört det ordinarie förslagsanslaget till lappmarks ecklesiastikverk, folkbildningsändamål, med oförändrat belopp, 200,000 kronor.

188:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 197) föreslagit riksdagen att öka det ordinarie förslagsanslaget till särskilt lönetillägg åt lärare i lappmarksförsamlingar med icke finsktalande befolkning samt i Överkalix församling, nu 60,000 kronor, med 8,000 kronor till 68,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen ökat det ordinarie förslagsanslaget till särskilt lönetillägg åt lärare i lappmarksförsamlingar med icke finsktalande befolkning samt i Överkalix församling, nu 60,000 kronor, med 8,000 kronor till 68,000 kronor.

189:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 198) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till avlönande av föreståndarinna och biträdande föreståndarinna för skolhem eller arbetsstuga inom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, dock ej rikets nordligaste gränsorter, nu 20,000 kronor, med 3,000 kronor till 23,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till avlönande av föreståndarinna och biträdande föreståndarinna för skolhem eller arbetsstuga inom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, dock ej rikets nordligaste gränsorter, nu 20,000 kronor, med 3,000 kronor till 23,000 kronor.

190:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 199) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom bidrag till skolhemsbyggnader och deras inredning i skoldistrikt inom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, dock ej rikets nordligaste gränsorter, anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor, att utgå enligt av Eders Kungl. Maj:t fastställda grunder.

191:o) Beträffande vad Eders Kungl. Maj:t (punkt 200) föreslagit riksdagen i fråga om det ordinarie anslaget till inackorderingsbidrag för vissa skolpliktiga barn inom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, dock ej rikets nordligaste gränsorter, kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

192:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 201) föreslagit riksdagen att till bidrag för anordnande av skolskjutsar för skolpliktiga barn anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 60,000 kronor att utgå enligt de närmare villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Anslaget utgår för löpande budgetår med 30,000 kronor. Departementschefen har framhållit, att anordningen med skolskjutsar, såvitt nu kan bedömas, hittills givit mycket goda resultat. Detta gällde icke blott de förbättringar av skolorganisatorisk art, som kunnat genomföras, tack vare bidrag från ifrågavarande anslag. Lika betydelsefullt hade anslaget visat sig vara ur ekonomisk synpunkt. Genom de anvisade statsbidragen hade besparingar kunnat göras i statens utgifter för skolväsendet, vartill vidare komme de besparingar, skoldistriktet gjort. Det hittillsvarande anslagsbeloppet hade emellertid numera visat sig icke på långt när motsvara behovet. Det nu föreslagna anslagsbeloppet motsvarade ungefärligen sammanlagda beloppet av de statsbidrag, om vilka ansökningar gjorts av skoldistriktet för budgetåret 1928/1929.

Riksdagen har funnit starka skäl tala för den begärda anslagsökningen och får alltså anmäla, att riksdagen till bidrag för anordnande av skol-

skjutsar för skolpliktiga barn anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 60,000 kronor att utgå enligt de närmare villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

193:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 202) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till avlönande av lärare åt vid statsunderstödda sjukvårdsanstalter intagna barn i skolåldern anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra förslagsanslag av 32,000 kronor.

194:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 203) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till anordnande av slöjd i folkskola, mindre folkskola eller särskild slöjdskola, nu 3,060,000 kronor, med 120,000 kronor till 3,180,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till anordnande av slöjd i folkskola, mindre folkskola eller särskild slöjdskola, nu 3,060,000 kronor, med 120,000 kronor till 3,180,000 kronor.

195:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 204) föreslagit riksdagen att i riksstaten för budgetåret 1929/1930 upptaga det ordinarie reservationsanslaget till undervisningsmateriell m. m. för folkskolor utan angivet belopp.

Ifrågavarande anslag var i riksstaten för budgetåret 1924/1925 upptaget med ett belopp av 5,000 kronor. På grund av förefintliga reservationer har detsamma i riksstaterna för budgetåren 1925/1929 upptagits utan angivet belopp. Enligt riksräkenskapsverkets budgetredovisning för budgetåret 1927/1928 uppgick reservationen å anslaget vid utgången av sist sagda budgetår till 25,975 kronor 30 öre. På grund härav anses något anslag ej heller behöfligt för budgetåret 1929/1930.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen i riksstaten för budgetåret 1929/1930 upptagit det ordinarie reservationsanslaget till undervisningsmateriell m. m. för folkskolor utan angivet belopp.

196:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 205) föreslagit riksdagen att i riksstaten för budgetåret 1929/1930 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till understödjande av folkskolebarns ferie- och studieresor med oförändrat belopp, 90,000 kronor, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med nu gällande grunder med den jämkning, som i statsrådsprotokollet förordats.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen i riksstaten för budgetåret 1929/1930 upptagit det ordinarie förslagsanslaget till understödjande av folkskolebarns ferie- och studieresor med oförändrat belopp, 90,000 kronor, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med nu gällande grunder med den jämkning, som under punkt 205 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1929 förordats.

197:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 206) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 15,800 kronor att utgå till upprätthållande av svensk undervisning åt svenska barn: i Berlin med högst 2,700 kronor, i London med högst 6,000 kronor, i Hamburg med högst 2,700 kronor och i Paris med högst 4,400 kronor, samtliga beloppen enligt de bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt fastställa.

Riksdagen, som icke har något att erinra emot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 15,800 kronor att utgå till upprätthållande av svensk undervisning åt svenska barn: i Berlin med högst 2,700 kronor, i London med högst 6,000 kronor, i Hamburg med högst 2,700 kronor och i Paris med högst 4,400 kronor, samtliga beloppen enligt de bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt fastställa.

198:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 207) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till utbildningskurser för lärare vid fortsättningsskolor anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 138,000 kronor att utgå enligt Eders Kungl. Maj:ts bestämmande och på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

199:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 209) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till anordnande av slöjd i högre folkskola, nu 70,000 kronor, med 10,000 kronor till 80,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till anordnande av slöjd i högre folkskolor, nu 70,000 kronor, med 10,000 kronor till 80,000 kronor.

200:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 210) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till understöd åt folkhögskolor, nu 860,000 kronor, med 40,000 kronor till 900,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till understöd åt folkhögskolor, nu 860,000 kronor, med 40,000 kronor till 900,000 kronor.

201:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 211) föreslagit riksdagen att till ökat understöd åt folkhögskolor anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra förslagsanslag av 78,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till ökat understöd åt folkhögskolor anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra förslagsanslag av 78,000 kronor.

202:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 212) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till stipendier åt elever vid folkhögskolor, nu 260,000 kronor, med 10,000 kronor till 270,000 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft en inom riksdagen väckt motion (II: 125), vari hemställts, att riksdagen måtte för budgetåret 1929/1930 höja det ordinarie förslagsanslaget till stipendier åt elever vid folkhögskolor från av Eders Kungl. Maj:t föreslagna 270,000 kronor till 290,000 kronor, samt att riksdagen därvid måtte bestämma, att de elever, som prövas vara i behov av stipendier, allt efter sina ekonomiska resurser skola fördelas i tre behovsgrader, för vilka stipendierna beräknas högst till respektive 45, 25 och 15 kronor för läsmånad för var och en av grupperna.

Enligt nu gällande bestämmelser utgå ifrågavarande stipendier med ett månatligt belopp av högst 30 kronor till obemedlad och högst 15 kronor till mindre bemedlad elev. Dessa belopp hava utgått från och med budgetåret 1923/1924. Tidigare voro stipendiebeloppen högre, i det att de för åren 1919—1921 utgjorde respektive 35 och 20 kronor, för år 1922 respektive 45 och 25 kronor samt för förra halvåret 1923 respektive 35 och 20 kronor.

Den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna ökningen av anslaget äsyftar ingen höjning av stipendiebeloppen utan beror allenast på anslagets överskridande för budgetåret 1927/1928.

Till stöd för det i motionen framlagda förslaget har anförts följande:

I skrivelse till Kungl. Maj:t begärde 1927 års riksdag utredning, »huruvida och i vilken utsträckning åtgärder kunde vidtagas till underlättande av vistelsen vid folkhögskola eller därmed förenad lantmannaskola för utom skolkommunen boende elever». I detta ärende avgåvo 1927 års skolsakkunniga den 20 december 1927 utredning och förslag, vilket förslag skolöverstyrelsen i skrivelse den 27 januari 1928 i huvudsak tillstyrkte. Enligt förslaget skulle stipendieanslaget ökas med 20,000 kronor, varjämte behövande elever skulle indelas i tre behovsgrader, för vilka högsta stipendiebeloppen per läsmånad skulle beräknas till respektive 45, 25 och 15 kronor i stället för, såsom nu är fallet, två behovsgrader med respektive 30 och 15 kronor såsom maximibelopp.

Förutom ovan nämnda utredning hade 1927 års riksdag också begärt utredning angående vissa organisationsfrågor rörande folkhögskolan. 1927 års skolsakkunniga avgåvo utredning och förslag i detta ärende den 14 juni 1928, och skolöverstyrelsen avgav yttrande däröver den 25 oktober samma år. Då ifrågavarande förslag i det stora hela icke innebar någon ändring i de undervisningskurser, som nu pågå vid folkhögskolorna, men däremot upptog vissa ut- och överbyggnader till desamma, beräknade skolöverstyrelsen, att, om förslaget bleve antaget, endast ett extra stipendieanslag å 5,000 kronor skulle bli nödigt utöver vad som annars utgår. Det är sålunda uppenbart, att endast den av skolöverstyrelsen föreslagna höjningen av stipendieanslaget med 5,000 kronor har något inre sammanhang med genomförandet av de av 1927 års skolsakkunniga föreslagna ändringarna i folkhögskolornas organisation, medan den av de sakkunniga föreslagna ökningen med 20,000 kronor har sin utgångspunkt i riksdagens begäran om utredning angående åtgärder för underlättandet av vistelsen vid folkhögskolor för vissa elever.

I statsverkspropositionen (åttonde huvudtiteln, punkt 212) har emellertid icke blott förslaget om 5,000 utan också om 20,000 kronors ökning av stipendieanslaget undanskjutits under hänvisning till den ytterligare beredning, som erfordras i fråga om förslaget angående folkhögskolornas organisation. Då sålunda detta undanskjutande icke synes oss motiverat av föreliggande förhållanden, och då den föreslagna ökningen av stipendieanslaget i hög grad är av behovet påkallad, om vistelsen vid folkhögskola skall i enlighet med riksdagens önskan underlättas för behövande elever, anse vi, att de skolsakkunnigas av skolöverstyrelsen tillstyrkta förslag i denna punkt bör kunna utan dröjsmål genomföras.

Att skolsakkunniga liksom skolöverstyrelsen ansett sig kunna stanna vid ett så jämförelsevis blygsamt belopp för höjningen som 20,000 kronor innebär givetvis, att höjningen av stipendiebeloppen endast skulle komma de mest behövande till godo. Såsom överstyrelsen i sitt yttrande utrett kan man därvid icke fästa något avseende vid, huruvida en elev är bosatt utom eller inom skolkommunen, då det ofta i vidsträckt kommuner händer, att elever inom skolkommunen icke under skoltiden kunna bo i sina hem, medan å andra sidan en och annan elev kan vara bosatt i en grannkommun men ändå ha så kort väg till skolan, att han under skoltiden kan bo hemma. Det som har ekonomisk betydelse och som i riksdagens skrivelse torde åsyftas, är huruvida eleven under skoltiden kan bo hemma eller ej. Därtill toges även under nuvarande förhållanden avseende, i det att de lokala skolstyrelserna ha rätt, och i regel begagna denna rätt, att inom varje behovsgrupp och med hänsyn tagen till bland annat detta förhållande jämka på stipendiebeloppen. Samma frihet torde även för framtiden böra medgivas respektive skolstyrelser, framdeles liksom för närvarande under överstyrelsens kontroll.

I de motioner, som närmast föranledde 1927 års riksdagsskrivelser angående folkhögskolan, har med styrka framhållits, att folkhögskolorna ha en betydelsefull uppgift att fylla för särskilt landsbygdsungdomens utbildning och uppfostran och att det därför är ett viktigt samhällsintresse att ytterligare underlätta ungdomens vistelse vid dessa skolor. Riksdagen har genom sin skrivelse givit sin anslutning till denna tankegång, och då efter vårt förmenande i ifrågavarande avseende inga varken formella eller reella hinder föreligga att förverkliga densamma, anse vi, att så bör ske utan ytterligare uppskov.

Riksdagen finner de i motionen anförda skälen för en höjning av stipendiebeloppen vägande. Det högsta belopp, varmed stipendium enligt det i motionen framlagda förslaget skulle utgå, är detsamma som gällde för år 1922. De sedermera vidtagna reduktionerna av stipendiebeloppen föranleddes av statsfinansiella förhållanden, vilka emellertid icke numera torde kunna i samma grad som förut åberopas till stöd för att hålla stipendierna nere vid de relativt låga belopp, som under de sista åren utgått. Riksdagen vill erinra om, att det här gäller en ungdom, som för att bliva i tillfälle att åtnjuta en fortsatt undervisning ofta är helt beroende av den ekonomiska hjälp, som genom stipendierna kan erhållas. Den föreslagna uppdelningen i tre behovsgrader synes lämplig, då den möjliggör en bättre anpassning av stipendiernas storlek efter elevernas skiftande ekonomiska ställning. Härigenom kan den ock anses erbjuda större möjligheter till

ett ekonomiskt handhavande av stipendiemedlen från de utdelande myndigheternas sida. Riksdagen, som anser fog föreligga för den av Eders Kungl. Maj:t med hänsyn till anslagsbelastningen föreslagna höjningen av anslagets belopp, finner sig på ovan anförda grunder böra bifalla den i motionen gjorda hemställan.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen

dels med bifall därutinnan till en inom riksdagen väckt motion (II: 125) beslutat, att de elever vid folkhögskolorna, som provas vara i behov av stipendier, skola, allt efter sina ekonomiska förhållanden, fördelas i tre behovsgrader, för vilka stipendierna skola beräknas till högst respektive 45 kronor, 25 kronor och 15 kronor för elev och läsmånad,

dels ock i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag och med bifall i övrigt till nämnda motion höjt det ordinarie förslagsanslaget till stipendier åt elever vid folkhögskolor, nu 260,000 kronor, med 30,000 kronor till 290,000 kronor.

203:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 213) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till anordnande av s. k. folkhögskolekurser i Härjedalen för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 3,500 kronor att utgå i enlighet med villkor, som Eders Kungl. Maj:t äger fastställa.

204:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 214) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd åt den svenska folkhögskolan i Birkas inom republiken Estland för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 5,000 kronor att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt föreskriva.

205:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 215) föreslagit riksdagen att *dels* i riksstaten för budgetåret 1929/1930 uppföra det ordinarie förslagsanslaget till befrämjande av dövstumundervisningen med oförändrat belopp 190,000 kronor, *dels ock* medgiva, att ur nämnda förslagsanslag må för budgetåret 1929/1930 utgå *ej mindre* för anskaffande av lämplig litteratur åt dövstamma, under de villkor, Eders Kungl. Maj:t bestämmer, ett belopp av högst 1,000 kronor *än även* för anordnande av en utbildningskurs för lärare för hörselsvaga barn, likaledes under de villkor, Eders Kungl. Maj:t bestämmer, ett belopp av högst 3,500 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft en inom riksdagen väckt motion (II: 108), vari bland annat föreslagits, att riksdagen skulle i skrivelse till Eders Kungl. Maj:t hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte om möjligt för 1930 års riksdag framlägga förslag i frågan rörande statens fullständiga övertagande av dövstumskoleundervisningen.

Vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit i fråga om det ordinarie förslagsan-

slaget till befrämjande av dövstumundervisningen föranleder ingen erinran från riksdagens sida.

Beträffande det i ovanberörda motion gjorda yrkandet anser riksdagen angeläget, att den sedan länge aktuella frågan om statens övertagande av dövstumundervisningsväsendet utan större tidsutdräkt bringas till ett avgörande. Givetvis är det därvid ett viktigt önskemål, att en eventuell reform på detta område må kunna genomföras utan alltför betungande ekonomiska konsekvenser för staten. I avseende härå vill riksdagen, utan att i övrigt taga ståndpunkt till frågan, på vad sätt en omläggning av den hittillsvarande organisationen bör ske, framhålla, att riksdagen förutsätter, att, därest staten skall befinnas villig påtaga sig hela kostnaden för dövstumundervisningen, ett villkor härför måste vara, att landstingen och vederbörande städer utan ersättning till staten med full äganderätt överlåta sin för ifrågakvarande undervisning använda egendom. Då emellertid av departementschefens i ämnet gjorda uttalande framgår, att Eders Kungl. Maj:t alltjämt har sin uppmärksamhet riktad på berörda organisationsfråga, ehuru behovet av ytterligare undersökningar ansetts ännu omöjliggöra frågans framläggande för riksdagen, finner riksdagen, som utgår från att ett förslag i ärendet skall, sedan behövlige utredningar avslutats, så snart sig göra låter underställas riksdagen, någon framställning från riksdagens sida härom icke vara behövlige. Riksdagen har på grund härav ansett, att berörda motion, såvitt nu är i fråga, icke bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen

dels i riksstaten för budgetåret 1929/1930 uppfört det ordinarie förslagsanslaget till befrämjande av dövstumundervisningen med oförändrat belopp, 190,000 kronor,

dels ock medgivit, att ur nämnda förslagsanslag må för budgetåret 1929/1930 utgå

ej mindre för anskaffande av lämplig litteratur åt dövstumma, under de villkor, Eders Kungl. Maj:t bestämmer, ett belopp av högst 1,000 kronor

än även för anordnande av en utbildningskurs för lärare för hörselsvaga barn, likaledes under de villkor, Eders Kungl. Maj:t bestämmer, ett belopp av högst 3,500 kronor.

206:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 216) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd för utgivande av Tidning för dövstumma anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 1,000 kronor att utgå enligt de bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl meddela.

207:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 217) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd åt Tysta skolan å Lidingön anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra an-

slag av 20,000 kronor att utgå under de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

208:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 218) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd åt Svenska föreningen för dövas väl anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 5,000 kronor att utgå under de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

209:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 219) föreslagit riksdagen att till förstärkande av det ordinarie anslaget till institutet och förskolan för blinda å Tomtebodas för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 48,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till förstärkande av det ordinarie anslaget till institutet och förskolan för blinda å Tomtebodas för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 48,000 kronor.

210:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 220) föreslagit riksdagen, att till bestående av de på institutet och förskolan för blinda å Tomtebodas belöpande kostnaderna för anläggande av en för institutet och förskolan samt för statens järnvägar gemensam täckt avloppsledning anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 27,000 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, likalydande motioner (I:17 och II:40), i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte medgiva, att tillbyggnads- och förbättringsarbeten utföras vid institutet och förskolan för blinda å Tomtebodas enligt det i byggnadsstyrelsens i ärendet till Eders Kungl. Maj:t den 5 juli 1928 avgivna skrivelse som alternativ I betecknade förslaget för en beräknad kostnad av 466,500 kronor, och att riksdagen för ändamålet måtte, utöver det av Eders Kungl. Maj:t för yttre avloppsledning begärda beloppet, anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 266,500 kronor.

Av statsrådsprotokollet inhämtas, att direktionen över institutet i skrivelse till Eders Kungl. Maj:t den 16 januari 1928 gjorde framställning om vidtagande av åtgärder för åstadkommande av vissa förbättringar med avseende å anstaltens lokaler m. m. Dessa förbättringar gällde dels omläggning av avloppsledningen och införande av vattenklosetter, dels modernisering av värmesystemet, dels ock slutligen utökande av utrymmet beträffande elevernas sovrum, tvättrum och vissa arbetslokaler. I anledning härav uppdrogs åt byggnadsstyrelsen att verkställa och till Eders Kungl. Maj:t inkomma med utredning i ämnet.

Med skrivelse den 5 juli 1928 överlämnade byggnadsstyrelsen till Eders Kungl. Maj:t en av arkitekten Theodor Kellgren verkställd, den 20 juni 1928 dag-

tecknad utredning, innefattande två alternativa förslag, betecknade såsom respektive alternativ I och II, med tillhörande kostnadsberäkningar. Det såsom alternativ I betecknade förslaget beräknades draga en kostnad av 493,500 kronor och det såsom alternativ II betecknade en kostnad av 484,500 kronor.

Häröver hördes bland andra 1927 års besparingsnämnd, som på grundval av byggnadsstyrelsens alternativ II uppgjort ett nytt, såsom alternativ III betecknat förslag, vars genomförande beräknats skola draga en kostnad av 417,200 kronor.

Riksdagens vederbörande utskott har genom besök vid institutet förvissat sig om att visserligen åtskilliga missförhållanden vidlåda den nuvarande anläggningen, varvid särskilt det trånga utrymmet i en del av sovsalarna och de otillfredsställande ventilerings- och uppvärmningsanordningarna uppmärksammas. Emellertid har riksdagen icke kunnat finna annat än att de påtalade olägenheterna, på vilka direktionen riktat Eders Kungl. Maj:ts uppmärksamhet först i början av år 1928, icke äro av den svåra beskaffenhet, att ett uppskov på ett år med vidtagandet av åtgärder för en ändring av förhållandena skulle kunna medföra några risker för elevernas eller personalens hälsa eller eljest lända till men för verksamheten vid institutet. Ett dylikt anstånd synes riksdagen behövt för att ett närmare övervägande av ombyggnadsplanerna må kunna ske. Det synes nämligen icke utan vidare vara klart, att ändringsarbetena böra utföras vare sig enligt det alternativ I, för vars genomförande motionärerna uttalat sig, eller det alternativ II, som sedermera under benämning alternativ III omarbetats av 1927 års besparingsnämnd. Kostnaderna för samtliga dessa förslag förefalla väl höga, och riksdagen vill ifrågasätta, om ej genom lämpliga inskränkningar eller förändringar de nödiga ombyggnadsarbetena kunde verkställas så, att statens utgifter för ändmålet bleve mindre än enligt dessa förslag. I detta avseende vill riksdagen särskilt framhålla, att det synes böra undersökas, om ej åtminstone en del av den personal, som för närvarande har sina bostäder inom institutsbyggnaden, kunde beredas bostäder på annat sätt, eventuellt genom uppförande av särskilt bostadshus. Genom deras utflyttning från institutsbyggnaden borde det vara möjligt att i varje fall i viss utsträckning vinna det ökade utrymme, som nu anses erforderligt.

Riksdagen anser sig alltså icke kunna bifalla den i motionerna gjorda hemställan. Då det emellertid synes riksdagen angeläget, att de anmärkta missförhållandena med avseende å institutets lokaler bliva utan större tidsutdräkt avhjälpta, har riksdagen ansett sig böra hos Eders Kungl. Maj:t anhålla, att Eders Kungl. Maj:t må till 1930 års riksdag framlägga förslag angående utförande av erforderliga ändringsarbeten vid institutet och förskolan.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag om beviljande av ett belopp av 27,000 kronor för avloppsledningens anläggande har riksdagen icke funnit anledning till erinran.

Riksdagen får alltså

dels anmäla, att riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag till bestridande av de på institutet och förskolan för blindas å Tomtebodas belöpningskostnaderna för anläggande av en för institutet och förskolan samt för statens järnvägar gemensamt täckt avloppsledning anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 27,000 kronor;

dels ock i anledning av ovanberörda motioner (I: 17 och II: 40) anhålla, att Eders Kungl. Maj:t måtte till 1930 års riksdag framlägga förslag angående utförande av erforderliga ändringsarbeten vid institutet och förskolan för blindas å Tomteboda.

211:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 221) föreslagit riksdagen att till förstärkande av det ordinarie anslaget till förskolan för blindas i Växjö för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 5,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till förstärkande av det ordinarie anslaget till förskolan för blindas i Växjö för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 5,000 kronor.

212:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 222) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till förstärkande av det ordinarie reservationsanslaget till materialier, expenser m. m. för hantverksskolan i Kristinehamn för blindas för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 9,700 kronor.

213:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 223) föreslagit riksdagen att till uppehållande vid hantverksskolan i Kristinehamn för blindas av ytterligare en korgmakeriavdelning anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 5,600 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till uppehållande vid hantverksskolan i Kristinehamn för blindas av ytterligare en korgmakeriavdelning anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 5,600 kronor.

214:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 224) föreslagit riksdagen att till beredande av fria frakter för arbetsmaterialier, som från hantverksskolans i Kristinehamn för blindas materialdepå sändas blindas hantverkare, anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till beredande av fria frakter för arbetsmaterialier, som från hantverksskolans i Kristinehamn för blindas materialdepå sändas blindas hantverkare, anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor.

215:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 225) föreslagit riksdagen att *dels*, med uteslutande ur staten för vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte av posten arvode åt den ämneslärarinna, som förordnas såsom första lärarinna, 300 kronor, i samma stat uppföra ytterligare en slöjdlärarinna med en avlöning av 2,400 kronor, därav 1,600 kronor lön och 800 kronor tjänstgöringspenningar, samt med de övriga förmåner, som tillkomma ordinarie slöjdlärarinna vid anstalten,

dels ock i anledning härav höja det ordinarie anslaget till vårdanstalten, nu 100,000 kronor, med 2,100 kronor till 102,100 kronor.

I och med den nu föreslagna ändringen kan det extra anslaget till lärarpersonal vid vårdanstalten minskas med 1,800 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen

dels, med uteslutande ur staten för vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte av posten arvode åt den ämneslärarinna, som förordnas såsom första lärarinna, 300 kronor, i samma stat uppfört ytterligare en slöjdlärarinna med en avlöning av 2,400 kronor, därav 1,600 kronor lön och 800 kronor tjänstgöringspenningar, samt med de övriga förmåner, som tillkomma ordinarie slöjdlärarinna vid anstalten,

dels ock i anledning härav höjt det ordinarie anslaget till vårdanstalten, nu 100,000 kronor, med 2,100 kronor till 102,100 kronor.

216:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 226) föreslagit riksdagen att till avlöning av extra ordinarie lärarpersonal och vaktmästare vid vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 9,700 kronor.

Anslaget utgår för innevarande budgetår med 11,500 kronor.

Under hänvisning till nästföregående punkt i denna skrivelse får riksdagen anmäla, att riksdagen till avlöning av extra ordinarie lärarpersonal och vaktmästare vid vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 9,700 kronor.

217:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 227) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd åt hantverksskolan i Uppsala för blinda kvinnor anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 25,000 kronor att utgå i enlighet med de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl föreskriva.

218:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 228) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd åt blindlärarelever anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 1,000 kronor.

219:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 229) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till tryckning av blindskrifter anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 7,000 kronor.

220:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 230) föreslagit riksdagen att till understöd åt De blindas förening anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 100,000 kronor att utgå på de villkor och enligt de bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Riksdagen har intet att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, som innebär, att föreningen för budgetåret 1929/1930 skulle komma i åtnjutande av lika stort statsanslag som för nu löpande budgetår.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag, till understöd åt De blindas förening anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 100,000 kronor att utgå på de villkor och enligt de bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Yrkesundervisningen.

221:o) Beträffande vad Eders Kungl. Maj:t (punkt 231) ävensom i en till riksdagen avlåten, den 15 februari 1929 dagtecknad proposition, nr 92, föreslagit riksdagen i fråga om det ordinarie reservationsanslaget till tekniska läroverk m. m. kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

222:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 232) föreslagit riksdagen att till stipendier åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid de tekniska fackskolorna för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor att utgå enligt av Eders Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till stipendier åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid de tekniska fackskolorna för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor att utgå enligt av Eders Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser.

223:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 233) föreslagit riksdagen att till resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid de tekniska läroverken och med dem jämförliga statsunderstödda läroanstalter anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 1,500 kronor att utgå under de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehåft två inom riks-

dagen väckta, likalydande motioner (I: 39 och II: 119), i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte till resestipendier åt lärare vid de tekniska läroverken och med dem jämförliga statsunderstödda läroanstalter anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 3,000 kronor att utgå under de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Eders Kungl. Maj:ts förslag avser beviljandet av medel till samma belopp, som utgår för innevarande budgetår, och med den begränsning till lärare i främmande levande språk, som gällt från och med budgetåret 1925/1926. Motionärernas förslag innebär, att denna begränsning skulle bortfalla, samtidigt med att anslagsbeloppet skulle fördubblas. Riksdagen anser skäl föreligga för att nämnda begränsning borttages, men kan däremot icke medgiva någon ökning av anslagsbeloppet.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag och ovan berörda motioner (I: 39 och II: 119), till resestipendier åt lärare vid de tekniska läroverken och med dem jämförliga statsunderstödda läroanstalter anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 1,500 kronor att utgå under de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

224:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 234) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till beredande av förhöjt understöd åt handelsgymnasierna i Stockholm, Göteborg, Malmö, Hälsingborg, Örebro och Norrköping, utöver till dem redan anslagna belopp, anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 135,000 kronor att utgå under förutsättning att kommun, där handelsundervisningsanstalt åtnjuter statsunderstöd, själv eller genom enskilda donatorer såväl tillhandahåller erforderliga lokaler för undervisningen som ock årligen lämnar ett kontant bidrag, motsvarande minst en tredjedel av statsunderstödet, samt med den fördelning och under de villkor i övrigt, som Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma.

225:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 235) föreslagit riksdagen att till resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid statsunderstödda handelsgymnasier anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 1,000 kronor att utgå under de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen intet att erinra och får alltså anmäla, att riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag till resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid statsunderstödda handelsgymnasier anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 1,000 kronor att utgå under de villkor och bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

226:o) Eders Kungl. Maj:t har i förslaget till riksstat för budgetåret 1929/1930 med oförändrade belopp upptagit *dels* ordinarie förslagsanslaget till understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning å 925,000 kronor, *dels ock* ordinarie reservationsanslaget till understöd åt enskilda anstalter för yrkesundervisning å 675,000 kronor.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 240) har hemställts,

dels att riksdagen måtte nedsätta det av Eders Kungl. Maj:t å sid. 586 av åttonde huvudtiteln i årets statsverksproposition åskade ordinarie förslagsanslaget för budgetåret 1929/1930 till understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning med 95,000 kronor från 925,000 kronor till 830,000 kronor,

dels att riksdagen måtte bevilja ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor för samma budgetår till statsbidrag åt kommunala anstalter för yrkesundervisning till inköp av undervisningsmateriell, under villkor att anslaget icke får användas till inköp av sådan förbrukningsmateriell, som är att hänföra till råvaror eller halvfabrikat, avsedda att användas till framställande av alster, vilka sedan icke bliva statens eller kommunens egendom,

dels att riksdagen måtte nedsätta det sammastädes åskade ordinarie reservationsanslaget för budgetåret 1929/1930 till understöd åt enskilda anstalter för yrkesundervisning med 30,000 kronor från 675,000 kronor till 645,000 kronor, samt slutligen

att riksdagen måtte bevilja ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor för samma budgetår till statsbidrag åt enskilda anstalter för yrkesundervisning för inköp av undervisningsmateriell under enahanda villkor, som nyss föreslagits beträffande motsvarande extra reservationsanslag till kommunala anstalter för yrkesundervisning.

Riksdagen finner det väl vara en ur budgetteknisk och redovisningssynpunkt riktig princip, på vilken motionären bygger det väsentliga i sitt förslag, nämligen att de till läraravlöningar å ena sidan och de till undervisningsmateriell å andra sidan avsedda medlen i anslagshänseende åtskiljas. En sådan uppdelning synes riksdagen bidra till reda och överskådlighet i riksstatens uppställning, samtidigt som den underlättar möjligheten att er hålla kännedom om vad som för det ena eller det andra ändamålet åtgår. Riksdagen kan dock icke förorda att, utan närmare utredning om vad som för de olika ändamålen kan anses behövt, ett särskiljande av beloppen nu vidtages. I motionen har icke för de till undervisningsmateriell föreslagna summorna förebragts någon närmare motivering, och riksdagen förfogar icke över något material, som härutinnan kan giva ledning. Riksdagen anser sig därför icke kunna bifalla det i motionen gjorda förslaget i denna del men har ansett sig böra hos Eders Kungl. Maj:t anhålla, att Eders Kungl. Maj:t måtte till nästa riksdag, efter den utredning, som kan anses behövt, förelägga riksdagen förslag om en uppdelning av vardera av de båda anslagen i särskilda anslag till läraravlöningar och till undervisningsmateriell.

Vad så angår det i motionen ifrågasatta villkoret, att anslag till undervisningsmateriell icke får användas till inköp av sådan förbrukningsmateriell, som vore att hänföra till råvaror eller halvfabrikat, avsedda att användas till framställande av alster, vilka sedan icke bleve statens eller kommunens egendom, lärers, enligt vad riksdagens vederbörande utskott inhämtat, den praxis, som följes vid utdelande av understöd till undervisningsmateriell av nu berört slag, i stort sett stå i överensstämmelse med vad motionären med det föreslagna villkoret torde hava åsyftat, nämligen att förhindra att statsunderstödet användes till inköp av förbrukningsmateriell för yrkesmässig produktion av till försäljning avsedda alster. Då det i varje fall synes vara av vikt att erhålla betryggande säkerhet för att i detta avseende missbruk icke förekomma, förefaller det riksdagen vara på sin plats, att ett särskilt stadgande härom intages bland understödsvillkoren. Riksdagen tilltror sig dock icke att utan närmare utredning bedöma, vilken avfattning detta stadgande bör erhålla. Saken torde tarva övervägande av vederbörande myndigheter, och riksdagen håller före, att utredning i detta hänseende lämpligen kan ske i samband med den förut omhandlade frågan angående anslagens uppdelning.

Beträffande frågan om det belopp, varmed förenämnda båda anslag böra upptagas i riksstaten för budgetåret 1929/1930, har riksdagen med avseende å anslaget till understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning uppmärksammat, att för budgetåret 1927/1928, då anslagets belopp liksom nu utgjorde 925,000 kronor, enligt budgetredovisningen uppstått en besparing å anslaget av 118,441 kronor 20 öre, som tillförts kassafonden. Det vill alltså förefalla, som om anslaget för närvarande vore väl högt beräknat. Med hänsyn till det högst avsevärda överskott å anslaget, som uppkommit under budgetåret 1927/1928, synes skäl föreligga att vidtaga en sänkning av detsamma, och riksdagen har ansett, att anslagets belopp för nästkommande budgetår bör bestämmas till 875,000 kronor eller 50,000 kronor mindre än som av Eders Kungl. Maj:t föreslagits.

Under åberopande av vad ovan anförts får riksdagen

dels anmäla, att riksdagen

ej mindre minskat det ordinarie förslagsanslaget till understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning, nu 925,000 kronor, med 50,000 kronor till 875,000 kronor;

än även uppfört det ordinarie reservationsanslaget till understöd åt enskilda anstalter för yrkesundervisning med oförändrat belopp, 675,000 kronor;

dels ock med anledning av ovanberörda motion (II: 240) anhålla, att Eders Kungl. Maj:t måtte, efter erforderlig utredning, för 1930 års riksdag framlägga förslag angående uppdelning av vartdera av ovannämnda båda anslag i särskilda anslag till läraravlöningar och till undervisningsmateriell.

227:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 236) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid statsunderstödda skolor för husmodersutbildning anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra förslagsanslag av 30,000 kronor att utgå enligt nu gällande grunder.

228:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 237) har riksdagen

dels i riksstaten upptagit det ordinarie anslaget till tekniska skolan i Stockholm med oförändrat belopp, 98,575 kronor;

dels ock, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till upprätthållande av verksamheten vid tekniska skolan i Stockholm anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 33,000 kronor under villkor att Stockholms stad för samma tid utöver förut anslagna medel, 7,500 kronor för år, för berörda ändamål bidrager med samma belopp som statsanslaget samt med beräknande, att 480 kronor tillskjutas av Sjöstedtska fonden.

229:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 238) föreslagit riksdagen att såsom bidrag med $\frac{3}{5}$ av kostnaderna för uppehållande under tiden 1 juli 1929—30 juni 1930 av verksamheten vid bergsskolorna i Filipstad och Falun, anordnade på sätt i yttrande till statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 14 mars 1922 närmare angivits, för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 47,550 kronor att utgå under villkor att järnkontoret ansvarar för den del av kostnaderna för skolornas uppehållande i den uti nämnda yttrande angivna omfattning, som ej täckes genom anslag av statsmedel, samt med rätt för Eders Kungl. Maj:t att meddela de närmare föreskrifter i fråga om nämnda anslag, som av Eders Kungl. Maj:t prövas erforderliga.

I samband med anmälan av sitt beslut rörande anslag för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1928/1929 anhöll 1928 års riksdag, att Eders Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning, huruvida och under vilka förutsättningar en sammanslagning av ifrågavarande bergsskolor kunde äga rum, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill nämnda utredning kunde föranleda. Med anledning härav uppdrog Eders Kungl. Maj:t genom beslut den 8 juni 1928 åt skolöverstyrelsen att i samråd med bruks societetens fullmäktige i järnkontoret verkställa och så snart ske kunde till Eders Kungl. Maj:t inkomma med utredning angående eventuell sammanslagning av bergsskolorna i Filipstad och Falun samt i samband därmed stående frågor. Av statsrådsprotokollet framgår, att skolöverstyrelsen sedermera uttalat sig för att skolan i Falun skulle nedläggas och att omorganisationen skulle verkställas redan från och med läsåret 1929/1930. Överstyrelsen har tillika meddelat, att överstyrelsen anmodat fullmäktige i järnkontoret att, så vitt ske kunde, påskynda den igångsatta utredningen rörande en eventuell sammanslagning av de båda skolorna, så att frågan härom kunde föreläggas 1929 års riks-

dag. Fullmäktige i järnkontoret hava emellertid meddelat, att de icke ännu tagit ställning till frågan, vilkendera skolan järnkontoret önskar bibehålla, och att något avgörande i denna fråga icke torde vara att emotse förrän tidigast under loppet av mars 1929.

Departementschefen har med anledning härav uttalat, att det med hänsyn till frågans omfattning och vikt icke torde vara möjligt eller lämpligt att söka framdriva ett definitivt avgörande, innan erforderliga utredningar hunnit verkställas och frågan kunde på en gång i hela dess vidd föreläggas riksdagen. Någon framställning i ämnet kunde på grund härav icke inom den fastställda propositionstiden avlätas till 1929 års riksdag.

Det för budgetåret 1929/1930 under förutsättning av oförändrad organisation erforderliga extra anslaget har beräknats till 47,550 kronor, vilket innebär en ökning av 510 kronor i förhållande till anslaget för nu löpande budgetår. Ökningen betingas av att kostnaderna för ålderstillägg ökats med 850 kronor, varav staten skulle bidra med $\frac{3}{5}$.

Fullmäktiges i järnkontoret förfarande, varigenom ett avgörande av frågan om en sammanslagning av de båda skolorna vid innevarande riksdag förhindrats, måste riksdagen beteckna såsom anmärkningsvärt. Skulle till äventyrs förslag i detta ämne icke föreläggas 1930 års riksdag, lär fortsatt anslag för båda skolornas uppehållande näppeligen vara att påräkna.

Mot de gjorda beräkningarna av anslagsbehovet för budgetåret 1929/1930 har riksdagen icke funnit skäl till erinran.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen såsom bidrag med $\frac{3}{5}$ av kostnaderna för uppehållande under tiden 1 juli 1929—30 juni 1930 av verksamheten vid bergsskolorna i Filipstad och Falun, anordnade på sätt i yttrande till statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 14 mars 1922 närmare angivits, för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 47,550 kronor att utgå under villkor, att järnkontoret ansvarar för den del av kostnaderna för skolornas uppehållande i den uti nämnda yttrande angivna omfattning, som ej täckes genom anslag av statsmedel, samt med rätt för Eders Kungl. Maj:t att meddela de närmare föreskrifter i fråga om nämnda anslag, som av Eders Kungl. Maj:t prövas erforderliga.

230:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 239) föreslagit riksdagen att till uppehållande av verksamheten vid vävskolan i Borås anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 12,350 kronor att utgå med de belopp, till de ändamål och under de villkor, som i statsrådsprotokollet angivits.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till uppehållande av verksamheten vid vävskolan i Borås anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 12,350 kronor att utgå med de belopp, till de ändamål och under de villkor, som under punkten 239 i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 4 januari 1929 angivits.

231:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 240) föreslagit riksdagen att dels för beredande av dyrtidstillägg åt befattningshavare vid tekniska skolan i Stockholm, bergsskolorna i Filipstad och Falun samt vävskolan i Borås anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra förslagsanslag av 40,000 kronor, dels föreskriva, att nämnda dyrtidstillägg skall utgå efter de grunder, som må komma att gälla för dyrtidstillägg under budgetåret 1929/1930 åt befattningshavare i statens icke nyreglerade verk; dock med iakttagande att dyrtidstillägg skall beräknas, ej blott å de avlöningsförmåner, som äro för vederbörande befattningshavare å stat uppförda, utan även å den förhöjning av avlöningen, som i form av provisorisk lönereglering eller tillfällig löneförbättring må tillkomma dem genom bidrag av stat, landsting, kommun eller från enskild donation; samt under villkor, vad angår befattningshavare vid tekniska skolan i Stockholm och vävskolan i Borås, att halva kostnaden för dyrtidstillägg bestrides av vederbörande kommun eller landsting, samt, vad angår bergsskolorna i Filipstad och Falun, att $\frac{2}{5}$ av kostnaden för dyrtidstillägg bestridas av järnkotoret; dels ock bemyndiga Eders Kungl. Maj:t att meddela de närmare föreskrifter, som må finnas erforderliga för tillämpning av de utav riksdagen fastställda grunderna för dyrtidstilläggens utgående.

Under erinran om sitt numera fattade beslut angående dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst för budgetåret 1929/1930 får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels för beredande av dyrtidstillägg åt befattningshavare vid tekniska skolan i Stockholm, bergsskolorna i Filipstad och Falun samt vävskolan i Borås anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra förslagsanslag av 40,000 kronor;

dels föreskrivit, att nämnda dyrtidstillägg skall utgå efter de grunder, som må komma att gälla för dyrtidstillägg under budgetåret 1929/1930 åt befattningshavare i statens icke nyreglerade verk;

dock med iakttagande att dyrtidstillägg skall beräknas, ej blott å de avlöningsförmåner, som äro för vederbörande befattningshavare å stat uppförda, utan även å den förhöjning av avlöningen, som i form av provisorisk lönereglering eller tillfällig löneförbättring må tillkomma dem genom bidrag av stat, landsting, kommun eller från enskild donation; samt

under villkor, vad angår befattningshavare vid tekniska skolan i Stockholm och vävskolan i Borås, att halva kostnaden för dyrtidstillägg bestrides av vederbörande kommun eller landsting, samt, vad angår bergsskolorna i Filipstad och Falun, att $\frac{2}{5}$ av kostnaden för dyrtidstillägg bestridas av järnkotoret;

dels ock bemyndigat Eders Kungl. Maj:t att meddela de närmare föreskrifter, som må finnas erforderliga för tillämpning av de utav riksdagen fastställda grunderna för dyrtidstilläggens utgående.

232:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 241) föreslagit riksdagen att till åtgärder för utbildning av lärare för yrkesundervisningen ävensom till åstad-

kommande av undervisningsmedel vid anstalter för sådan undervisning anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor att utgå enligt de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t finner gott meddela.

År 1920 beviljade riksdagen första gången anslag till en yrkespedagogisk centralanstalt. Anslaget uppfördes på extra stat i riksstaten för år 1921 med ett belopp av 80,000 kronor. Anslag för ändamålet har sedermera varje år utgått och utgör för innevarande år 60,000 kronor, betecknat såsom extra reservationsanslag. I samband med beviljandet av anslag för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1928/1929 uttalade sig riksdagen för en indragning av ifrågavarande anstalt ävensom för att de funktioner, som dittills utövats av anstalten, skulle övertagas av skolöverstyrelsens yrkesskolavdelning. Från och med ingången av budgetåret 1929/1930 borde enligt riksdagens mening den nya anordningen vara genomförd och något anslag till yrkespedagogiska centralanstalten ej vidare förekomma.

Skolöverstyrelsen, som av Eders Kungl. Maj:t anmodats verkställa utredning i ämnet, har med anledning därav inkommit med en framställning, utmynnande i en hemställan om förslag till riksdagen att *dels* för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag å 51,000 kronor till lärarkurser för lärare vid kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning samt vid tekniska läroverk och handelsgymnasier ävensom till åstadkommande av undervisningsmedel vid nämnda anstalter, att användas i huvudsaklig överensstämmelse med av överstyrelsen avgivna beräkningar och enligt de närmare bestämmelser Eders Kungl. Maj:t funne gott föreskriva, *dels ock* att för budgetåret 1929/1930 bevilja ett tillfälligt anslag av 2,000 kronor att utbetalas till nuvarande föreståndaren för yrkespedagogiska anstalten, lektor W. Hallström, för den händelse han, vid anstaltens nedläggande, återginge till sin lektorstjänst vid tekniska gymnasiet i Örebro.

Nämnda belopp å 51,000 kronor skulle enligt överstyrelsens förslag disponeras på följande sätt:

till anordnande av lärarkurser	kronor 22,500: —
» arvoden åt kursföreståndare	» 1,500: —
» understöd åt deltagare	» 16,000: —
» reseersättning åt deltagare	» 3,000: —
» åstadkommande av undervisningsmedel och inköp av samlingar	» 3,500: —
» ersättning åt kursernas lokala ledning för annonser, skrivmaterialier, skrivbiträde m. fl. expenser	» 4,500: —
	<hr/>
	kronor 51,000: —

Departementschefen har icke ansett sig kunna godkänna detta överstyrelsens förslag utan förklarar sig hava den uppfattningen, att skolöverstyrelsens föreliggande förslag ej i tillbörlig grad beaktade den strävan att minska

statens utgifter för här berörda utbildningsverksamhet, som finge anses utgöra det ledande motivet för riksdagens nyss återgivna uttalande. Härefter anför departementschefen.

Överstyrelsen beräknar kostnaderna efter den yrkespedagogiska centralanstaltens nedläggande till 51,000 kronor, en summa, som med blott 9,000 kronor understiger de nuvarande kostnaderna för anstalten. Besparingen motsvarar alltså ej ens den utgiftsminskning, som skulle vinnas genom att arvodet till anstaltens föreståndare försvinner. Granskar man närmare överstyrelsens kostnadsberäkning, finner man, att överstyrelsen för lärarkursernas anordnande upptagit 2,500 kronor mer än som för ändamålet är anslaget under nuvarande förhållanden, att en ny post, arvoden åt kursföreståndare, tillkommit, utgörande 1,500 kronor, att posterna: understöd åt deltagare och reseersättning åt deltagare äro desamma som nu eller tillhopa 19,000 kronor, att för åstadkommande av undervisningsmedel och inköp av samlingar upptagits endast 50 kronor mindre än för närvarande eller 3,500 kronor, samt att, blott i vad det gäller kostnaderna för annonser, skrivmaterialier, skrivbiträde m. fl. expenser, någon större besparing ansetts möjlig, i det att härför beräknats 4,500 kronor i stället för nu utgående 7,000 kronor, en kostnadsminskning alltså av 2,500 kronor. Den enda förändring, överstyrelsen tänkt sig, är alltså egentligen den, att någon särskild föreståndare för utbildningsverksamheten icke längre skulle finnas. Vad åter riksdagen avsett, torde hava varit något mera än detta, då riksdagen såsom sin uppfattning uttalar, att »ifrågavarande anstalt synes kunna indragas och de funktioner, som nu utövas av densamma, övertagas av skolöverstyrelsens yrkesskolavdelning» samt »att, om en omfattande och större organisationsform var av nöden, när det gällde att utöva ledning och övervakande på ett verksamhetsområde, dit det statliga ingripandet då endast i ringa utsträckning nått, en dylik organisationsform numera utan olägenhet torde kunna vidkännas minskning, då det initiativtagande arbetet till stor del redan är fullgjort och man har att med ledning av de utav erfarenheten givna riktlinjerna i lugnare tempo fullfölja utvecklingsarbetet». Jag måste uppfatta dessa riksdagens uttalanden så, att riksdagen åsyftat såväl en avsevärd minskning av de rent administrativa utgifterna för berörda ändamål som ock en begränsning av själva utbildningsverksamheten som sådan.

För egen del hyser jag den meningen, att den nuvarande yrkespedagogiska centralanstalten kan indragas och en beskärning av kostnaderna för ifrågavarande verksamhet ske, utan att yrkesundervisningen härå blir nämnvärt lidande. En dylik kostnadsminskning torde kunna vinnas, dels genom att ledamöterna å skolöverstyrelsens yrkesskolavdelning såsom en del av sina ämbetsåligganden övertaga uppgiften att anordna och leda kurserna samt måhända även i viss utsträckning undervisningen vid desamma. Jag vill i detta sammanhang nämna, att, enligt vad jag har mig bekant, flera av denna avdelnings tjänstemän hittills vid åtskilliga tillfällen fungerat såsom föreläsare vid anstaltens kurser och härför uppburit särskild ersättning. Dels bör också en minskning av kostnaderna komma till stånd genom någon inskränkning av kursernas antal och omfattning. På detta sätt torde utgifterna för arvoden åt kursföreståndare kunna uteslutas eller väsentligt nedsättas och ersättningen till föreläsare nedbringas. Tänkbart är även, att särskilt dessa sistberörda kostnader skulle kunna betydligt inskränkas genom att utbildningen i stället för att helt ordnas såsom kursundervisning åtmin-

stone till en del gäves formen av konferenser mellan lärarna under ledning av yrkesskolavdelningens ledamöter. Huvudposten av kostnaderna kommer vid en dylik omläggning att belöpa på understöd och reseersättning åt deltagare, vilka kostnader emellertid jämväl torde kunna minskas genom att kurserna eller konferenserna i större utsträckning anordnas på lämpliga platser utom huvudstaden.

Att mera detaljerat angiva en plan för den fortsatta utbildningsverksamheten eller att framlägga en detaljerad kostnadsberäkning för densamma låter sig i sakens nuvarande läge icke göra. Det är överhuvud svårt att för åtgärder på detta område planera långt i förväg, då de blivande anordningarna i fråga om kursernas eller konferensens beskaffenhet och längd, platsen för deras hållande m. m. måste anpassas efter omständigheterna vid den tid, det gäller. Jag anser emellertid, att för ändamålet bör för budgetåret 1929/1930 anslås en totalsumma av 25,000 kronor. Rörande användningen av detta belopp, som synes böra erhålla karaktären av ett extra reservationsanslag, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare bestämmelser, sedan förslag därtill inhämtats från skolöverstyrelsen. Ur samma anslag torde jämväl få utbetalas den ersättning för flyttningskostnader, som efter närmare prövning av Kungl. Maj:t kan befinnas böra tillerkännas yrkespedagogiska centralanstaltens nuvarande chef lektorn W. Hallström. För sistnämnda ändamål torde dock icke böra beräknas mer än högst 2,000 kronor.

Riksdagen, som ansluter sig till den ståndpunkt, departementschefen i denna fråga intagit, har förty icke något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och får därför anmäla, att riksdagen till åtgärder för utbildning av lärare för yrkesundervisningen ävensom till åstadkommande av undervisningsmedel vid anstalter för sådan undervisning anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor att utgå enligt de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t finner gott meddela.

Folkbildningsåtgärder i övrigt.

233:o) Beträffande vad Eders Kungl. Maj:t (punkt 242) ävensom i en till riksdagen avlåten, den 15 februari 1929 dagtecknad proposition, nr 141, föreslagit riksdagen i fråga om understöd åt folkbibliotek, kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

234:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 245) föreslagit riksdagen att såsom bidrag till arbetarnas bildningsförbund för bestridande av dess organisations- och administrationskostnader anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 26,000 kronor att utgå i den mån, förbundet visar sig för ändamålet för samma tid disponera från annat håll bekomna medel till minst lika stort belopp som statsbidraget, och i övrigt enligt de bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehått två inom riksdagen väckta, likalydande motioner (I: 81 och II: 65), i vilka motioner

hemställts, att riksdagen måtte för budgetåret 1929/1930 till arbetarnas bildningsförbunds organisations- och administrationskostnader bevilja ett anslag av 30,000 kronor att utgå efter samma grunder som hittills varit gällande.

Det av Eders Kungl. Maj:t äskade beloppet är detsamma, som för ifrågasvarande ändamål utgår under innevarande budgetår. Motionärernas förslag står i överensstämmelse med en av skolöverstyrelsen i ämnet gjord hemställan.

Riksdagen finner vägande skäl vara anförda till stöd för en höjning av förevarande anslag till det av motionärerna föreslagna beloppet och får därför anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till ovanberörda motioner (I: 81 och II: 65), såsom bidrag till arbetarnas bildningsförbund för bestridande av dess organisations- och administrationskostnader anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 30,000 kronor att utgå i den mån, förbundet visar sig för ändamålet för samma tid disponera från annat håll bekomna medel till minst lika stort belopp som statsbidraget, och i övrigt enligt de bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

235:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 248) föreslagit riksdagen att såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för de föreläsningskurser, som äro avsedda att sommaren 1929 eller senare i Stockholm anordnas för allmänheten, anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 8,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för de föreläsningskurser, som äro avsedda att sommaren 1929 eller senare i Stockholm anordnas för allmänheten, anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 8,000 kronor.

236:o Eders Kungl. Maj:t har (punkterna 249—251) föreslagit riksdagen att dels till undervisnings- och upplysningsverksamhet för nykterhetens främjande anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 176,000 kronor att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel under de villkor, som av Eders Kungl. Maj:t prövas lämpliga samt till de av departementschefen i statsrådsprotokollet omförmälda ändamål med högst de av departementschefen angivna belopp;

dels medgiva, att möjligen uppkommande besparingar på de till anordnande av en social fortbildningskurs för lärare m. fl. samt av en allmän utbildningskurs i alkoholfrågan för studie- och ungdomsledare m. fl. avsedda belopp av sagda medel må, enligt Eders Kungl. Maj:ts bestämmande, användas till utarbetande, utgivning och spridning av materiell för nykterhetsundervisningen,

dels till föreläsnings- och instruktionsverksamhet för nykterhetens främjande, bedriven i enlighet med de bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt fastställa, anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 140,000 kronor att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel,

dels ock till främjande av nykterhet på andra sätt än här förut angivits samt till motarbetande av dryckenskapens följder anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, likalydande motioner (I: 42 och II: 59), i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte för budgetåret 1929/1930 anvisa

dels till undervisnings- och upplysningsverksamheten för nykterhetens främjande ett extra anslag av 178,000 kronor, att under de villkor, som av Eders Kungl. Maj:t prövas lämpliga, utgå till de ändamål och med högst de belopp, som finnas angivna under nr 1—19 i den här nedan återgivna förteckningen;

dels till föreläsnings- och instruktionsverksamhet, bedriven i enlighet med de bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt fastställa, ett extra reservationsanslag av 170,000 kronor (nr 20 i nämnda förteckning);

dels till främjande i övrigt av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder, att ställas till Eders Kungl. Maj:ts förfogande, ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor (nr 21 i förteckningen);

dels ock till inköp för utdelning bland rikets lärare av handledning för lärare vid nykterhetsundervisningen ett extra reservationsanslag av 18,000 kronor (nr 22 i förteckningen),

ävensom medgiva, att möjligen uppkommande besparingar på de till anordnande av en social fortbildningskurs för lärare m. fl. samt av en allmän utbildningskurs i alkoholfrågan för studie- och ungdomsledare m. fl. avsedda medel må enligt Eders Kungl. Maj:ts bestämmande användas till utarbetande, utgivning och spridning av materiell för nykterhetsundervisningen.

Anslagets ändamål

Kronor

1) Anordnande under år 1930 av en social fortbildningskurs för lärare m. fl.	40,000
2) Anordnande under år 1930 av en allmän utbildningskurs i alkoholfrågan för studie- och ungdomsledare m. fl.	16,000
3) Understöd för utgivande av en tidskrift för undervisnings- och upplysningsverksamheten för nykterhetens främjande (»Tirfing, tidskrift för nykterhetsfrågans studium»)	5,000
4) Främjande av centralförbundets för nykterhetsundervisning verksamhet	20,000
5) Underhåll och skötsel av centralförbundets för nykterhetsundervisning bibliotek	1,000
6) Främjande av Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings upplysningsbyrås verksamhet.	12,000

	Kronor
7) Främjande av Svenska sällskapets för nykterhet och folkuppföstran verksamhet	5,000
8) Främjande av Sveriges Storloges av I. O. G. T. studie- och ungdomsverksamhet	29,000
9) Främjande av Sveriges blåbandsförenings studie- och ungdomsverksamhet	8,000
10) Främjande av nationaltemplarordens studie- och ungdomsverksamhet	10,000
11) Främjande av nykterhetsorden Verdandis studie- och ungdomsverksamhet	4,000
12) Främjande av Sveriges studerande ungdoms helnykterhetsförbunds verksamhet	6,000
13) Främjande av nykterhetsföreningen Vita bandets studie- och ungdomsverksamhet	4,000
14) Främjande av Sveriges lärares nykterhetsförbunds verksamhet	5,500
15) Främjande av järnvägsmännens helnykterhetsförbunds verksamhet	1,000
16) Främjande av Sveriges polismäns helnykterhetsförbunds verksamhet	1,000
17) Främjande av Motorförarnas helnykterhetsförbunds verksamhet	5,000
18) Bidrag till uppehållande av internationella byråns i Lausanne för alkoholismens bekämpande (Bureau international contre l'alcoolisme) verksamhet	2,500
19) Arvode åt den hos skolöverstyrelsen anställde konsumenten för nykterhetsundervisning och nykterhetsupplysning	3,000
20) Föreläsnings- och instruktionsverksamhet för nykterhetens främjande m. m., <i>reservationsanslag</i>	170,000
21) Främjandet av nykterhet på andra än ovan anförda sätt och motarbetande av dryckenskapens följder, <i>reservationsanslag</i>	10,000
22) Inköp för utdelning bland rikets lärare av handledning för lärare vid nykterhetsundervisningen, <i>reservationsanslag</i>	18,000

Innebörden av Eders Kungl. Maj:ts förslag samt fördelningen av anslagsmedlen mellan de olika ändamålen framgår av följande av departementschefen i statsrådsprotokollet införda sammanställning:

Tablå I.

Anslagets ändamål	För 1928/1929 beviljat anslag Kronor	För 1929/1930		
		av vederbörande organisation begärt anslag Kronor	av skolöverstyrelsen tillstyrkt anslag Kronor	av departementschefen tillstyrkt anslag Kronor
1) Anordnande av en social fortbildningskurs för lärare m. fl.	¹⁾ 32,000	40,500	40,000	40,000
2) Anordnande av en allmän utbildningskurs för studie- och ungdomsledare m. fl. ²⁾	16,000	16,000	16,000	16,000

¹⁾ Avser anordnande av en hygienisk fortbildningskurs.

²⁾ I fråga om denna post föreslås, att rubriken ändras till: Anordnande av en allmän utbildningskurs i alkoholfrågan för studie- och ungdomsledare m. fl.

Anslagets ändamål	För 1928/1929 beviljat anslag Kronor	För 1929/1930		
		av vederbörande organisation begärt anslag Kronor	av skolöverstyrelsen tillstyrkt anslag Kronor	av departementschefen tillstyrkt anslag Kronor
3) Understöd för utgivande av en tidskrift för undervisnings- och upplysningsverksamheten för nykterhetens främjande (»Tirfing, tidskrift för nykterhetsfrågans studium»)..	3,500	5,000	5,000	5,000
4) Främjande av centralförbundets för nykterhetsundervisning verksamhet	20,000	20,000	20,000	20,000
5) Underhåll och skötsel av centralförbundets för nykterhetsundervisning bibliotek	1,000	1,000	1,000	1,000
6) Främjande av Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings upplysningsbyrås verksamhet	12,000	12,000	12,000	12,000
7) Främjande av svenska sällskapets för nykterhet och folkuppfostran, det år 1837 stiftade svenska nykterhetssällskapets, verksamhet ¹⁾	5,000	5,000	5,000	5,000
8) Främjande av Sveriges storloges av I. O. G. T. studie- och ungdomsverksamhet	29,000	35,000	29,000	29,000
9) Främjande av Sveriges blåbandsförenings studie- och ungdomsverksamhet	8,000	12,000	8,000	8,000
10) Främjande av nationaltemplarordens studie- och ungdomsverksamhet	10,000	10,000	10,000	10,000
11) Främjande av nykterhetsorden Verdandis studie- och ungdomsverksamhet	4,000	4,000	4,000	4,000
12) Främjande av Sveriges studerande ungdoms helykterhetsförbunds verksamhet	6,000	6,000	6,000	6,000
13) Främjande av nykterhetsföreningen Vita bandets studie- och ungdomsverksamhet	4,000	5,000	4,000	4,000
14) Främjande av Sveriges lärares nykterhetsförbunds verksamhet	5,500	5,500	5,500	5,500
15) Främjande av järnvägsmännens helykterhetsförbunds verksamhet	1,000	1,000	1,000	1,000
16) Främjande av Sveriges polismäns helykterhetsförbunds verksamhet	1,000	1,000	1,000	1,000
17) Bidrag till uppehållande av internationella byråns i Lausanne för alkoholismens bekämpande (Bureau international contre l'alcoolisme) verksamhet	2,500	2,500	2,500	2,500
18) Arvode åt den hos skolöverstyrelsen anställda konsulenten för nykterhetsundervisning och nykterhetsupplysning	3,000	—	3,000	3,000
19) Motorförarnas helykterhetsförbund	3,000	5,000	5,000	3,000
20) Föreläsnings- och instruktionsverksamhet för nykterhetens främjande m. m., <i>reservationsanslag</i>	120,000	180,000	150,000	140,000
21) Främjande av nykterhet på andra än ovan anförda sätt och motarbetande av drycken- skapens följder, <i>reservationsanslag</i>	5,000	—	10,000	5,000

¹⁾ I fråga om denna post föreslås, att rubriken ändras till: Främjande av svenska sällskapets för nykterhet och folkuppfostran verksamhet.

Med hänsyn till den stora betydelsen av ett vederhäftigt och objektivt upplysningsarbete på ifrågavarande område och då motionärerna i övrigt för sina olika förslag synas hava anfört bärande skäl, anser sig riksdagen böra bifalla dessa förslag på samtliga punkter. Riksdagen vill dock i avseende å anslaget till föreläsnings- och instruktionsverksamhet för nykterhetens främjande framhålla angelägenheten av att åtgärder vidtagas i syfte att om möjligt nedbringa kostnaderna för föreläsararvodena.

I enlighet härmed skulle anslag för budgetåret 1929/1930 komma att utgå för nedan angivna ändamål med följande belopp:

Tablå II.

	Kronor
1) Anordnande under år 1930 av en social fortbildningskurs för lärare m. fl.	40,000
2) Anordnande under år 1930 av en allmän utbildningskurs i alkoholfrågan för studie- och ungdomsledare m. fl.	16,000
3) Understöd för utgivande av en tidskrift för undervisnings- och upplysningsverksamheten för nykterhetens främjande («Tirfing, tidskrift för nykterhetsfrågans studium»)	5,000
4) Främjande av centralförbundets för nykterhetsundervisning verksamhet	20,000
5) Underhåll och skötsel av centralförbundets för nykterhetsundervisning bibliotek	1,000
6) Främjande av Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings upplysningsbyrås verksamhet	12,000
7) Främjande av Svenska sällskapets för nykterhet och folkupfostran verksamhet	5,000
8) Främjande av Sveriges Storloges av I. O. G. T. studie- och ungdomsverksamhet	29,000
9) Främjande av Sveriges blåbandsförenings studie- och ungdomsverksamhet	8,000
10) Främjande av nationaltemplarordens studie- och ungdomsverksamhet	10,000
11) Främjande av nykterhetsorden Verdandis studie- och ungdomsverksamhet	4,000
12) Främjande av Sveriges studerande ungdoms helynykterhetsförbunds verksamhet	6,000
13) Främjande av nykterhetsföreningen Vita bandets studie- och ungdomsverksamhet	4,000
14) Främjande av Sveriges lärares nykterhetsförbunds verksamhet	5,500
15) Främjande av järnvägsmännens helynykterhetsförbunds verksamhet	1,000
16) Främjande av Sveriges polismäns helynykterhetsförbunds verksamhet	1,000
17) Främjande av Motorförarnas helynykterhetsförbunds verksamhet	5,000
18) Bidrag till uppehållande av internationella byråns i Lausanne för alkoholismens bekämpande (Bureau international contre l'alcoolisme) verksamhet	2,500
19) Arvode åt den hos skolöverstyrelsen anställde konsulenten för nykterhetsundervisning och nykterhetsupplysning	3,000

	Kronor
20) Föreläsnings- och instruktionsverksamhet för nykterhetens främjande m. m., <i>reservationsanslag</i>	170,000
21) Främjande av nykterhet på andra än ovan anförda sätt och motarbetande av dryckenskapens följder, <i>reservationsanslag</i> . . .	10,000
22) Inköp för utdelning bland rikets lärare av handledning för lärare vid nykterhetsundervisningen, <i>reservationsanslag</i>	18,000

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till ovanberörda motioner (I: 42 och II: 59)

dels till undervisnings- och upplysningsverksamhet för nykterhetens främjande anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 178,000 kronor, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel under de villkor, som av Eders Kungl. Maj:t prövas lämpliga samt till de i förestående Tablå II under punkterna 1—19 angivna ändamål med högst de i samma tablå under nämnda punkter angivna belopp;

dels medgivit, att möjligen uppkommande besparingar på de till anordnande av en social fortbildningskurs för lärare m. fl. samt av en allmän utbildningskurs i alkoholfrågan för studie- och ungdomsledare m. fl. avsedda belopp av sagda medel må, enligt Eders Kungl. Maj:ts bestämmande, användas till utarbetande, utgivning och spridning av materiell för nykterhetsundervisningen;

dels till föreläsnings- och instruktionsverksamhet för nykterhetens främjande, bedriven i enlighet med de bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt fastställa, anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 170,000 kronor, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel;

dels till främjande av nykterhet på andra sätt än här förut angivits samt till motarbetande av dryckenskapens följder anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel,

dels ock till inköp för utdelning bland rikets lärare av handledning för lärare vid nykterhetsundervisningen anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 18,000 kronor, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel.

237:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 252) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd åt föreningar, som anordna god orkestermusik för allmänheten, samt till inspektion av ifrågavarande föreningars och orkestrars verksamhet anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag å 57,000 kronor.

238:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 253) föreslagit riksdagen att till folkliga musikskolan i Arvika för en minst 20 veckor lång kurs under verksamhetsåret 1929/1930 bevilja för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 5,000 kronor, att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft en inom riksdagen väckt motion (I: 43), vari hemställts, att riksdagen måtte till folkliga musikskolan i Arvika för en minst 20 veckor lång kurs under verksamhetsåret 1929/1930 bevilja för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 7,000 kronor, att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär ingen ändring av det till skolan för innevarande budgetår utgående understödet. Det i motionen gjorda yrkandet står i överensstämmelse med en av skolöverstyrelsen gjord hemställan.

Då av utredningen i ärendet framgår, att skolan har att kämpa med mycket stora ekonomiska svårigheter, och då tillika vitsordats, att skolan på ett tillfredsställande sätt fyller ett mera konstant utbildningsbehov, anser riksdagen skäl föreligga för en ökning av skolans anslag men kan dock icke medgiva större ökning av anslagsbeloppet än till 6,000 kronor.

Riksdagen får därför anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag ävensom ovanberörda motion (I: 43), till folkliga musikskolan i Arvika för en minst 20 veckor lång kurs under verksamhetsåret 1929/1930 beviljat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 6,000 kronor, att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

239:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 254) föreslagit riksdagen att
dels — med uteslutande ur riksstaten av det under åttonde huvudtiteln under rubrik: Statens biografbyrå upptagna ordinarie reservationsanslaget till statens biografbyrå å 75,300 kronor, att direkt utgå av avgifter för granskning av biografbilder — därstädes under samma rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 75,300 kronor;

dels ock till befrämjande av vissa i samband med biografväsendet stående ändamål för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag å 50,000 kronor,

att utgå med den fördelning och under de närmare villkor, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmas.

Utom det ordinarie reservationsanslag å 75,300 kronor, vars uteslutande ur riksstaten Eders Kungl. Maj:t nu föreslår, utgår för budgetåret 1928/1929 ett extra reservationsanslag å 10,000 kronor till bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid biografbyrån. Beträffande reservationer å förstnämnda anslag har riksdagen medgivit, att dylika finge i den omfattning, Eders Kungl. Maj:t prövade lämpligt, användas till befrämjande av sådana i samband med kinematografien stående ändamål, som Eders Kungl. Maj:t funne vara förtjänta av understöd. Understöd av detta slag har under år 1928 utdelats med tillhoppa 47,500 kronor.

Den nu föreslagna omläggningen av sättet för upptagandet i riksstaten av anslagen till biografbyrån ansluter sig till den av chefen för finansdepartementet utvecklade planen för upplösande av det beträffande vissa medel, däribland biografmedlen, nu rådande sambandet mellan vederbörande in-

komst- och utgiftstitlar. De till bestridande av dyrtidstillägg erforderliga medlen hava avsetts skola framdeles utgå från åttonde huvudtiteln allmänna anslag till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Departementschefen framhåller, att det torde vara av vikt, att icke avbräck vållas i den understödsverksamhet, som med anlitande av biografbyråns överskottsmedel hittills bedrivits för vissa i samband med kinematografien stående ändamål, och att därför ett särskilt anslag bör för ändamålet uppföras i riksstaten. Med hänsyn till den starka utvecklingen på området anser departementschefen berörda anslag icke böra bestämmas till ett lägre belopp än 50,000 kronor. Det skulle ankomma på Eders Kungl. Maj:t att besluta såväl angående anslaget fördelning som angående de närmare villkoren för understödets utgående.

I enlighet med vad riksdagen anfört i sin skrivelse nr 7 A, punkten 4, rörande avveckling i viss utsträckning av förefintliga specialbudgeter har riksdagen tagit under övervägande, huruvida jämväl i nu förevarande fall en dylik avveckling bör äga rum. Därvid har riksdagen kommit till den uppfattningen, att ett upphörande av det hittillsvarande sambandet mellan inkomsterna av granskningsavgifterna och utgifterna för den statliga filmverksamheten lämpligen bör ske. Riksdagen har alltså intet att erinra mot den under förevarande punkt föreslagna omläggningen av anslagen till biografbyrå och anser jämväl, att ett särskilt anslag å 50,000 kronor till befrämjande av vissa i samband med kinematografien stående ändamål bör uppföras i riksstaten. Emellertid vill riksdagen framhålla, att, då sålunda enligt riksdagens mening det direkta sambandet mellan granskningsavgifterna och statens utgifter för filmverksamheten hädanefter bör upphöra, det synes föreligga skäl att undersöka, huruvida ej dessa avgifter, vilka fastställts med utgångspunkt från hittillsvarande budgetära anordning, böra underkastas revision. Riksdagen saknar givetvis möjlighet att nu bedöma, om en nedläggning av avgifterna kan vara befogad, men förutsätter, att berörda fråga ägnas uppmärksamhet från Eders Kungl. Maj:ts sida.

Under åberopande härav får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels — med uteslutande ur riksstaten av det under åttonde huvudtiteln under rubrik: Statens biografbyrå upptagna ordinarie reservationsanslaget till statens biografbyrå å 75,300 kronor, att direkt utgå av avgifter för granskning av biografbilder — därstädes under samma rubrik uppfört ett ordinarie förslagsanslag å 75,300 kronor;

dels ock till befrämjande av vissa i samband med biografväsendet stående ändamål för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag å 50,000 kronor, att utgå med den fördelning och under de närmare villkor, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmas.

240:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 255) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1929/1930 anvisat

dels till ersättning åt postverket för dess bestyr med statens räntefria studielån ett extra förslagsanslag av 1,850 kronor;

dels ock till bestridande av kostnaderna för den nämnd, som under år 1930 må komma att handlägga ärenden rörande omförmälda lån, ett extra anslag av 5,000 kronor.

Åtgärder för fysisk utbildning.

241:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 257) föreslagit riksdagen att till extra personal vid gymnastiska centralinstitutet m. m. anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 6,810 kronor, att utgå med den fördelning, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till extra personal vid gymnastiska centralinstitutet m. m. anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 6,810 kronor, att utgå med den fördelning, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes.

242:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 258) föreslagit riksdagen att till täckande av brist i gymnastiska centralinstitutets ordinarie reservationsanslag till materiell m. m. vid utgången av budgetåret 1927/1928 anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 1,376 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till täckande av brist i gymnastiska centralinstitutets ordinarie reservationsanslag till materiell m. m. vid utgången av budgetåret 1927/1928 anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 1,376 kronor.

243:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 259) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understödjande av idrotten anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 120,000 kronor, därav till svenska gymnastikförbundet 55,000 kronor, att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl bestämma.

244:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 260) föreslagit riksdagen att till understödjande av skididrotten bland ungdomen anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor, att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott bestämma.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, likalydande motioner (I: 24 och II: 28), i vilka motioner hemställts, att riksdagen ville till understödjande av skididrotten bland ungdomen anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 40,000 kronor, att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott bestämma.

För ifrågavarande ändamål utgår jämväl för innevarande budgetår ett extra anslag av 30,000 kronor. Motionärernas förslag, som överensstämmer med en av skolöverstyrelsen i ämnet gjord hemställan, avser en utvidgning av statens understödjande verksamhet för nämnda ändamål bland annat i syfte att skidanskaffningen med bidrag av statsmedel skulle utsträckas jämväl till allmänna läroverk och kommunala mellanskolor, vartill beräknats ett belopp av 4,500 kronor.

Med hänsyn till skididrottens stora betydelse såsom ett medel att befrämja skolungdomens fysiska hälsa anser riksdagen önskvärt, att statens understödjande verksamhet för nämnda syfte kunde utsträckas jämväl till de allmänna läroverken och de kommunala mellanskolorna. Då emellertid Eders Kungl. Maj:t, som haft denna fråga under övervägande, ansett sig förhindrad att förelägga riksdagen förslag härom, finner sig riksdagen icke kunna bifalla motionerna i vidare mån, än att medel ställas till förfogande för skidanskaffning jämväl till de allmänna läroverkens och kommunala mellanskolornas elever, vilket sistberörda ändamål riksdagen anser i särskilt hög grad behjärtansvärt. Härför skulle erfordras ett belopp av 4,500 kronor utöver av Eders Kungl. Maj:t äskade 30,000 kronor. Riksdagen har därför ansett, att ifrågavarande anslag för budgetåret 1929/1930 bör bestämmas till 34,500 kronor.

Under återopande härav får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag samt ovanberörda motioner (I: 24 och II: 28), till understödjande av skididrotten bland ungdomen anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 34,500 kronor, att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott bestämma.

245:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 261) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd åt s. k. friluftsläger för skolbarn anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor, att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl bestämma.

Understöd åt vetenskap, vitterhet och konst m. m.

246:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 262) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till svenska fornskriftsällskapet för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 2,000 kronor under villkor, att sällskapet kostnadsfritt för statens räkning avlämnar 150 exemplar av sina under år 1929 utgivna arbeten.

247:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 263) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd

åt samfundet för utgivande av handskrifter rörande Skandinaviens historia för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 1,000 kronor.

248:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 264) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understödande av svenska vitterhetssamfundets verksamhet under år 1929 anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 2,000 kronor, att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl bestämma.

249:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 265) har riksdagen av det av 1928 års riksdag till understöd under tiden den 1 juli 1928—den 30 juni 1931 åt inhemska skönlitterära författare av utmärkt förtjänst beviljade anslaget av 60,000 kronor, att efter grunder och på villkor, som av Eders Kungl. Maj:t bestämdes, efter sakkunnigas hörande av Eders Kungl. Maj:t fördelas mellan därav förtjänta vitterhetsidkare, för budgetåret 1929/1930 såsom extra anslag anvisat 20,000 kronor.

250:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 267) föreslagit riksdagen att dels av det år 1919 såsom understöd åt docenten Östergren för fullföljande och avslutande under åren 1920—1929 av hans arbete »Nusvensk ordbok» beviljade beloppet av 56,000 kronor för budgetåret 1929/1930 såsom extra anslag anvisa återstoden 3,000 kronor;

dels såsom understöd åt docenten Östergren för fortsatt utgivande av berörda arbete anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 7,000 kronor;

dels ock för bestridande av kostnader för teknisk hjälp vid ordbokens utgivning samt för böcker och materiell anvisa för samma budgetår ett extra reservationsanslag av 4,000 kronor, att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott bestämma.

Då riksdagen år 1919 anslag medel till ifrågavarande ordboksarbete, beräknades, att arbetet skulle kunna avslutas under den tidsperiod, åren 1920—1929, för vilken anslag beviljades. På sätt av den nu föreliggande utredningen framgår, har så emellertid icke blivit fallet. Ännu är utgivningsarbetet icke ens till hälften fullbordat. Då det nu ifrågasättes, att riksdagen jämväl i fortsättningen skulle anslå medel för ändamålet och dessutom i ökad omfattning, vill riksdagen visserligen hava uttalat, att arbetets från sakkunnigt håll vitsordade höga kvalitet och stora betydelse såväl för språkforskningen som för undervisningen och den allmänna upplysningsverksamheten synas göra det önskvärt, att arbetet bringas till fullbordan. Riksdagen har dock icke ansett sig böra ytterligare lämna sin medverkan härtill, förrän en plan framlägges för arbetets fortsatta bedrivande, som gör det tydligt, att arbetets utgivande kan inom rimlig tid avslutas. Riksdagen kan därför icke bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, sådant det här föreligger. Mot an-

visande av återstoden, 3,000 kronor, av det år 1919 beviljade beloppet har riksdagen emellertid intet att erinra, och då Östergren under de senaste åren erhållit en ersättning av 6,000 kronor för år, synes det riksdagen skäligt att, utöver nämnda 3,000 kronor, ytterligare 3,000 kronor anslås för budgetåret 1929/1930, på det att Östergren jämväl för sistnämnda år må erhålla en till 6,000 kronor uppgående gottgörelse.

Under återropande härav får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag i denna del, av det år 1919 såsom understöd åt docenten Östergren för fullföljande och avslutande under åren 1920—1929 av hans arbete »Nusvensk ordbok» beviljade beloppet av 56,000 kronor för budgetåret 1929/1930 såsom extra anslag anvisat återstoden, 3,000 kronor,

dels såsom understöd åt docenten Östergren för fortsatt utgivande av berörda arbete anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 3,000 kronor,

dels ock avslagit Eders Kungl. Maj:ts förslag, i vad det avser anvisande för budgetåret 1929/1930 av anslag för bestridande av kostnader för teknisk hjälp vid ordbokens utgivning m. m.

251:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 268) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 6,350 kronor att på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt bestämma, användas till understöd för utgivande under år 1929 av tidskriften »Svenska landsmål och svenskt folkliv».

252:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 269) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd för utgivande av ordbok över Gotlands folkmål för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 3,000 kronor att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt bestämma.

253:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 270) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till undersökningar rörande lapskt folkliv och lapskt språk för budgetåret 1929/1930 anvisat:

dels till Norrlands kulturhistoriska museum i Härnösand ett extra anslag av 4,000 kronor,

dels ock till Norrbottens läns hembygdsförening ett extra anslag av likaledes 4,000 kronor,

med rätt för Eders Kungl. Maj:t att beträffande ifrågavarande bägge anslag meddela de närmare bestämmelser, som kunna befinnas nödvändiga.

254:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 271) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till utredigering och tryckning av framlidne revisionssekreteraren Nils Anderssons efterläm-

nade samlingar av äldre svensk folkmusik anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor, att utgå på de villkor, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmas.

255:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 272) föreslagit riksdagen att till främjande av föreningen Pietas' verksamhet under år 1929 anvisa för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 2,500 kronor under villkor att föreningen till statens historiska museum med äganderätt överlämnar genom föreningens försorg utförda fotografier, register och beskrivningar över behandlade föremål.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen intet att erinra.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag, till främjande av föreningen Pietas' verksamhet under år 1929 anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 2,500 kronor under villkor att föreningen till statens historiska museum med äganderätt överlämnar genom föreningens försorg utförda fotografier, register och beskrivningar över behandlade föremål.

256:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 273) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom bidrag till fortsatt utgivande under år 1929 genom riksantikvarien S. Curman och professorn J. Roosval av verket »Sveriges kyrkor, konsthistoriskt inventarium», anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor att utgå på de närmare villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäl bestämma.

257:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 274) föreslagit riksdagen att till understöd för fortsatt utgivande av tidskriften Acta mathematica för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 10,000 kronor att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt bestämma.

Anslaget till tidskriften utgör för innevarande budgetår 12,000 kronor.

Departementschefen har, efter det Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 1 avläts till riksdagen, meddelat riksdagens vederbörande utskott, att tidskriften enligt numera vunnna upplysning tillförts vissa förut ej beräknade tillgångar, och att med hänsyn härtill ett statsanslag av allenast 5,000 kronor kunde anses tillfyllest.

Med anledning härav får riksdagen, som finner tidskriften förtjänt av fortsatt understöd, anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag, till understöd för fortsatt utgivande av tidskriften Acta mathematica för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 5,000 kronor att utgå på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna lämpligt bestämma.

258:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 275) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till främjande

av svenska naturskyddsföreningens verksamhet för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 2,500 kronor att utgå under de villkor, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmas.

259:o) Sedan 1925 års riksdag för beredande av delaktighet för Sverige i Ramsay Memorial Fund beviljat ett anslag av 27,000 kronor och därav anvisat såsom extra anslag för budgetåret 1925/1926 5,400 kronor, för budgetåret 1926/1927 5,500 kronor samt för vardera av budgetåren 1927/1928 och 1928/1929 5,400 kronor, har nu Eders Kungl. Maj:t (punkt 276) föreslagit riksdagen att *dels* av förenämnda belopp å 27,000 kronor för budgetåret 1929/1930 såsom extra anslag anvisa återstoden 5,300 kronor att utgå efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande och på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt föreskriva, *dels ock* ytterligare för samma ändamål samt för beredande av ersättning åt utrikesdepartementet för av departementet förskotterat belopp för gäldande av bidrag för budgetåren 1927/1928 och 1928/1929 för Sveriges delaktighet i Ramsay Memorial Fund anvisa ett extra anslag av 186 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen

dels för beredande av delaktighet för Sverige i Ramsay Memorial Fund av det utav 1925 års riksdag beviljade anslaget av 27,000 kronor för budgetåret 1929/1930 såsom extra anslag anvisat återstoden, 5,300 kronor att utgå efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande och på de villkor, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt föreskriva;

dels ock ytterligare för samma ändamål samt för beredande av ersättning åt utrikesdepartementet för av departementet förskotterat belopp för gäldande av bidrag för budgetåren 1927/1928 och 1928/1929 för Sveriges delaktighet i Ramsay Memorial Fund anvisat för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 186 kronor.

260:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 277) föreslagit riksdagen att till förhyrande för en tid av tre år från och med den 1 juli 1929 av ett arbetsbord vid den zoologiska stationen i Neapel bevilja ett extra anslag å 5,400 kronor samt därav för budgetåret 1929/1930 anvisa ett belopp av 1,800 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till förhyrande för en tid av tre år från och med den 1 juli 1929 av ett arbetsbord vid den zoologiska stationen i Neapel beviljat ett extra anslag å 5,400 kronor samt därav för budgetåret 1929/1930 anvisat ett belopp av 1,800 kronor.

261:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 278) har riksdagen till understöd åt ryske undersåten Alexander Sibriakoff för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 3,000 kronor.

262:o) Sedan 1928 års riksdag till magnetisk undersökning av Sveriges fastland beviljat ett belopp av 60,000 kronor samt därav anvisat för budgetåret 1928/1929 ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor, har nu Eders Kungl. Maj:t (punkt 279) föreslagit riksdagen att av omförmälda belopp av 60,000 kronor för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag anvisa 10,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen av det år 1928 till magnetisk uppmätning av Sveriges fastland beviljade beloppet av 60,000 kronor för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag anvisat ett belopp av 10,000 kronor.

263:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 280) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till ytterligare medel för utgivande av tidskrifter, lärda verk och läroböcker för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 15,000 kronor.

264:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 281) föreslagit riksdagen att till bestridande av kostnaderna för hållande av den tredje internationella kongressen för teknisk mekanik i Stockholm år 1930 bevilja ett anslag av 25,000 kronor samt därav för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag anvisa 5,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till bestridande av kostnaderna för hållande av den tredje internationella kongressen för teknisk mekanik i Stockholm år 1930 beviljat ett anslag av 25,000 kronor samt därav för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag anvisat 5,000 kronor.

265:o) I två inom riksdagen väckta, likalydande motioner, (I: 139 och II: 238) har hemställts, att riksdagen måtte besluta att bevilja medel till avlöning av vice pastor åt kontraktsprosten L. P. R. Matsson i Hälsingtuna församling, Sundhede kontrakt, Hälsingland, under hans återstående tjänstetid under förutsättning och villkor, att Matsson i stället ägnar sin tid och sina krafter åt sina Rosaforskningar, samt för budgetåret 1929/1930 anvisa härför erforderligt anslag.

Till stöd för sitt förslag hava motionärerna anfört följande.

»Kontraktsprosten L. P. Reinhold Matsson i Hälsingtuna, Hälsingland, har inom den botaniska världen förvärvat sig stort anseende som utforskare av Rosa-släktet. Han började sina undersökningar år 1889 och intresserade sig närmast för formbegränsningen. Genom bemedling av professor Th. Fries i Uppsala kom han år 1892 i förbindelse med professor Fr. Crépin i Bryssel och satte sig under de följande åren in i hans åskådning och arbetsmetoder och gjorde sig grundligt förtrogen med hela den dåtida Rosa-forskningen. Resultatet föreligger i Neumans arbete »Sveriges flora» 1901, där Matsson författat avdelningen om Rosa-släktet.

Redan i mitten av 1890-talet kom han dock till insikt om, att de karaktärer, som lades till grund för formbegränsningen, delvis voro av ingen eller ringa betydelse, medan en rad andra egenskaper av större värde blivit förbisedda. Den ena elementararten klarnade efter den andra, men det visade sig nödvändigt att vidtaga långvariga och omfattande odlingsförsök för att kunna bestämma karaktärernas samhörighet och värde. Några frösådder hade redan gjorts på Gotland under 1890-talet. År 1900 började planmässiga kulturer först i häradshövding C. O. Schlyters trädgård å egendomen Högsgård i Hög och därefter i de trädgårdar, Matsson själv innehaft i Ilsbo, Hassela och Hälsingtuna, alla i Hälsingland. Dessa kulturer pågå ännu. Därunder har särskild hänsyn tagits till befruktningen, och Matsson har framlagt en del undersökningar härom i Svensk botanisk tidskrift 1912.

Artutredningen efter de grunder, Matsson funnit naturenliga, började år 1902 med en ej publicerad utredning av Vikbolandets rosor, och under de följande 10 åren verkställdes ett ganska omfattande granskningsarbete av huvudsakligen enskilda samlingar. Emellertid hade den mångfrestande rektor S. Almquist i Stockholm även kastat sina ögon på rosorna. År 1903 gjorde han Matsson ett erbjudande om samarbete; och hans studier över Bergianska trädgårdens spontana Rosa-former ha tillkommit i samförstånd med Matsson. Almquist gav sig dock ej tid att vänta på Matssons utredningar. Han gick till rosorna med samma synpunkter och metoder, som han tidigare utvunnit vid studier av hieracierna. Matsson har honom visserligen att tacka för många viktiga uppslag, men ansåg det nödvändigt att ge Rosa-forskningen ett fast och vederhäftigt erfarenhetsunderlag och ägnade sig därför åt samvetsgranna experiment och naturstudier. Utom omfattande resor inom Sverige har han företagit studieresor i Tyskland, Österrike och Danmark. I Östersjöprovinserna, Finland, Norge och England har han haft goda samlare.

Arbetet har utvidgats alltmer. Nya synpunkter ha oupphörligen tillkommit. För att få linjerna för formbegränsningen klara har Matsson måst vidtaga specialundersökningar över isolerade områden såsom Gotland och landet norr om Dalälven. Expositionens betydelse har utretts genom en specialundersökning av trakten kring Båstad. För utredning av varieteter och medelformer ha vissa lokaler i Hälsingland visat sig tacksamma.

Utom avslutandet och publicerandet av nämnda arbeten gäller det att få till stånd en sammanfattande framställning av Skandinavians Rosa-former och en översikt av rosorna i mellersta Europa. Att granska alla offentliga samlingar kräva många år.

Matssons arbetsdag har hittills dock i huvudsak varit inriktad på helt andra angelägenheter. Från 1909 till 1918 har han varit kyrkoherde i Hassela och från sistnämnda år i Hälsingtuna pastorat. Därtill har kommit en mängd kommunala uppdrag såsom ordförandeskap i livsmedelsnämnd under hela kristiden och ordförande i arbetslöshetskommittéer därefter. Sedan 1925 är han kontraktsprost i Sundhede kontrakt.

Den flitige Rosa-forskaren ser sig emellertid ur stånd att bedriva arbetet på samma vida plan, därest det icke beredes honom lättnad i övriga makt-påliggande uppgifter. Hans pastorala arbete kunna andra utföra. Men hans rhodologiska undersökningar äro av så speciell art, att på deras nuvarande stadium ingen annan kan taga vid. Fara är, att hela detta arbete skall bli förspilt. Det är även ett arbete i samhällets tjänst; och det mesta därav kommer dess museer till godo. Från vetenskaplig ståndpunkt är det

nödvändigt att på en av vår floras dunklaste punkter få till stånd en tidsenlig och objektiv utredning. Att draga sig tillbaka och utföra arbetet utan några inkomster är för honom naturligtvis icke möjligt.

Under sådana förhållanden synes det vara ett samhällsintresse att bereda denne högt förtjänte forskare möjlighet att få helt ägna sig åt sin forskargärning.»

I ett vid motionen I: 139 fogat utlåtande av domkapitlet i Uppsala har anförts, att i ärkestiftet visserligen ännu förefunnes brist på prästerliga krafter, men då det här vore fråga om en vetenskaplig livsuppgift av så säregen art, ville domkapitlet gärna söka bereda möjlighet för Matsson att erhålla en dugande e. o. präst såsom vice pastor. Som det här gällde ett ansvarsfullt och långvarigt förordnande, torde vivreersättning ej kunna bestämmas att utgå med lägre belopp än 350 kronor i månaden, vilket belopp domkapitlet för sin del ville förorda. Vikarien skulle sålunda komma att åtnjuta följande löneförmåner: 1) ovanberörda vivreersättning; 2) 5 procent å kyrkoherdelönen och löneförbättring 305 kronor 50 öre för år; 3) skjutsersättning med dyrtidstillägg 330 kronor, likaledes för år, samt 4) adjunktsarvode med löneförbättring och dyrtidstillägg, utgående ur kyrkofonden, sammanlagt omkring 1,900 kronor med nuvarande dyrtidstillägg.

Till avlönande av vikarie erfordras alltså ett sammanlagt årligt belopp av 4,835 kronor 50 öre förutom ovan angivna adjunktsarvode från kyrkofonden.

Rörande Matssons forskningsarbete har vid motionen I: 139 jämväl fogats intyg av professorerna R. Sernander, G. Samuelsson och G. Täckholm, till vilka intyg riksdagen får hänvisa.

Av utredningen i ärendet synes riksdagen framgå, att de av Matsson bedrivna Rosa-forskningarna äro av sådant vetenskapligt värde, att tillfälle bör beredas honom att ostört ägna sig åt deras fullföljande. Det har redan tidigare inträffat, att riksdagen, då det gällt en forskargärning av särskilt märklig art och för vetenskapen av högt värde, lämnat understöd i liknande syfte. I föreliggande fall äro enligt riksdagens mening omständigheterna sådana, att staten på samma sätt bör giva sitt stöd. Riksdagen har dock icke ansett sig böra, på sätt motionärerna ifrågasatt, nu binda sig vid att för Matssons hela återstående tjänstetid lämna honom det föreslagna understödet, utan torde det vara lämpligt att detta, åtminstone tills vidare, begränsas att gälla viss tid framåt. Riksdagen har ansett, att denna tid bör bestämmas till 5 år, d. v. s. budgetåren 1929/1934. Understödsbeloppet synes kunna fastställas till 4,800 kronor för år. Hela det för angivna tidsperiod erforderliga beloppet blir då 24,000 kronor, och detta belopp har nu på en gång ansetts böra beviljas. Därav bör för budgetåret 1929/1930 anvisas såsom ett extra anslag 4,800 kronor. Såsom en förutsättning för anslagets utgående bör givetvis gälla, att Matsson odelat ägnar sig åt sina Rosa-forskningar, varöver årligen en redogörelse torde böra insändas till

ecklesiastikdepartementet. Övriga eventuellt erforderliga villkor för anslaget torde få bestämmas av Eders Kungl. Maj:t.

Under åberopande av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av ovanberörda motioner (I: 139 och II: 238), såsom understöd åt kontraktsprosten L. P. R. Matsson för fullföljande under budgetåren 1929/1934 av hans Rosa-forskningar beviljat ett belopp av 24,000 kronor samt därav för budgetåret 1929/1930 såsom extra anslag anvisat 4,800 kronor att utgå under förutsättning, att Matsson odelat ägnar sig åt dessa forskningar, samt på de villkor i övrigt, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Diverse.

266:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 282) föreslagit riksdagen att höja det i riksstaten under åttonde huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg, nu 125,000 kronor, med 35,000 kronor till 160,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen höjt det i riksstaten under åttonde huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg, nu 125,000 kronor, med 35,000 kronor till 160,000 kronor.

267:o) Beträffande vad Eders Kungl. Maj:t (punkt 283) föreslagit riksdagen i fråga om det under åttonde huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar, kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

268:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 284) föreslagit riksdagen att minska det i riksstaten under åttonde huvudtiteln upptagna ordinarie reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, nu 175,000 kronor, med 25,000 kronor till 150,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen minskat det i riksstaten under åttonde huvudtiteln upptagna ordinarie reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, nu 175,000 kronor, med 25,000 kronor till 150,000 kronor.

269:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 285) föreslagit riksdagen att höja det i riksstaten under åttonde huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m., nu 250,000 kronor, (därav till domkapitlens expeditioner högst 33,000 kronor) med 35,000 kronor till 285,000 kronor (därav till domkapitlens expeditioner högst 43,000 kronor).

Riksdagen, som icke har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen höjt det i riksstaten under åttonde huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m., nu 250,000 kronor (därav till domkapitlens expeditioner högst 33,000 kronor), med 35,000 kronor till 285,000 kronor (därav till domkapitlens expeditioner högst 43,000 kronor).

270:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:t förslag (punkt 286) angående det ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader kommer riksdagen framdeles att meddela sitt beslut.

271:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 289) föreslagit riksdagen att för beredande av tillfälligt lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare för budgetåret 1929/1930 under åttonde huvudtiteln anvisa ett extra förslagsanslag av 4,600 kronor.

I anslutning till sitt tidigare fattade beslut i fråga om grunderna för ifrågasvarande tillfälliga lönetillägg får riksdagen, som icke har något att erinra mot det nu äskade anslaget, anmäla, att riksdagen för beredande av tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare för budgetåret 1929/1930 under åttonde huvudtiteln anvisat ett extra förslagsanslag av 4,600 kronor.

272:o) I avseende å de i nu gällande riksstat uppförda ordinarie anslag, som icke här ovan blivit särskilt omnämnda, har någon förändring icke ifrågasatts.

Riksdagen får anmäla, att samtliga de ordinarie anslag under åttonde huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, i riksstaten för budgetåret 1929/1930 upptagits med oförändrade belopp.

Stockholm den 26 april 1929.

Med undersåtlig vördnad.